

MİLLET MECLİSİ TUTANAK DERGİSİ

Onbeşinci Birleşim

17 . 12 . 1963 Salı

İçindekiler

	Sayfa		Sayfa
1. — Geçen tutanak özeti	402	Maliye Bakanı Ferid Melen'in vekillik edeceklerine dair Cumhurbaşkanlığı tezeresi (3/763)	404
2. — Gelen kâğıtlar	403		
3. — Yoklamalar	403,432	4. — Kırşehir Milletvekili Memduh Erdemir'in, Âmme menfaatine hizmet gayesi ile kurulan dernekler tarafından açılan özel okul öğretmenlerinin sosyal güvenlikleri hakkındaki kanun teklifinin, Özel öğretim kurumları kanun tasarısını görüşmekte olan Geçici Komisyona havalesine dair Millî Eğitim Komisyonu Başkanlığı tezeresi	404:405
4. — Başkanlık Divanının Genel Kurulla sunuşları	403		
1. — Erzurum Milletvekili Nihat Diler'in, Erzurum'a yağın karlar sebebiyle bazı ilçe yollarının tıkağı ve Çat ilçesinin yiyecek stoku hususunda zor duruma düştüğü hakkında demeci	403	5. — Görüşülen işler	405
2. — Antalya Milletvekili İhsan Ataöv'ün, Millet Meclisi ikinci yıl tutanaklarından henüz basılmamış olanlarının, ve basılmış bulunanlarının da fihristlerinin tamamlanarak sayın üyelerin incelemelerine arz edilmesi konularındaki demeci ve Başkan'ın, cevabı	403:404	1. — Danıştay kanunu tasarısı ile İstanbul Milletvekili Reşit Ülker'in, 3546 sayılı Danıştay Kanununun Anayasaya aykırı hükümlerinin kaldırılmasına dair kanun teklifi ve Geçici Komisyon raporu (1/474, 2/440) (S. Sayısı: 369)	405:432
3. — Vazife ile yurt dışına gidecek olan Dışişleri Bakanı Feridun Cemal Erkin ve Devlet Bakanı Vafik Pirinçioğlu'nun dönüşüne kadar, Dışişleri Bakanına Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Turhan Feyzioğlu ve Devlet Bakanına da		6. — Sorular ve cevaplar	433
		A) Yazılı sorular ve cevapları	43
		1. — Bilecik Milletvekili Şadi Binay'ın, Bilecik ilindeki dere ıslahı ve yol in-	

saatinin ne durumda olduğuna dair soru önergesi ve Bayındırlık Bakanı Arif Hikmet Onat'ın yazılı cevabı (7/355) 433:434

2. — Kastamonu Milletvekili Ali Öz-dikmenli'nin, Kastamonu Verem Hastane-sinde tedavi olan hasta miktarına ve dok-tor durumuna dair soru önergesi, ve Sağ-lık ve Sosyal Yardım Bakanı Fahrettin

Kerim Gökay'ın yazılı cevabı (7/357) 434

3. — Giresun Milletvekili Mustafa Ke-mal Çilesiz'in, fındık ve mısır mahsulü kifayetsiz olan Karadeniz Bölgesi halkı-nın açlığa karşı korunmasını sağlamak ko-nusunda ne düşünüldüğüne dair Başba-kan'dan soru önergesi ve yazılı cevabı (7/373) 434:436

1. — GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

Aydın Milletvekili Hilmi Aydınçer'in, DDY Personelinin almaları gerekli ikramiyelerini henüz alamadıklarına dair konuşmasına, Maliye Bakanı Ferid Melen, bu hususta imkânlar araştırıldığı yolunda cevap verdi.

Aydın Milletvekili Reşat Özarda'nın, birleşimlerin saat 14,00 te yapılmasına karar verilmesi hakkındaki önergesi, reddolundu.

Partiler Grup başkanvekillerinin, Perşembe günleri saat 17,00 den sonrasının bir defa görüşülmeye tabi işlere ayrılması hakkında verdikleri önerge kabul olunarak 17 den evvelki sürenin de önceliği kararlaştırılan hususlara ayrılacağı bildirildi.

Sayın milletvekillerinden bâzularına, Başkanlık tezkeresinde yazılı sürelerle, izin verilmesi kabul edildi.

Sosyal Sigortalar kanun tasarısı ile,

Gelir Vergisi Kanununun bâzı madde ve fıkralarının değiştirilmesi hakkındaki kanun tasarısı, oy puslaları kullanılmak suretiyle, oylandı ve kabul olundu.

Danıştay kanun tasarısının maddeleri üzerinde bir süre görüşüldü.

5602 sayılı Tapulama Kanununun 13 ücü maddesine bir ek fıkra eklenmesine dair teklifin reddini muhtevi Geçici Komisyon raporu kabul olundu.

Tapulama kanun tasarısı ve bununla ilgili teklifler üzerinde Cumhuriyet Senatosunca yapılan değişiklikler hakkında Millet Meclisi Geçici Komisyonu raporu okundu. Benimsenen ve benimsenmiyen maddeler üzerinde bir süre görüşüldü.

17 . 12 . 1963 Salı günü saat 15,00 te toplanılmak üzere Birleşime son verildi.

Başkan
Başkanvekili
Nurettin Ok

Kâtip
Balıkesir

Mithat Şükrü Çavdaroğlu

Kâtip
Malatya
Nurettin Akçurt

SORULAR

Sözlü sorular

1. — Balıkesir Milletvekili Cihat Bilgehan'ın, Devlet Demiryolları memurlarına her sene verilmekte olan iki maaş tutarındaki ikramiyenin bu sene ödenip ödenmediğine dair sözlü soru önergesi, Ulaştırma Bakanlığına gönderil-

miştir. (6/764)

2. — Tokat Milletvekili Mehmet Kazova'nın, Almus baraj gölü içerisinde kaldığı için istim-lâk edilen arazilerin bedellerinin ne zaman verileceğine dair sözlü soru önergesi, Bayındırlık Bakanlığına gönderilmiştir. (6/765)

2. — GELEN KÂĞITLAR

Rapor

1. — Bilecik Milletvekili Orhan Tuğrul ve 8 arkadaşının, T. B. M. Meclisi Memurları teşkilâtı hakkındaki 5931, 6120, 6194, 6215, 6341 ve 6885 sayılı kanunlarla 5509 sayılı Kanunun bâzı maddelerinin değiştirilmesine ve bu kanuna bâzı maddeler eklenmesine dair 5 . 1 . 1961 günlü 231 sayılı Kanuna ek kanun teklifi ve Plân Komisyonu raporu (2/585) (S. Sayısı :

529) [Dağıtma tarihi : 14 . 12 . 1963]

C. Senatosundan gelen işler

2. — İktisadi Devlet Teşekkülleri ve iştirakleri hakkında kanun tasarısı (1/317) (M. Meclisi S. Sayısı : 303, C. Senatosu S. Sayısı : 303) (Maliye, Sanayi, Ticaret, Adalet ve Plân komisyonlarından, 4 er üyeden kurulu Geçici Komisyona)

BİRİNCİ OTURUM

Açılma saati : 15,00

BAŞKAN — Başkanvekili Nurettin Ok

KÂTIPLER : İsmet Kapisız (Yozgat), İlyas Kılıç (Samsun)

BAŞKAN — Birleşimi açıyorum.

3. — YOKLAMA

BAŞKAN — Yoklama yapılacaktır. Lütfen Sayın üye arkadaşlarımız, anahtarlarını çevirsinler ve ışıklar yandığı anda kabul işaretini gösteren düğmeye basınlar.

(Otomatik oylama aracı ile yoklama yapıldı.)

BAŞKAN -- Yoklama muamelesi bitmiştir. Gerekli çoğunluğumuz vardır, müzakarelere başlıyoruz.

4. — BAŞKANLIK DİVANININ GENEL KURULA SUNUŞLARI

1. — *Erzurum Milletvekili Nihat Diler'in, Erzurum'a yağan karlar sebebiyle bâzı ilçe yollarının tıkanıdığı ve Çat ilçesinin yiyecek stoku hususunda zor duruma düştüğü hakkında demeci.*

NIHAT DİLER (Erzurum) — Çat kazasında açlık tehlikesi vardır, bu hususta gündem dışı söz istiyorum.

BAŞKAN — Buyurun efendim.

NIHAT DİLER (Erzurum) — Muhterem arkadaşlar, gelen haberlere ve sayın basınımdan elde ettiğimiz malûmata göre, Erzurum'un Karayazı, Tekman, Çat kazalarının yollara yağın karlar dolayısıyla trafiğe kapanmıştır. Çat kazasının yiyecek stoku, kazayı birkaç gün ancak idare edebilecek durumda-

dır. Bu suretle kaza halkı muhakkak bir açlık tehlikesi ile karşı karşıya bulunmaktadır. Öteden beri yolları yapılmadığı için tabiatın esaretine, kaderin hazin neticelerine terk edilen bu kaza sakinlerinin yiyecek ihtiyaçlarını temin hususunda, yollarının bir defaya mahsus açılmasını ve gerekli tedbirlerin alınmasını Yüksek Huzurlarımızda Sayın Bayındırlık Bakanı ve diğer ilgili zatların itilâma arz eder, hepimizi hürmetle selâmlarım. (Alkışlar)

2. — *Antalya Milletvekili İhsan Ataöv'ün, Millet Meclisi ikinci yıl tutanaklarından henüz basılmamış olanlarının ve basılmış bulunanlarının da fihristlerinin tamamlanarak sayın üyelerin incelemelerine arz edilmesi konularındaki demeci ve Başkanın cevabı.*

BAŞKAN — Sayın İhsan Ataöv, Meclis tutanaklarının fihristlerinin geç basılması hakkında gündem dışı söz talebetmişsiniz. Kısa olmak şartıyla, buyurun.

İHSAN ATAÖV (Antalya) — Muhterem arkadaşlar; mâruzatım ikinci yıl Meclis tutanaklarının elimize geçmemiş olması üzerine olacaktır. Sayın Meclis Başkanımıza birkaç defa şifahen arz etmiştim; bütçe müzakereleri gelmiştir, geçen yılki Meclis müzakerelerine ait tutanaklardan takibederek daha faydalı bir hale geleceğimiz kanaatiyle bir an önce bunların basılmasını, basılmış olan tutanakların fihristlerinin de bir an evvel matbaada basılarak sayın üyelere tevzi edilmesini rica etmiştim. Tetkikatım sonunda 1 neî ve 2 neî yıl Meclis tutanaklarımızın, 22 cilt tutmakta olduğunu gördüm. Bunun 8 cildi 1 neî yıla aittir, bunlar basılmış ve sayın üyelere dağıtılmıştır. Arkadaşlarımız bundan istifade eder hale gelmiştir. 2 neî yıla ait 14 cilt tutanaktan 2 cildinin fihristi yapılarak matbaaya verilmiş ve Arşivimize gelmiştir. 12 cildin fihristleri hâlâ tesbit edilip matbaaya verilememiş durumdadır. Şimdi 2 neî yılın basılması icabeden 158 Birleşimine ait tutanaklardan 125 Tutanak Dergisi basılarak Arşive gelmiş, geriye 33 Tutanak Dergisi kalmıştır. 3 neî yılın 15 neî Birleşimini yapmaktayız. Bunun da, 5 Birleşim dergisi basılmıştır. 3 neî yıldan 5 birleşim basıldığına göre 2 neî yılın bütün tutanaklarının hazırlanıp cilde verilmesi iktiza etmektedir. Halbuki bugüne kadar maalesef, geçen yıldan 33 dergi henüz matbaaya verilmemiştir. Tetkikatım sonunda, bu işle meşgul olan çok tecrübeli bir personelimiz varmış, bu personelin yükü çok ağır, onun için kendisi bâzı yardımcı elemanlarla takviye edilmez ise Riyaset tarafından, önümüzdeki 4 neî yıla kadar bu tutanakların basılarak elimize geçmesi mümkün olamayacaktır. Çünkü Sayın Başkana şifahî mâruzatıma büyük alâka göstermişlerdi ve emir vermişlerdi. Bütçe müzakereleri geldiği halde hâlâ onbirinci cildin dahi fihristi yapılamamıştır. Yüksek huzurlarınızda Riyaset Divanını bir kere daha ikaz etmek ve bütçe müzakerelerinden evvel, geçen seneki müzakerelerden mukayeseli sonuçlar elde edebilmek için, fihristlerin müstaceliyetle tamamlanarak sayın üyelerin istifadelerine bir an önce sunulmasını istirham ederim. Hürmetlerimle.

BAŞKAN — Sayın Ataöv'ün tutanakların fihristleriyle ilgili beyanları Riyaset Divanına dikkate alınacak ve gerekli imkânlar sağlanacaktır.

3. — *Vazife ile yurt dışına gidecek olan Dışişleri Bakanı Feridun Cemal Erkin ve Devlet Bakanı Vefik Piringçioğlu'nun dönüşlerine kadar, Dışişleri Bakanına Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Turhan Feyzioğlu ve Devlet Bakanına da Maliye Bakanı Ferid Melen'in vekillik edeceklerine dair Cumhurbaşkanlığı tezkeresi (3/763)*

Sayın arkadaşlarım, Cumhurbaşkanlığı tezkeresi var, okutuyorum.

Millet Meclisi Başkanlığına

Vazife ile yurt dışına gidecek olan Dışişleri Bakanı Feridun Cemal Erkin ve Devlet Bakanı Vefik Piringçioğlu'nun dönüşlerine kadar, Dışişleri Bakanına Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Turhan Feyzioğlu'nun ve Devlet Bakanına da Maliye Bakanı Ferid Melen'in vekillik etmelerinin, Başbakanın teklifi üzerine, uygun görülmüş olduğunu arz ederim. (3/763)

Cumhurbaşkanı
C. Gürsel

BAŞKAN — Yüce Heyetin bilgilerine arz olunur.

4. — *Kırşehir Milletvekili Memduh Erdemir'in, âmme menfaatine hizmet gayesi ile kurulan dernekler tarafından açılan özel okul öğretmenlerinin sosyal güvenlikleri hakkındaki kanun teklifinin, özel öğretim kurumları kanun tasarısını görüşmekte olan Geçici Komisyona havalesine dair Millî Eğitim Komisyonu Başkanlığı tezkeresi.*

BAŞKAN — Millî Eğitim Komisyonu Başkanlığı tezkeresini okutuyorum.

Yüksek Başkanlığa

Başkanlığınız tarafından Komisyonumuza havale edilen ve Komisyonumuzda bulunan Kırşehir Milletvekili Memduh Erdemir'in, âmme menfaatine hizmet gayesi ile kurulan dernekler tarafından açılan özel okul öğretmenlerinin sosyal güvenlikleri hakkında kanun teklifi, hâlen Geçici Komisyonda görüşülmekte olan «Özel Öğretim Kurumları kanunu tasarısı» ile ilgili oldu-

ğundan, adı geçen dosyanın bu Geçici Komisyona havale edilmesi arz olunur.

Millî Eğitim Komisyonu
Başkanı
Niğde
M. Altınsoy

BAŞKAN — Tezkereyi oyunza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir. Tezkerede mündemiç hususlar Geçici Komisyona verilecektir.

5. — GÖRÜŞÜLEN İŞLER

1. — *Danıştay kanunu tasarısı ile İstanbul Milletvekili Reşit Ülker'in, 3546 sayılı Danıştay Kanununun Anayasaya aykırı hükümlerinin kaldırılmasına dair kanun teklifi ve Geçici Komisyon raporu (1/474, 2/440) (S. Sayısı : 369) (1)*

BAŞKAN — Geçen birleşimde müzakeresine devam etmekte olduğumuz Danıştay Kanunu tasarısını görüşmeye devam ediyoruz. 30 neu madde ile ilgili olarak arkadaşlarımız konuşmuş bulunmaktadır. Bu arada Sayın Talât Oğuz söz almış bulunmakta iken vaktin darlığı sebebi ile başka bir kanuna geçilmişti. Söz sırası Sayın Talât Oğuz'undur. Sayın Talât Oğuz buyurun. Danıştay Kanununun 30 neu maddesi ile ilgili beyanda bulunacaksınız.

Lütfen, Danıştay Kanunu ile ilgili Geçici Komisyon yerlerini alsınlar.

TALÂT OĞUZ (Mardin) — Muhterem arkadaşlarım...

BAŞKAN — Sayın Oğuz bir dakika. Geçici Komisyon Başkanı ve Sözcüsü buradalar mı?... Buradalar. Buyurun Sayın Oğuz.

TALÂT OĞUZ (Mardin) — Muhterem milletvekilleri, geçen Birleşimde Danıştay Kanununun 30 neu maddesinin (E) bendi üzerinde mâruzatta bulunmuştum ve (E) bendinin tayyî hususunda Riyasete bir takrir vermiştim.

Muhterem arkadaşlar, adalet mahkemelerinde bakılmakta olan bir dâvada idari bir kararın mânası ve şümulünün tâyini hususunda çıkacak uyuşmazlıkların halli için açılacak dâvalar, gerek Danıştay Kanunu ve gerekse idari mevzuatımız İdare Hukuku sahasında açılacak dâvaların nevi ve mahiyetini, bunun muhtevasını, dâvaların ne şekilde açılacağını, hangi dâvaların Danıştaya

ikame edilebileceğini yegân yegân tadat etmiş ve bunları kanunun hükümleri arasına sokmuştur. İdari mevzuatı tetkik eden arkadaşlarımız pek iyi bilirler ki, Danıştaya açılacak dâvaların adedini 2 olarak mütalâa etmek iktiza eder. Bunlardan birisi iptal dâvaları, diğeri tam kaza dâvaları. Geçen içtimada da arz ettiğim gibi, menfaatleri haleldar olanlar tarafından açılacak dâvaların mahiyeti iptâl dâvalarıdır. Özel hukukî menfaatleri haleldar olanlar tarafından açılan dâvaların mahiyeti ise tam kaza dâvalarıdır.

Muhterem arkadaşlarım, bütün adlî hayatımda, 30 neu maddenin (E) bendinde yazıldığı şekilde bir kararın...

BAŞKAN — Sayın arkadaşlar, lütfen hatibi dinleyiniz bâzı arkadaşlarımız çok büyük güürültüler yapmaktadırlar. Bu sebeple hatibin söyledikleri anlaşılammaktadır. Rica ederim. Sayın Oğuz devam buyurun.

TALÂT OĞUZ (Devamla) — Bir idari kararın mâna ve şümulünün tâyini hususunda ne idari mahkemelere, ne de adlî mahkemelere dâva açıldığına raslamış değilim. Bir kararın mâna ve şümulü nedir, bu hususta ne adlî mahkemeye ve ne de idari mahkemelere dâva açılmasına imkân ve ihtimal yoktur. Dâva, hususî menfaatlerin veyahutta âmme menfaatleri ile hususî menfaatlerin birbirlerine tearuzu halinde açılan dâva olarak vasıflandırılması ve tesmiye edilmesi iktiza eder. Bir kararın mânasının, bir kararın mahiyetinin, bir kararın muhtevasının tâyini hususunda hiçbir suretle dâva açılmaz. Ve böyle bir dâva açılması kabiliyeti de mevcut değildir.

Geçen oturumda Komisyon sözcüsünün, bu kürsüden ifade ettikleri gibi, (E) bendi eski kanunda olmadığı halde yeni kanuna alınmış; (E) bendi namı altında tevdi edilmiştir. Bu zait bir hükümdür. Tatbıkatta ihtilâtlara, ihtilâflara sebebiyet verecek bir maddedir. Bu

(1) 369 S. Sayılı basmayazı 10 . 12 . 1963 tarihli 12 nci Birleşim tutanağı sonuna eklenmiştir.

maddenin tayyı zarureti mevcuttur, Komisyonun bu maddeyi geri alarak (E) bendini çıkarılmasında zaruret mevcuttur. Nitekim Komisyon sözcüsü geçen oturumda Yüksek Heyetinize bu maddeyi tavsif edecek şekilde her hangi müşahhas bir misâl verememiştir ve vermesine de imkân yoktur. Şimdilik mâruzatın bundan ibarettir.

BAŞKAN — Sayın Burhan Arat, buyurun.

BURHAN ARAT (Çanakkale) — Muhterem arkadaşlarım, mevzu son derece mühimdir. Anayasamızın 114 ncu maddesi, «İdarenin hiçbir eylem ve işlemi, hiçbir halde, yargı mercilerinin denetimi dışına bırakılamaz» dedikten sonra, aynı kanunun son fıkrası «İdare, kendiliğinden eylem ve işlemlerinden doğan zararı ödemekle yükümlüdür.» demektedir. 30 ncu madde bu suretle Anayasamızın 114 ncu maddesi ile vatanımız idareye, idarenin vatandaşa karşı olan durumlarının tanzimini âmir bulunmaktadır. Ve şimdi görüşmekte bulunduğumuz bu tasarının 30 ncu maddesi de bu konularda Danıştaya verilen görevleri, tesbit edip ölçülerini ve yükümlerini tâyin etmektedir. Bu itibarla 30 ncu madde son derece mühimdir. Bunun üzerinde verilmiş bir kifayet tavrı de vardır, evvelâ sözümü oraya getireceğim. Bu kifayet tavrının bendeniz reddini de rica edeceğim ama, şimdi sıra oraya gelmedi.

Talât Oğuz arkadaşımız, bu maddenin (e) fıkrasına iliştiler ve bunun çıkarılmasını istediler. 30 ncu maddenin (e) fıkrası, tefsir dâvalarına taallük etmektedir, sadece tefsir dâvalarına... Şöyle ki; bir misâl ile arz edeyim: Faraza 40 sene evvel, 50 sene evvel bir şahsın firari ve mütegayyib olduğuna karar verilmiş. Ama o şahıs 50 sene sonra, firari ve mütegayyib olduğuna dair ittihaz edilen bu idari kararın kesbi katıyet etmesinden 50 sene sonra, uhdesinden Hazineye intikal etmiş olan bir gayrimenkulün Hazine adına mevcut sicilinin iptali ile kendi adına tescilini dâva etmiş olabilir. Talât Oğuz arkadaşımıza bunu misalleriyle aydınlatmak istiyorum. Böyle bir dâvayı adli mercilerde açacak. O zaman Hazine, veya Hazineden başka bir şahsa intikal etmiş ise o şahıs, bu iptal dâvasına karşı o şahıs aleyhine, o şahıs hakkında evvelece idarece ittihaz edilmiş bulunan mütegayyiplik kararını ibraz edecek ve diye-

cek ki, bu kesbi katıyet etmiş ve kesin hüküm halini almıştır. Şimdi adli mahkeme bu dâvayı hallederken, bu mütegayyiplik kararı keyfiyeti doğru mudur, eğri midir, bunu tetkik edemez. Ancak bunun şümulü mânâsı ve tazammumu üzerinde dâvalı tarafla, dâvacı taraf arasında bir uyuşmazlık çıkabilir. İşte bu ahvalde dâvayı görmekte olan asliye hâkimi yani adli hâkim, evvelâ kendisi kesbi katıyet etmiş olan bu idari kararın mahiyet ve şümulü hakkında mahkemeyi aydınlatmaya çalışacaktır. Aydınlatamazsa bunun halli gerekecektir. Bunun halli ne ile olur? Tefsiri ile olur. Neyin tefsiri ile; firarilik kararının tefsiri ile olur. Firarilik ve mütegayyiplik kararı ise, adli bir karar değildir, kesinleşmiş bir idari karardır. Bir idari kararın. Tefsiri adli mahkemelerde olmayacağına göre, bunun en yüksek dereceli bir idari mahkemede tefsiri ehline gitmek zarureti vardır. İşte bu ahvalde mahkemeler ya tarafların talepleriyle veya re'sen ortada bu tefsir keyfiyetinin dâvanın halli için bir meseleyi müstehire teşkil ettiğine karar verecek, mehil verecek ilgili taraflar için.

Şimdi, Talât Oğuz arkadaşımızın değindiği 30 ncu maddenin (e) bendine tevfikân, Danıştaya gidip müracaat edecek ve bunun tefsirini istiyecek. İşte bu (E) fıkrası, şimdi misaliyle arz ettiğim. İdari kararın tefsirine munhasırdır. Sakın, zinhar anlaşılmasın ki, Danıştay bu karar zımında firarilik ve mütegayyiplik muamelesini iptal eder. Hayır! Aslâ, (E) fıkrasının şümulü içinde Danıştaya böyle bir karar verme yetkisi de tanınmış değildir. Danıştayın yapacağı iş; evvelece kesinleşmiş bulunan firarilik ve mütegayyiplik muamelesinin mânâsını, şümulünü, hududunu tâyin etmekten ibarettir. Tâyin edecek, ona göre bir karar verecek, o karar alâkalı tarafından alınacak; ondan evvel vazedilmiş, açılmış bulunan adli kaza merciine gidecek, götürülecek, mahkemede o kararın tefsirine göre iptaline mi karar verecek yoksa dâvayı mı reddedecek, bunu halledecektir. Eğer bu (E) bendini pek değerli arkadaşımız Talât Oğuz'un, burada ileri sürdüklere şekilde, maddeden çıkarmaya kalkışacak olursak, vatandaşların bu gibi ahvalde şimdiye kadar çekmekte oldukları sıkıntıları, ilelebet devam ettirme durumuna düşeriz. Adli mahkemeleri idare kararları hakkında, görevleri dışında

birtakun tefsirlere zorlamak durumunda kalırız. Bu da doktriner bir yol olmaz, hukuki bir yol olmaz, doğru bir yol olmaz.

Karşımda, dikkatli nazarla bakan Talât Oğuz arkadaşımın hakışlarından bu mâruzatım ile kendisini pek tatmin edemediğimin anlıyorum. Bu itibarla müsaade ederseniz biraz daha meseleyi açacağım :

Bu (e) fıkrasını bendeniz de tetkik ederken, hakikaten tereddüde düştüm, hem de çok geniş ölçüde tereddüde düştüm. Filhakika teşrinisani 1341 tarihli 669 sayılı bir kanun vardı. Bu kanun Danıştayın görevleriyle ilgili idi. Hatta 1935 senesine kadar Danıştayın bir mahkeme olup olmadığı dahi münasaka konusu idi. 1934 senesinde Danıştayın kemaliyle ve tamamiyle bir idari mahkeme olduğuna dair bu Meclisten bir karar ittihaz edildi. Şimdi bu 669 sayılı Kanunun mahiyeti şu :

Danıştay bu nevi şeyleri yapabilecekti. Ama 30 Aralık 1938 tarihinde yürürlüğe giren 3546 sayılı Kanun, hâlen meri bulunan Şûrayı Devlet Kanununda bu kanun yer almamıştır. Bunu görünce bendeniz şu mânâyı çıkardım; 1341 yılından 1938 yılına kadar yapılan tatbikat içinde 669 sayılı Kanunla konulmuş olan bu nevi tefsir dâvalarının görülmesinde her halde bir fayda mülahaza edilmemiş; hattâ sakınca görülmüş bu itibarla 669 sayılı Kanuna nazaran çok daha sonra kabul edilmiş olan, daha mükemmel olması mefruz olan 3546 sayılı Kanunda yer almaması beni hakikaten düşündürdü ve bana şöyle bir şey verdi; acaba bu suretle, (E) fıkrasında tekrar canlandırılan, 669 sayılı Kanunun tekrar canlandırılan bu hükmü, kesbi katiyet etmiş bulunan idari tasarruflar hakkında yeniden iptal dâvasına revaç verebilir, yol açabilir, bu dâvaların yeniden rüyetine imkân sağlayabilir mi ki, bu büyük bir mahzurdur, bu takdirde bu kanun ile çelişen hükümleri vardır, arz edeyim.

Mâlûmuâliniz, adli kazada, idari kazada süre aşımı vardır. Zaman aşımı re'sen nazara alınmaz, tarafların dermeyan etmesi lâzımdır. Ve müddeti de uzundur. Ama idari tasarruflarda bir an evvel istikrarı sağlamak amacıyla ve intizamı âmme düşüncesiyle 90 günlük bir dâva açma hakkı tanınmıştır. Bu 90 günün hitamında mürruru müddet tamamlanmış olur ve hak su-

kut etmiş olur. Bu itibarla bunlar resen nazarı itibara alınmak suretiyle idari muamelelerde istikrar sağlanır. Hal böyle iken acaba 669 neu maddenin bugünkü tasarının 30 neu maddesinin (e) fıkrasında yine canlanmasına imkân verilerek bir surette açılacak tefsir dâvaları dolayısıyla kesbi katiyet etmiş eski idari tasarrufların aleyhine bir adli mahkemede dâva açılmak suretiyle ve dolaylı olarak yeniden tetkik imkânı verilecek mi, diye bunu tetkik edip uzun uzun üzerinde durdum. Neticede gördüm ki, bu tefsir dâvası asla ve kat'a evvelce kesbi katiyet etmiş olan idari bir tasarruf hakkında yeniden iptal dâvası açılmasına, hattâ bunun bir iptal dâvası, tefsir dâvası zımında tetkikine imkân vermiyor. Bunun mânası, hududu, şümulü sadece bir kolaylık maksadiyle ve daha ilmî olsun, doktrinel olsun diye idari kararların mânasını, şümulünü ve tefsire müntehi ve ona müncerdir ve kolaylık sağlayacaktır. Bu madde ile bir ilerilik getirmiş olması dolayısıyla kanunda bırakılmasını rica ederim. Saygılarımla.

BAŞKAN — Buyurum Sayın Sabahattin Savacı.

SABAHATTİN SAVACI (Gümüştane) — Muhterem arkadaşlarım, bu kanun ile ihdas edilen bir müessesede Talât Oğuz arkadaşımızın tenkidettiği (e) bendindeki tavih, tefsir müessesesidir. Devlet Şûrasının, Danıştayın son 40 yıllık memleketimizin dâvalarına ait tecrübelerimizden meydana çıkan ihtiyaçları maddeler halinde müesseseleştirmeye götürmüştür. İşte bunlardan bir tanesi de adaletin gerçek mânasında meydana çıkarılmasına yardım etmek için bu müessese meydana getirilmiş oluyor. Haddizatında bu müessese idari ve adli kazanın birbirinden ayrı ve doktrinde ifadesini bulan idari kazanın hususiyetine taallük etmektedir. Adli kazada görülen bir mevzuda idari kazanın kasdının adli kaza açısından kıymetlendirilerek bir karara varılması adli kaza bakımından belki hakların ziyanına sebebiyet verir. Gaye adaletin tam olarak tahakkuku olduğuna göre, adalete yardımcı olacak bu imkânın verilmesinde bendeniz bir mahzur göremiyorum. Talât Bey arkadaşımız niçin bunu tenkid ediyor, bendeniz anlıyamadım. Nazari olarak, faydası kendilerince de malûm olmakla, tenkidinde bir mahzur aradım, bulama-

dım. Mahzur olmadığına göre faydası da son 40 yıllık Cumhuriyet devrindeki tecrübelerine de hürmet ederek, bu maddenin bir müessese olarak ihtiyaca cevap verdiğini kabul etmek lâzımgelir, dedim. Ki, idari mahkeme aynı zamanda idari kazaya ait bir ihtisas mahkemesidir. İhtisas mahkemesi olunca, karar verirken; bunun ölçülerinin, hareket noktalarının idarenin eylem ve işlemlerine ait tetkiklerinde, kendine mahsus bir açıdan meseleleri kıymetlendirerek, idare ile vatandaş arasındaki ihtilâfları hallettiğini peşinen kabul etmiş bulunuyoruz. Böyle olunca, bu ihtisas mahkemesinin daha evvel vermiş olduğu karara da hürmetkâr olup, bu münasebetle bu karar sebebi ile adli kazada görülen bir meselede de, idari kazanın ne kasdettiğinin aranması gerçeği meydana çıkmasına yardımcı başka bir şey değildir. Binaenaleyh, adaletin meydana çıkmasına yardımcı olacak, uzun tecrübelerin meydana getirdiği bu müessesenin bu fıkra muhafazasında mutlak zaruret vardır. Komisyonun bu hususu daha iyi izah edeceğine inanmaktayım. Bendeniz Burhan Arat Bey arkadaşımızın beyanını tamamlamak için huzurunuzda çıktım, aynen muhafazasını arz ve teklif ederim.

BAŞKAN — Sayın Talât Oğuz.

TALÂT OĞUZ (Mardin) — Muhterem arkadaşlarım, bu maddenin (B) bendi, idari hayatımıza bir yenilik getirdiği için, bu madde üzerinde gerek idareci arkadaşlarımız, gerek hukukçu arkadaşlarımızla birlikte ne kadar dursak azdır. Muhterem Burhan Arat ve Sabahattin Savacı arkadaşlarım bu maddeden istihraç edilen mânânın, bir tefsir dâvasını, bir tavzih dâvasını tammun ettiği noktası üzerinde toplamaktadır.

Muhterem arkadaşlar, ne idari hayatımızda ve ne de adli hayatımızda tavzih dâvası, tefsir dâvası namı ile bir dâvanın açıldığına şahit olmaya ve bunu müşahede etmeye imkân ve ihtimal yoktur. Dâva değil, tavzih ve tefsir bir taleple olur. Hukuk Muhakemeleri Usulü Kanunu da, mevcut adli mevzuat da tavzihi kabul etmiştir. Fakat bu tavzihi bir dâva babında değil, bir talep babında kabul etmiş ve bunu bir karara bağlamayı emretmiştir. Bu bakımdan tavzih ve tefsir babında bir dâvaya gitmeye, zaten işleri çok olan Danıştayın işlerini bir bakıma daha da ağırlaştırmaya, kanun vâzı olarak hiçbir zaman hakkımız yoktur.

Muhterem Burhan Arat arkadaşımın, hatırımında kaldığına göre, yanlış ifade ettikleri bir hususa cevap vermek isterim.

1331 ve 1339 tarihli kanunlarla eşhası mütegayyibeye ait araziler Hazineye intikal etmiştir. Onların ifade ettikleri gibi, bu araziler idari bir kararla değil, 1331 ve 1339 tarihli ve el'an meriyetini muhafaza eden kanunlarla intikal etmiştir, idari kararlarla değil. Bu bakımdan, eşhas-ı mütegayyibeye ait arazilerin, kanun yoluyla Hazineye intikal edip ancak bu bapta hukuku veya menfaati haleldar olanlar tarafından Danıştaya dâva ikame etmek suretiyle gidebilirler ve haklarını arayabilirler. Bu, idari bir kararın mevzuu değildir, bu bir kanunun mevzuudur. Gayet tabii kanun babında hakkı ve menfaati haleldar olan vatandaşlar doğrudan doğruya Danıştaya başvurabilirler.

Benim burada anlatmak istediğim noktasudur: Vatandaş adliye mahkemelerine dâvasını ikame edecek ve dâva derdesti rüyet bulunduğu bir sırada, ya dâvalı veya dâvacı tarafından itiraz edildiği esnada, efendim, benim bu kararın mânasında, muhtevasında ve şümulünde bir tereddütüm vardır, denildiği sırada; bununla karşılaşan duruşma hâkimi, idari bir kararın mâna ve muhtevasını tâyinde bir tereddüde, bir şüpheye düştüğü takdirde, doğrudan doğruya idari mahkemelere dâva açmak hakkı mahfuz kalmak suretiyle, dâvayı red cihetine gidecektir.

Bunun iki bakımdan külfeti vardır:

1. Vatandaşın o âna kadar takibetmiş olduğu ve karara bağlanacağı bir sırada, hakkını beklediği bir sırada, istihsal etmek istediği kararı alacağı bir sırada, hâkimin, vatandaşın, dâvacının yapacağı bütün masraflara, bütün külfetlere rağmen dâvayı reddetmesi cihetidir.

Diğer yönden, doğrudan doğruya Danıştayın işlerini çoğaltmak bakımından da mahzurludur. Böyle bir idari kararın tefsiri yolunda dâva açılmaz. Benim komisyondan istihramım, ya bu maddenin taytı cihetine gitmek için tasarımı geri alsınlar, yahut bu maddeye bir vuzuh versinler; ihtilâflara, ihtilâtlara sebebiyet vermiyecek şekilde maddeyi kaleme alsınlar ve o şekilde tedvin etsinler.

Mâruzatım bundan âbaredtir.

BAŞKAN — Buyurun komisyon.

GEÇİCİ KOMİSYON BAŞKANI İLHAMİ ERTEM (Edirne) — Muhterem arkadaşlarım, Sayın Burhan Arat, Sayın Talât Uğuz'a kâfi derecede bilgi verdiler. Ben yalnızca onların kaldıkları bir yerden devam edeceğim. Dedi-lerki; bir muhakeme cereyan etmektedir ve muhakemenin cereyanı sırasında bu eylem ve işleme mesnedolan kararda idari mahiyet görül-müştür. Bu zamanda mahkeme bu tarzı ile reddeder, vatandaş idari bu karar aleyhine Danıştaya dâva açar. İşte mesele burada başlamaktadır. Bugünkü durumda vatandaş bu tarzda Devlet Şûrasında bir dâva açamaz. Çünkü zaman aşımı bakımından müddet geçmiştir. Geçtiği için de dâvasını yenileyemez. Ama (E) fıkrası, böyle ahvalde; vatandaş, mahkeme, bu mesele'i müstehire kararını verdikten sonra, Devlet Şûrasına gidebilir ve dâvasını ikâme edebilir, demektedir. Bugünkü durumda buna imkân olmadığı için vatandaş muallâkta kalmaktadır. Adli mahkeme, bu karar «idari tasarruflar» deyip kendisini yetkisiz saymaktadır. Vatandaş idarenin bu kararı aleyhine iptâl veya tam kaza dâvasına gittiği zaman da, müddet aşımı bakımından Danıştay dâvayı reddetmektedir. Vatandaş hakkı orta yerde kalmaktadır. İşte tefsir dâvası ile yeni (E) fıkrası ile, bu sağlanacaktır. Adli mahkemede bir dâva görülürken, dönüp, dolaşip idari bir tasarrufa gelir ve dayanırsa, bu idari tasarrufun mahiyetini, şumulünü tâyin etmek, idari kaza sistemini kabul ettiğimize göre, idarenin bağımsızlığı bakımından çok tabii olarak Danıştaya âit olması lâzımdır. Aksi takdirde, idarenin bağımsızlığı zedelenmiş olacaktır. İdari karar hakkında, sistemimiz dışı, ya adli mahkeme bir karar verecektir, veya demin arz ettiğim gibi, karar vermiyerek, bu benim yetkim dışında kalacaktır. Ama, o zaman vatandaş da demin arz ettiğim sebeple, Devlet Şûrasına gidemeyecek muallâkta kalacaktır. 669 sayılı Kanunda bu hüküm varken, 3546 sayılı Danıştay Kanunundan çıkarılmıştır. Bu yüzden de vatandaş büyük zararlara uğramıştır. Bu sebeple (e) fıkrası idari sistemin neticesi olarak kabulü zaruri bir hükümdür. 30 neu madde gayet açıktır, bütün ihtiyaçlara kifayet edecek durumdadır. Komis-

yonce geri alınmasına lüzum yoktur ve (e) fıkrasının da kabulü vatandaşın, deminden beri saydığım sebepler dolayısıyla, hakkını arayabilmesi bakımından lüzumludur. Arz ederim.

BAŞKAN — Sayın Alicanoğlu, buyurun.

MAHMUT ALİCANOĞLU (Sinop) — Muhterem arkadaşlarım, Burhan Arat arkadaşımızla Talât Oğuz Beyin beyan ve fikirlerini dinledim. En son olarak İlhami Bey arkadaşımızın beyanını dinlediğim zaman, mezkûr 30 neu maddenin (e) fıkrasındaki hükmün bilhassa İlhami Bey arkadaşımızın izahına göre, tamamen anlaşılabilir bir hale girdiğini de gördüm. (e) fıkrasındaki hüküm gayet muğlak ve kompleks bir haldedir. Şöyleki; Burhan Arat Bey arkadaşımızın izahına göre, tefsir mânasında evvelce istihsal edilmiş idari merciin bir ilâmının hukuk mahkemesinde ibrazı halinde; mânasını medlülünün muğlak ve anlaşılabilir bir durum arz etmesi karşısında, bu ilâmın vazihan anlaşılması ve mânasının verilmesi için, vatandaşın ayrıca Danıştaya dâva ikâme etme hakkını verdiği yolundadır.

İlhami Bey arkadaşımızın beyanına geline; Yine hukuk mahkemesinde cereyan eden bir dâvanın idari mahiyet arz etmesi halinde, bu dâvanın idari mahiyet arz etmesi sebebiyle reddedilmesi neticesine varıldığında vatandaşın Danıştaya dâva ikâme etme hakkını verdiği yolundadır. Bilmiyorum, komisyon sözcüsü arkadaşımız böyle konuşur, diğer hatip arkadaşlarımız bu şekilde mânalandırıyorlar... E! Netice itibariyle de bu maddenin (e) fıkrasının hükmünü vermek, bunu mânalandırmak hakikaten güç bir hal arz etmiştir. Adli tatbikatta ve kaza mercilerinden birisi olan adli kanunlarımızda ve mahkemelerimizde, evvelce bir hakkın istihsalı veya bir haksızlığa mâruz kalınması neticesinde ikâme olunan dâvadan istihsal edilen bir ilâmın vazihan mânası verilemediği takdirde, bu ilâmın mânasını vuzuhlandırmak için vatandaşın gerek Hukuk Usulü ve gerekse Ceza Muhakemeleri Usulü kanunlarımızda tazvih talebinde bulunmak hakkı bahşedilmiştir. Fakat hiçbir zaman, hukukçu arkadaşlarımız olsun, tatbikattan yetişen hâkim arkadaşlarımız olsun ve ezcümle fikirlerine hürmet ettiğimiz Danıştay Başkan ve üyesi olan muhterem zevatın da, bir ilâmın vuzuhunun meydana çıkarılması için vatandaşın ayrıca bu yolda bir dâva ikâme etme hakkına

dair kanunlarımızda hiçbir suretle hüküm ve madde mevcut değildir. Müsaadeleriyle bunu teslim etsinler.

Fikirlerine hürmet ettiğimiz Burhan Arat arkadaşımız, bilhassa eşhası mütegayyibeden ve firarilerden misal vererek, bunlar hakkındaki kararların idari mercilerce verildiği yolunda beyanda bulunmuşlardır.

Arkadaşımın fikirlerine hürmet ederim, fakat mâzur görsünler, arz etmek mecburiyetinde kaldım ki, mütegayyib eşhas hakkında, gaybubetin tesçiline dair verilen kararlar hukuk mahkemelerince sâdır olan kararlardır. Medeni Kanunumuzda bu yolda sarîh ve mütaaddit vâzih hükümler mevcuttur. Bu maddede yazılı olan cümlelere göre şöyle denmektedir : «Adalet mahkemelerinde bakılmakta olan bir dâvada idari bir kararın mânası», dikkat buyursunlar, bilhassa komisyon sözcüsü olan arkadaşımıza belki bir yanlış mâna vermiş olabilirim, fakat yanlışlığımıza da kaanım. «Adalet mahkemelerinde bakılmakta olan bir dâvada idari bir kararın mânası veya şümülünün tâyini hususunda». Buraya kadarını tefsir edelim. Bu ne demektir arkadaşlar? Hukuk Mahkemesinde bir dâva rüyet edilirken, taraflardan birisinin ibraz ettiği bir ilâmın, ki delil mahiyetinde, dâvasını isbat sadedinde, ibraz ettiği idari mercilere ait bir ilâmın mâna veya şümülünün tâyini hususunda, dikkat edelim, tâyini hususunda çıkacak uyuşmazlıkların halli için açılacak dâvalardır.

Arkadaşlarımız mâzur görsünler, bendeniz bundan bir hukukçu düşüncesiyle; bir hukukçu kafasıyla bir mâna çıkaramıyorum. Çıkaracağım bir tek mâna vardır. O da şudur ki, hukuk mahkemesine ibraz edilmiş olan, yani delil mahiyetinde, dâvasını isbat sadedinde ibraz edilmiş olan idari mercie ait bir ilâmın mânasını ve şümüllünü, adli mercii işgal eden hâkim veremediği takdirde, tereddüde düştüğü takdirde, vatandaş burada bırakacak, diyecek ki, «Ey vatandaş, şu dâvanı reddediyorum» yahut, müsaade buyursunlar, veyahut, «bu dâvanı burada kaladursun, uzak bir güne talik edeyim; sen git Danıştaya bu delil diye ibraz ettiğin, ikame ettiğin idari mercie aidolan ilâm için Danıştaya dâva aç, orada açık mânasını verdiren bir karar al, getir, beni de tereddütten kurtar, ondan sonra da ben bunu bir delil

olarak kabul edeyim ve buna göre de âmel edeyim, ve hüküm vereyim.» Bunun mânası bu. Bu nasıl olur? Bu, vatandaşın işlerini çıkmaza sokmaktan başka bir şey değildir. Biraz evvel serd ettiğim gibi, adli kanunlarımızda böyle bir hüküm yoktur. Ancak ve ancak, sadece ve sadece, hukukî bir ilâmın açık mânası yoksa, muğlâk ise, yani hâkimin veyahut her hangi bir merciden verilen ilâmın, vazih yazılmamış olması halinde, ki, kararı yazandır hata meslekî acemiliği, bilgisinin kıtlığı ve saire ve saire, bundan ileri gelir. Bu takdirde kanunlarımızın bahsettiği hak tek hâkimli ise mahkeme hâkiminden, heyet halinde ise heyeti hâkimeden bir talepte bulunur, der ki, «Bunun mânası muğlâktır, tavzih edilemiyor, infazı tereddüdü muciboluyor, binaenaleyh, bunun tavzihini talebediyorum» der. Mahkeme hâkimini veya heyeti hâkime de bu ilâmı tetkik eder. Hakikaten muğlâk gördüğü takdirde vazih ve sarîh bir karar yazar ve vatandaşa, sahibine verir. Kanuni mevzuatımız bu. Şimdi görüyoruz ki, evvelden beri mütaaddit arkadaşlarımız, ki, hukukçu kıymetli arkadaşlarımızdır, birisi dâvaya tefsir mevzu yapar, der ki; anlaşamadığı takdirde tefsir dâvası açsın. Diğer bir arkadaşımız der ki; «Böyle bir şey olamaz.» Esas komisyon sözcüsü olan arkadaşımız, darılmasınlar, fikirlerine hürmet ederiz, eski bir idarecidir. Kendisi der ki; «Hukuk mahkemesi, mevzu idari mahiyet arz ettiği takdirde dâvayı, reddeder. Vatandaşın mağdur olmaması için de, vatandaşa, Danıştaya başvurmak hakkını bahşeden bir fıkradır.» Hayır öyle değildir, arkadaşlar. Okuyalım, tekrar okuyayım : Binaenaleyh, arz ettiğim gibi, hukukî mevzuatımızda, bugünkü hukuk kanunlarımızda, bir ilâmın tefsiri sadedinde dâva ikamesi diye bir hüküm yoktur. («Böyle bir şey yok» sesleri.) Arkadaşımızın izahatı bu.

GEÇİCİ KOMİSYON BAŞKANI İLHAMİ ERTEM (Edirne) — Böyle bir şey yok, nereden çıkarıyorsunuz?

MAHMUT ALİCANOĞLU (Devamla) — Arkadaşlarımız konuşurken biz sabırla dinledik. BAŞKAN — Devam buyurunuz.

MAHMUT ALİCANOĞLU (Devamla) — Mâzur görsünler. Eğer öyle ise tekrar oku-

yayım. Bendeniz bunun mânasını veremedim. İlhami Bey der ki; Hukukî mahiyetten idari mahiyet arz ettiği zaman Danıştaya gitsin. Bugünkü tatbikatımız zaten böyledir. Bir hukuk mahkemesinde dâva mevzuu cezai mahiyet arz ederse, vazifesizlik kararı verir mahkeme. Eğer bir ceza mahkemesinde dâva mevzuu hukukî mahiyet arz ederse, işin hukukî mahiyetinden bahisle mahkeme ona göre karar verir. İdari mahiyet arz ediyorsa, vatandaş haliyle idari mercilere başvurur. Kaldı ki, küçük bir misal daha arz edeyim. Malûmlarımız olduğu üzere, gayrimenkullere vâkı olan tecavüzün define dair 5917 sayılı bir Kanun vardır. Bunlar daha pratik yoldan, vatandaş daha birçok formalitelere koşturmanak için idari mercilere müracaat hakkını veren ve idari mercilere de, kısa bir tahlikat neticesi müdahalenin menine dair karar vermek hakkını bahşeden bu kanuna göre, vatandaş idari merciden, meselâ kaymakamdan müdahalenin menine dair bir karar istihsal eyledi. Bu kararların infazı netice vermediği takdirde, vatandaşın ayrıca hukuk mahkemesine müracaata hakkı vardır. Ne oldu netice? Meni müdahale dâvası hukuk mahkemesine açıldı. Bu dâva rüyet edilmekteyken vatandaş dâvasını ispat sadedinde delil olarak, evvelece idari makamdan istihsal eylediği ilâmı hukuk mahkemesine ibraz etti. Hâkim okudu, hakikaten muğlak, mânasız demiyelim, pek açık bir sarahati haiz değildir. Şimdi bir hâkim olarak tahlil edelim. Buradaki idari mercilere verilmiş olan ilâm, mânası muğlak da olsa, açık da olsa, katî surette, hukuk hâkimini bağlamaz, bağhyamaz da. Nihayet dâvasını ispat sadedinde bir delil olabilir, kabul edilebilir. Ve yahut da kabul dahi edilmeyebilir. Şimdi, hal böyle iken, mademki, bir hukuk hâkimini böyle bir karar katî surette bağlamıyacağına göre, mahkemenin bu yoldaki kapalı, bir ilâmı, pek iyi mânası anlaşılıyor, git Danıştaya dâva aç, tavzih ettir, kararını getir, ibraz et, ondan sonra belki delil olarak kabul edebilir mi diyecek mahkeme? Hayır buna da lüzum yok. Şu halde arkadaşlar, bu madde üzerinde kanaatimce ne kadar konuşursak konuşulabilir.

Telhisan arz etmek isterim ki, bu maddenin bu şekildeki yazılış şekline göre, böyle bir yazılış şekline göre, buna mâna vermek çok güçtür.

Muhterem komisyon üyesi arkadaşlarımız bu maddenin (E) fıkrasını yeniden ve vazihan tedvin ederlerse iyi olur. Haddizatında (E) fıkrasında vuzuh yok. Kaldı ki, ilâmların vuzuhuna dair hüküm kabul ediyorlar. Evvelâ bu (E) fıkrasını tavzih etsinler de açıkça mânasını biz de okuduğumuz zaman anlayabilelim, ondan sonra da bir kanaate varabilelim. Binaenaleyh, tavzih sadedinde tekraren arz ediyorum, dâva ikamesine lüzum yoktur. Daire yeniden ilâmı yazabilir. Daha evvel istihsal edilmiş olan ilâm kendi branşları icabı daha fazla mânalandırabilirler. Bu bir taleple yapılabilecek bir keyfiyettir. Dâva ikamesine lüzum olmadığı kanaatindeyim.

Neticeten de, Komisyon arkadaşlarımızdan hiç olmazsa bu fıkranın tavzihan, açıkça ifadelendirilecek şekilde tanzim etmelerini rica ederim.

Türmetlerimle.

BAŞKAN — 30 neu madde ile ilgili müzakerenin yeter görüldüğüne dair bir önerge vardır okutuyorum.

TALÂT OĞUZ (Mardin) — Aleyhinde söz istiyorum.

Başkanlığa

Konu aydınlanmıştır. Müzakerelerin kifayetini arz ve teklif ederim.

Mardin
Talât Oğuz

BAŞKAN — Zatiâliniz vermişsiniz önergeyi Sayın Talât Oğuz. (Gülüsmeler)

TALÂT OĞUZ (Mardin) — Ben böyle bir önerge vermedim. Riyaset Divanını dikkate davet ederim.

BAŞKAN — Önergeniz burada Beyefendi.

TALÂT OĞUZ (Mardin) — Hayır Efendim.

BAŞKAN — Başka bir önerge okutuyorum, bir tane daha var. Geçen birleşimde zatiâliniz, konuşmuşunuz. Ve bir kifayet önergesi taktim etmişsiniz.

TALÂT OĞUZ (Mardin) — Usul hakkında söz istiyorum.

BAŞKAN — Buyurun.

TALÂT OĞUZ (Mardin) — Muhterem arkadaşlarım, bendeniz geçen celse müzakerelerin kifayetine dair bir takrir vermiş değilim. Sadece 30 neu maddenin (E) bendinin kaldırılmasına

mütaallik bir takriri Riyaset Divanına takdim etmiştim. Riyaset Divanının bu takririn nasıl Divana intikal ettiğini araştırmalarını istirham ediyorum.

BAŞKAN — İki önerge buraya geldiğine göre, belki bir karışıklık vücut bulmuş olabilir. Sayın Oğuz'un beyanına itimat ediyoruz. Bu bakımdan bir yanlışlık olmuş olabilir. Bu yanlışlığı da düzeltiriz şimdi.

TALÂT OĞUZ (Mardin) — Takriri görebilir miyim efendim.

BAŞKAN — Görebilirsiniz.

Şimdi sayın arkadaşlarım, yeterlik önergesi gelmemiş addediyorum. Dolayısıyla söz sırasına göre söz veriyorum.

Söz Sayın Arat'ındır.

GEÇİCİ KOMİSYON BAŞKANI İLHAMİ ERTEM (Edirne) — Söz istiyorum efendim.

BAŞKAN — Takdimen komisyona söz veriyorum.

GEÇİCİ KOMİSYON BAŞKANI İLHAMİ ERTEM (Edirne) — Muhterem arkadaşlarım, mesele bu kadar basit ve sarıhken ve ben buradaki konuşmamı geçen celsede yaptığım konuşmamın bir devamı olarak addetmem tabii bulunduğu, yüksek huzurlarınızı da fazla işgal etmemek arzusu ile kısa kestigiime nazaran söylediklerimde pek karışık nokta olduğunu da zannetmiyorum.

Sayın Mahmut Alicanoğlu'nun, benim aslâ söylemediğim meseleler üzerinde bu kadar durmasına lüzum yoktu. Ben durumu tekrar aynı vuzuh ile arz edeceğim. Ve durumu uzatmamak için bir misalle sözüme başlayacağım. Bu misâl, geçen celsede Sayın Talât Oğuz'un verdiği misaldir.

Hâdise şudur: Bir tevil dâvası; Adli mahkemeye intikal ettirilmiş bir tescil dâvası; bu tescil dâvasının iptali zımnında muhakeme devam ederken dönüp bir menafii umumiye kararına münecer olursa, veya istimlâk kararına münecer olursa, bu gibi ahvalde, durumun alacağı şekli göstermektedir. Çünkü, menafii umumiye kararının veya istimlâk kararının mânası ve şumulü hakkında karar vermek yetkisi adli mahkemenin olamaz. Olduğu takdirde, bu, idari siteme muğayir olur. Biraz evvelki izahatımda da belirttiğim üzere, bu gibi ahvalde dönüp dolayış bir

menafii umumiye kararına veya istimlâk kararına iş münecer olursa, adli mahkeme burada yetkisizlikle durumu reddettiği zamanda vaziyet ne olacaktır? Demin bunun izahını yapmaya çalıştım. Vazifesizlik kararı verdiği takdirde, durum ne olacaktır? Bu zamanda vatandaş bu durumun mukabili olarak Danıştaya gidememektedir. Çünkü, belirttik ki, Danıştaya açılacak dâvalar bir zamanasını süresine tâbidir. Bu zamanasını aşmış durumda ise, vatandaş muallâkta kalmaktadır. İşte bu tefsir dâvası ile dediğimiz hâdise budur. Yoksa bir ilâm, ilâmın tefsiri, idari kararın tefsiri gibi şeyler yoktur. Burada mevzuubahsolan mahkemede bir dâva görülürken o mahkemenin seyirinde müstenidat olarak bir idari tasarrufun gelip ortaya çıkmasıdır. Devlet Şûrasında bu E fıkrasına göre açılacak dâva, bu idari tasarrufun şumulünü tesbitten ibarettir. Yoksa, demin arz ettiğim gibi, ne ilâmın tefsiridir. Hele 5917 sayılı Kanunun burada yeri yoktur. Ama kıymetli zamanınızı almamak için 5917 sayılı Kanuna hiç temas etmiyorum.

Tekrar sözlerimi kısaca topluyorum: Bu maddeye vatandaşın menfaati bakımından şiddetle ihtiyaç vardır. O da, demin arz ettiğim gibi, muğlâk bir durum yoktur. Adli mahkemede bir dâva görülürken bu dâvanın müstenidatı, dikkat buyurulsun, bu dâvanın müstenidatı bir idari tasarruf veya karar olursa bu kararın mânasını, şumulünü tesbit, bizim kabul ettiğimiz idari kaza sistemine göre, adli mahkemenin yetkisi dahilinde bulunamaz. İşte bu idari tasarrufun mâna ve şumulünü tesbit için mahkemenin vereceği müstehire kararından sonra vatandaşın başvuracağı bir yolu göstermektedir, ama, adli mahkemede dâva açılmış, mahkeme bu tasarrufun şumulünü tayinde kendisini yetkili bulmuş ve yahut dâvanın devamında bir idari karar olduğuna kaani bulunmamış ve dâvayı karara bağlamış, mesele yoktur. Ama, mahkemenin cereyan sırasında bir idari karar ve tasarrufla karşı karşıya kalırsa ve burada yetkisizliğini, vazifesizliğini ileri sürerse bu meselenin tetkiki de zamanasını bakımından Danıştaya müracaat imkânı vermiyen hallerde dâva açıkta kalmaktadır. İşte E fıkrası bu gibi ahvalde vatandaşın ihtilâfını adli kazanın bu durumu karşısında dâvayı Danıştaya götürebilme imkânını vermektedir. Sa-

yın Mahmut Alicanoğlu'nun sözlerinin aksine, biz maddeyi gayet sarıh görmekteyiz. Adalet mahkemesinde bakılmakta olan bir dâvada idari bir kararın mânâsı veya şümulünün tayini hususunda çıkacak uyuşmazlıkların halli için iş bu kadar sarıhtır. Hürmetlerimle.

BAŞKAN — Sayın arkadaşlarım, 30 neu maddeyle ilgili müzakerenin yeterli görüldüğüne dair iki önerge gelmiştir. Ancak komisyondan sonra son söz milletvekilinindir, hükmüne istinaden sırada bulunan Sayın Arat'a söz vereceğim. Ondan sonra yeterlik önergesini oyuna sunacağım.

Buyurun Sayın Arat.

BURHAN ARAT (Çanakkale) — Ben söz hakkımı Reşit Ülker arkadaşına veriyorum.

BAŞKAN — Söz hakkınızı Reşit Ülker'e veriyorsunuz. Buyurun Sayın Ülker.

REŞİT ÜLKER (İstanbul) — Çok muhterem arkadaşlar, hakikaten benden evvel konuşan hatip arkadaşlarım gibi bendeniz de bir tereddüt içindeyim ve sayın komisyon tarafından verilen izahat hiçbir vechile bendenizi tatmin etmedi. Eğer daha açık, daha esaslı izahat verirlerse belki fikrimizden dönmemiz mümkündür. Ama bu izahat verilmediği takdirde görüşlerimizi arz etmek zorundayız. Şimdi, (e) fıkrası ne diyor «adalet mahkemelerinde bakılmakta olan bir dâvada idari bir kararın mânâsı ve şümulünün tayini».. Şimdi arkadaşlar, bir mahkemede idari bir kararın mânâsı ve şümulü diye bir mesele hukukun umumi prensipleri bakımından olamaz. Ya bir mesele olur, bir dâva vardır, idari mahkemede, umumi mahkemede ilgili tarafı bekletici mesele vardır. «Biz Danıştaya müracaat ettik, bunun neticesi bek lensin» denir. Ve mahkeme de bunun bu dâva ile ilişkisini tesbit edip hakikaten bekletici mesele vasfında görürse o dâvanın neticesine değil adli mahkemede ki dâvayı bekletir. Bizim bildiğimiz umumi prensipler budur.

Şimdi burada ne deniyor?.. Öyle bir hadise çıkacak ki, hâkim kendi mutlak, olan takdir yetkisini terke edecek ve Şurayı Devletin bu noktadaki tefsirini beklিয়েcektir. Bir defa kanunların tefsiri, kararların tefsiri umumi bir kaidede olarak hangi makam o kararı elinde bulunduruyorsa onun tarafından yapılır. Meselâ İngiltere'de idari mahkemelerle umumi mahkemeler tefriki yoktur. Yüce mahkemede daire-

lerin tefriki vardır. Binaenaleyh burada bu prensibi kabul ettiğimiz takdirde öbür tarafta, yani umumi mahkemelerde de, umumi mahkemelerin tersine, idari mahkemede de umumi mahkemeden tefsir almak lâzımgelir. Bu olmayacağına göre, her mahkeme, ya bir kaziyeyi muhkeme halini almış hüküm vardır elinde, ona uymak zorundadır; yahut elinde bu vaziyette olmıyan bir karar vardır, o takdirde, onu kendi hukuk anlayışı ve kanunlar çerçevesi dâhilinde tefsir eder. Tefsirde yanılırsa? O zaman Temyiz Mahkemesine gider. Temyiz Mahkemesi tasdik ederse, eğer kanun yolları varsa tashihi karar ve saire, onlardan da geçerse, artık bu hukukta inanılması ve bağlanılması lâzımgelen bir karar halini iktisabeder. Bir defa bu noktada ittifak etmemiz lâzımdır. Muhterem komisyonun bizim bu noktadaki görüşümüzün eğer ayrı bir izah tarzı varsa bunu mutlaka vâzih bir şekilde açıklaması lâzımdır.

İstimlâk dâvasını misal verdiler. Bendeniz şu anda ileri sürülmüş bu misal üzerinde, elimde istimplâk kanunu yok ama, kesin olarak biliyorum ki, 6830 sayılı İstimlâk Kanununda şöyle bir hüküm vardır. İstimlâk kararı tebliğ edildikten sonra eğer bedele itiraz yapılacaksa 15 gün zarfında umumi mahkemeye eğer onun idari menşesine, köküne menafii umumiye kararına vesaireye itiraz edilecekse Şurayı Devlete gidilir ve eğer Şurayı Devlete müracaat edilmişse tezyidi bedel dâvası açılmaz ve Şurayı Devlet kararının kesinleşmesi tarihinden sonra müddet işlemeğe başlar. Madde sarıhtır, 13 mü, 14 mü maddedir, sarıhtır, biliyorum. Çünkü böyle bir dâvayı da açmış bulunuyorum.

Bu bilgim tatbiki bir kıymeti haizdir. Böyle, Şurayı Devlete bir dâva açtım. O bir tarafta da bedel dâvası durduğunu tatbikat hayatından bilmekteyim.

Binaenaleyh, istimplâk hususunda gösterilen örneğin, bu hadise ile zerre kadar bir ilişkisi olamaz. Demek ki, İstimlâk Kanunu yapılırken bu nokta düşünülmüş ve halledilmiştir. Esas itibariyle fikrim bu. Ayrıca bendeniz gerekçe ile madde arasında da bir gelişme görüyorum. Şimdi, gerekçede (e) fıkrası şöyle izah ediliyor. «Halbuki adalet mahkemelerinde bakılmakta olan bir dâvada idari bir işlemin mânâsı veya şümulünün tayini hususu ihtilâf konusu ola-

bilir.» Şimdi burada idari bir işlemden bahsedilmektedir. (e) fıkrasında ise adalet mahkemelerinde bakılmakta olan bir dâvada idari bir kararın mânası, işlem karar, biraz üstte de gerekçenin 6 ncı sayfasının 8 ncı satırında da, işlem tâbirinin mânası açıklanmakta, işlem tâbirini gerekçeden okuyorum: «İdari makamlar tarafından gerek tüzük, yönetmelik gibi objektif tanzimi tasarrufları ve gerek bunların ve kanunların uygulanması zmnında karar muamele ve başka adlar altında idari maksatla tesis olunan her çeşit hukukî tasarrufları idari işlem» yani arkadaşlar, burada işlem tâbiri idari bir karar tâbirinden çok geniş olduğu gerekçede açık, ayan beyan ifade edilmişken burada yalnız karar tâbirini almak suretiyle ancak kendi kasdettiklerini söyledikleri idari işlem gibi, geniş sahası olan bir işi, ki onun içerisine kararlar, muameleler ve başka adlar altında idari maksatla tesis olunan her çeşit hukukî tasarruflar, hepsi bir tarafa bırakılmış, yalnızca karar alınıp gelinmiş. Şimdi, çok özür dileirim, bu fıkra için gösterilen gerekçe ile kanunun gerekçesinin biraz ilerisindeki, işlem tâbiri konuldu dendiği halde karar tâbirinin konmuş olması gösteriyor ki, bu (e) fıkrasının inşası ve gerekçesi doyurucu olmaktan çok uzaktır. Komisyondan istirham ediyorum, lütfen ya bunu bize etrafıca anlatsınlar, veyahut (e) fıkrasını lütuf buyursunlar, geri alsınlar. Hümetlerimle.

BAŞKAN — Yeterlik önermelerini okutuyorum.

(Aleyhinde söz istiyoruz, sesleri)

Sayın Talât Oğuz, daha evvelki yeterlik önergesi okunduğu zaman söz istemişti. Sıra onunundur.

Millet Meclisi Başkanlığına

30 neu madde hakkında Genel Kurul iki tam gün yapılan görüşmelerde yeteri kadar aydınlanmıştır.

Görüşmenin yeterliğini arz ve teklif ederim. Saygılarımla.

Tekirdağ
Turhan Kut

Sayın Başkanlığa

Mesele aydınlanmıştır. Görüşmelerin yeterli-

ğinin oya sunulmasını arz ve teklif eylerim.

Erzurum

Cevat Dursunoğlu

BAŞKAN — Yeterlik önergesi aleyhinde, Sayın Talât Oğuz'a söz veriyorum.

TALÂT OĞUZ (Mardin) — Muhterem arkadaşlarım; idari hayatımızla çok ilgili bulunan ve hemen hemen hukukçu arkadaşlarımızın ihtilafa düştükleri bir mevzu üzerinde müzakere edilirken ve bu mesele tam halledilebilir bir vaziyete gelirken kifayet takririnin Riyasete verilmesini doğru bulmamaktayım. Kifayetin reddi cihetine gidilmek suretiyle müzakerelerin devamına karar verilmesini istirham ediyorum. Hümetlerimle.

BAŞKAN — Yeterlik önermesini oyunuza sunuyorum; kabul edenler... Etmeyenler... Anlaşılmadı efendim, yeterlik önermesini kabul edenler lütfen işaret buyursunlar... Kabul etmeyenler... Yeterlik önergesi kabul edilmiştir.

30 neu madde ile ilgili olarak verilmiş bulunan değişiklik önermeleri var, bunları aykırılıkları itibariyle okutuyorum.

BURHAN ARAT (Çanakkale) — Başkanım, benim bir önergem vardı, 94 ncü maddede demeyan etmek suretiyle geri alıyorum.

BAŞKAN — Sayın Burhan Arat'ın önergesi, istekleri üzerine geriverilmiştir.

Diğerlerini aykırılıkları itibariyle okutuyorum.

Başkanlığa

30 neu maddenin (e) fıkrasının tayyını arz ve teklif ederim.

Mardin
Talât Oğuz

Millet Meclisi Başkanlığına

Danıştay kanununun tasarısının 30 neu maddesinin (e) bendinin maddeden çıkarılmasının oyulanmasını arz ve teklif ederim. Saygılarımla.

Tekirdağ
Turhan Kut

Gerekçe : Genel hukuk düzenimizde mevcudolmayan aykırı bir hüküm taşıdığı gibi hukuk dâvalarını gereksiz olarak uzatmak isteyen kötü niyet sahiplerine de fırsat verecek niteliktedir.

Millet Meclisi Başkanlığına

369 sıra sayısında kayıtlı Danıştay kanunu

tasarısının 30 ncu maddesinin (A) fıkrasındaki (cihetlerinden) kelimesinin (yönlerinden)

(C) fıkrasının başında bulunan (umumi) kelimesinin (Genel) olarak değiştirilmesini ve maddenin konuşulan Türkçeye uygunluğunun sağlanmasını arz ve teklif ederim. Saygılarımla.

Tekirdağ
Turhan Kut

Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

30 ncu maddenin (B) fıkrasının ortasında yazılı - muhtel olanlar - kelimesi yerine - ihlâl edilenler - kelimesinin yazılmasını arz ederim.

Kırşehir
Halil Özmen

BAŞKAN — Önergeleri teker teker okutup oyunuzla sunacağım.

(Mardin Milletvekili Talât Oğuz'un önergesi tekrar okundu)

BAŞKAN — Önergeyi oyunuzla sunuyorum. («Komisyon katılıyor mu?» sesleri.) «Katılmadığını müteaddit defalar beyan etti efendim. (E) fıkrasının tayyini kabul edenler... Etmiyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Sayın Kut'un birinci önergesi de aynı mahiyette olduğu için oylamaya lüzum görünmüyorum. Diğer önergeye geçiyoruz.

(Tekirdağ Milletvekili Turhan Kut'un 2 nci önergesi tekrar okundu.)

BAŞKAN — Komisyon katılıyor. Önergeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Komisyon filhal katılıyor mu?

GEÇİCİ KOMİSYON BAŞKANI İLHAMİ ERTEM (Edirne) — Filhal katılıyor.

BAŞKAN — Komisyon filhal katılıyor. Maddeyi bu şekilde okutup oylayacağım.

Şimdi Halil Özmen arkadaşımızın önergesini tekrar okutuyorum.

(Kırşehir Milletvekili Halil Özmen'in önergesi tekrar okundu.)

BAŞKAN — Komisyon katılıyor mu?

GEÇİCİ KOMİSYON BAŞKANI İLHAMİ ERTEM (Edirne) — Katılmıyoruz.

BAŞKAN — Komisyon katılmıyor. Önergeyi oyunuzla sunuyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Önerge reddedilmiştir.

30 ncu maddeyi Yüce Heyetin kabul etti-

ği önergedeki değişiklikle birlikte yeniden okutuyorum.

A) İdari uyumsuzluklar ve dâvalar

1. İlk derece mahkemesi olarak Danıştayda görülecek dâvalar

MADDE 30. — Kanunlarda ayrı bir idari yargı mercii gösterilmemiş olan aşağıda yazılı idari uyumsuzluklar ve dâvalar doğrudan doğruya ve kesin olarak Danıştayda çözümlenir.

A) İdari işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile kanuna aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlâl edilenler tarafından açılacak dâvalar;

B) İdari eylem ve işlemlerden dolayı hakları muhtel olanlar tarafından açılacak tam yargı dâvalar;

C) Genel hizmetlerden birinin yürütülmesi için aktedilen idari mukavelelerden dolayı taraflar arasında çıkan uyumsuzluklara ilişkin dâvalar;

D) İdari yargı yetkisini haiz merciler arasındaki görev ve yetki uyumsuzlukları;

E) Adalet mahkemelerinde bakılmakta olan bir dâvada idari bir kararın mânası veya şümülünün tâyini hususunda çıkacak uyumsuzlukların halli için açılacak dâvalar.

Kurulun toplanma sayısı onyedidir. Kararlar iki oy çokluğu ile verilir.

Kurul üyeliklerinde boşalma halinde boşalan yer için en çok on gün içinde Genel Kurulca yukardaki esaslara göre yeniden seçim yapılır.

Kurulun yazı işlerini Genel Kâtip yürütür.

BAŞKAN — 30 ncu maddeyi okunan şekliyle oyunuzla sunuyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... 30 ncu madde okunan şekliyle aynen kabul edilmiştir.

2. Temyiz dâvaları

MADDE 31. — İdari yargı mercilerinden özel kanunlarına göre kesin olarak verilmiş olan ve üst idari yargı mercii bulunmayan veya üst idari yargı mercilerine başvurulması kanunen kabil olmayan yargı kararları dâva daireleri ile Dâva Daireleri Genel Kurulunda temyiz yolu ile kesin olarak görülür.

BAŞKAN — 31 nci madde üzerinde söz istiyen? Yok. olmadığma göre 31 nci maddeyi okunan şekliyle oyunuzda sunuyorum.

GEÇİCİ KOMİSYON BAŞKANI İLHAMİ ERTEM (Edirne) — Efendim yukarıki maddeye göre «genel..» tâbiri kalkacaktır. Çünkü o maddelerde «genel» tâbiri kaldırılmıştır.

BAŞKAN — Sayın arkadaşlarım, daha evvelki birleşimde bir değişiklik önergesi ile «Dâva Daireleri Genel Kurulu» tâbirini, «Dâva Daireleri Kurulu» olarak düzeltilmiş bulunuyorduk. Bu kanun metni içerisinde ne kadar böyle tâbir varsa bunların bu şekilde düzeltilmesini Yüksek Heyetiniz kabul etmişti. Bu bakımdan aynı düzeltmeye uyarak 31 nci maddeyi oyunuzda sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

İdari uyumsuzluk ve dâvalarda görev

MADDE 32. — İdari uyumsuzluklar ve dâvalar, dördüncü, beşinci, altıncı, yedinci, sekizinci, dokuzuncu, onuncu, onbirinci ve onikinci daireler ile Dâva Daireleri Kurulunda incelenir ve karara bağlanır.

Bu dairelerle Dâva Daireleri Kurulu bağımsız mahkeme sıfatıyla Türk Milleti adına hüküm verir.

BAŞKAN — 32 nci madde üzerinde söz istiyen?

Sayın Eren, buyurun.

ASIM EREN (Niğde) — Pek muhterem arkadaşlarım, idari dâva daireleri hakkındaki bu genel maddede, bilvesile mütaakip maddelerdeki görev bölümüne temas ederek şimdiden muhterem komisyonun dikkat nazarını çekmek lüzumunu hissettim. Filhakika biraz evvel karara bağlanan 30 ncu maddenin en çok dikkati çeken (E) fıkrasının za'fı, haddizatında o fıkradan evvelki fıkralarda gösterilmiş olan görevlerin, şimdi okunacak olan maddelerdeki idari dâva dairelerinin görevleri diye gösterilen konularla aşağı - yukarı ilgisiz oluşu, paralel görünmeysi idi. Şimdi de müsaade ederseniz bu maddenin altındaki idari dâva dairelerinin, bendenizce görülen za'fına işaret edeceğim.

Pek muhterem arkadaşlarım, 9 dâva dairesi vazife alıyor. 4 nü den dâhil 12 neye kadar (12 nci de dâhil) bu dairelere görev bölümü yapılırken verilmiş olan konular, hukukî mânada tahdidi mahiyettedir. Yani, şu dâvaya bakar,

bu konuya bakar, şu konuya bakamaz olarak tesbit edilmiştir. Bu 9 daireye verilen görevler içinde, bâzı dairelerin görevleri, konuları itibariyle birbiri ile hiç münasebeti olmayan konular olarak tesbit edilmiş; birinden diğerine aktarılması gereken daha münasebetli, alâkalı gözükken konular başka dairelerde gösterilmiştir. Bilmiyorum bünyeleri itibariyle muhterem Danıştay teşkilâtı, şimdiye kadar olan görev bölümünün verdiği itiyatları bozmamak için mi böyle yapmıştır, yoksa yeni bir görev bölümü ile bu karşımıza gelmiş de hakikaten yeni bir görev bölümü uygunsuzlukları mı tahassül eylemiştir, halen takdir edecek durumda değilim. Yalnız şunu söyleyeyim ki; meselâ, imar işi ile, belediyenin işleri ile, arazi işleri, bina işleri birbiriyle gayet münasebettar mevzu iken, bunlar ayrı ayrı dairelere verilmiş, fakat bu dairelerin içine arazi gayrimenkul ve saire işleriyle imar işleriyle alâkası olmayan başka konular karıştırılmıştır. Bundan dolayı sırası geldikçe maddelerde tadilat teklifi arz edeceğim, fakat daha önce sayın komisyonun açıklamasını rica ederim. Neden dolayı bu görev bölümü birbiriyle münasebeti olmayan konular birleştirilmek suretiyle yapılmıştır. Bunu bilhassa arz etmek isterim. Ona göre tadilatımı arz edeceğim. O halde dâva dairelerinin, bu 9 ncu dairenin görevlerine taallük eden bu umumi maddede bil münasebe nazarı dikkati celbetmek için söz aldığımı arz ediyorum. Asıl, dairelere sıra geldikçe hangi dairenin hangi daire ile hangi görevini mübadele etmesinin daha mâkul görüneceğini arz etmek üzere hürmetle huzurunuzdan ayrılıyorum.

BAŞKAN — 32 nci madde ile ilgili söz istiyen başka arkadaşımız var mı? Komisyon bu hususta bir beyanda bulunmak istiyor mu? Hükümet?

DEVLET BAKANI RAİF AYBAR (Ankara) — Hayır.

BAŞKAN — Sayın Asım Eren, bir önermeniz var mı?

ASIM EREN (Niğde) — Hayır efendim.

BAŞKAN — 32 nci maddeyi oyunuzda sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... 32 nci madde aynen kabul edilmiştir.

A) Dördüncü Dairenin görevleri

MADDE 33. — Dördüncü Daire :

Gelir ve Kurumlar vergilerine (Gelir Vergisinde götürü matrahlarla yapılan itirazlar ile ortalama kâr hadlerine yapılan itirazlar dâhil);

İlişkin dâvaları çözümler.

BAŞKAN — Madde hakkında söz isteyen var mı? Olmadığına göre maddeyi oyunuzaya sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde aynen kabul edilmiştir.

Beşinci dairenin görevleri

MADDE 34. — Beşinci Daire :

A) Memurlara ait kanunlar ile memurların maaş ve teadül işlerine;

B) Askerî mevzuat ile askerî kişilerin maaş teadül, sivil ve askerî kişilerin harcırah işlerine;

C) Askerî akademiler ve diğer askerî okullar öğrenci işlerine;

D) Danıştay Yönetim ve Disiplin Kurulu tarafından verilen disiplin cezalarına;

İlişkin dâvaları çözümler.

BAŞKAN — Madde hakkında söz isteyen?.. Buyurun, Sayın Eren.

ASIM EREN (Niğde) — Pek muhterem arkadaşlarım, 34 ncü maddenin memurlara, askerî mevzuata, askerî akademiler ve okullara taallük eden A, B, C, fıkralarına dokunmıyacağım. Yalnız (D) fıkrası hukukî ve cezai bir mahiyet arz eden ve ondan evvel üç fıkra ile münasebeti olmayan bir konu ihtiva etmektedir. Mütaakıp maddeler içinde bunun en münasip yeri bendenizce 37 ncü maddenin (C) fıkrası olmak gerekir. Çünkü cezai mevzuatı ve yine hukukî mevzuatı ihtiva eden 37 ncü maddenin (A, B) fıkralarında Yüksek Hâkimler Kurulunun bölümlerinden gelen kararları, avukatlar ve meslekî meselelere aîtt ihtilâfları bu meyanda bizzat kendi bünyesindeki disiplin kararlarını da cezai mahiyeti bakımından daha münasebattar gözüken bir konu olarak yerini değiştirmek suretiyle kabul etmek mümkündür. Buna mukabil muhterem arkadaşlarım, 34 ncü maddenin (C) fıkrasına memurlara, askerî mevzuata, askerî akademilere ve okullara aidolan mevzuat ile birlikte 35 ncü maddenin (C) fıkrasında öğrenci ve öğrenim işlerini getirmek daha mâkul ve daha akrabaca bir tertip olur. Filhakika o da öğrenim meselesidir. Burada da okullar meselesi vardır. O halde bendeniz, şimdi yazılı olarak takdim edeceğim değişiklikle 35 ncü maddenin (C) bendinin, 34 ncü mad-

denin (d) bendi olarak naklini; 34 ncü maddenin (d) bendinin buradan kaldırılarak 37 ncü maddenin (c) bendine alınmasını, buna mukabil 35 ncü maddeye de oradaki (c) bendinin 37 ncü maddenin (c) bendi olarak götürülmesi suretiyle birbiriyle münasebattar konuların birbiriyle akrabaca gözüken konular yanında yer almış olmasının sağlanmasını arz ve teklif edeceğim. Bu hususun yüksek müsamahanızla kabulü halinde bu iş bölümünün daha birbiri ile münasebetli konuların bir araya toplanması şeklinde temin edilmiş olacağını da hürmetlerimle arz ederim.

BAŞKAN — Komisyon adına Sayın Uyar.

GEÇİCİ KOMİSYON ADINA MUSTAFA

UYAR (İzmir) — Muhterem arkadaşlarım, Sayın Asım Eren Beyefendinin, bu vazifelerin dairelere taksimine mütedair olan itirazları ilk nazarda biraz mukni ve yerinde gibi görünüyorsa da hakikatte böyle değildir. Bu taşarı hazırlanırken gerek 669 sayılı Devlet Şûrası Kanununun ve gerekse 3546 sayılı Danıştay Kanununun tatbikatı göz önünde tutulmuştur. Mutlak surette dairelere verilen işleri mahiyetlerine göre ayırmak ve birbirine akrabalık dereceleri göz önünde tutulmak suretiyle tevzi edilmesi icabettiği takdirde, bir daireye yılda gelen iş 12 bin 15 bine yükseliyor, öbür dairenin işi 2 binde üç binde kalıyor. Böylelikle daireler arasında iş bakımından bir gelişmezlik meydana geliyor. Bu gelişmezliği ortadan kaldırmak, daireler arasında işi muvazeleneli bir halde tutmak ve aynı zamanda yine mahiyetleri itibariyle de birbirine aykırı olmalarını şartıyla bu maddeler tedvin edilmiştir.

Sayın Asım Eren arkadaşımız 34 ncü maddede memurlara ait kanunları, askerî mevzuatı ve askerî akademiler ve öğrencileri bir akrabalık kategorisi içerisine koymuş olmakla beraber, Danıştayın yönetim ve disiplin kurulu tarafından verilmiş olan cezasına ilişkin işlemlerin bunlarla bir akrabalık derecesi olmadığını, birinde cezai mahiyet, birinde hukukî mahiyet bulunduğunu ileri sürmektedir. Halbuki, mutlak surette birinde cezai mahiyet, birinde hukukî mahiyet yoktur. Ama birinde cezai vasıf fazla olabilir, diğerinde hukukî vasıf ileri gelebilir. Ama memurlara ait mevzuat derken Memurin Kanunu ile ilişkin işlemler buraya dâhildir. Onun için bu maddelerin aynen ka-

bul edilmesinde, demin arz ettiğim gibi, Danıştayın işlerinin daireler arasında muvazeneli bir şekilde taksimi ve işlerin çabuk ve aynı zamanda çökarılmasının temini bakımından fayda vardır. Maddelerin Komisyonun getirdiği şekilde kabul edilmesini rica ediyoruz.

BAŞKAN — Sayın Eren buyurunuz.

ASIM EREN (Niğde) — Pek muhterem arkadaşlarım, vaktinizi tekrar aldığım için özür dilerim. Muhterem komisyon sözcüsü arkadaşlarımızın beyanlarını dinledim, İstatistikî bir bilgi önümüzde olmadığına göre bizim kendi kıymet hükümlerimizde aldanmış olmamız ihtimali vardır. Ama bu istatistikî bilgileri bize gerçeklerinde vermiş olsalardı biz de bu istikametlere sapmazdık. Bendeniz bu açıklamalarından sonra da mutmain bir hale gelmedim. Örnek olarak size 37 nci maddeyi arz edeyim. Ne komplike, ne kadar birbiriyile bağdaşamaz konular ve ne kadar çok hamule bu daireye yüklenmiştir. Bu dairenin vaziyeti, biraz evvelki mâruzatımın isabetini gayet açık bir şekilde göstermektedir. Bu dairede hâlen, tasarı olarak gelen vazifeler 37 nci maddede «8 nci daire Yüksek Hâkimler Kurulu bölümlerinden çıkan kesin kararlar, avukatlık ve meslekî teşekküller mevzuatı, bununla hiç ilgisi olmayan sınır iskân, toprak edinme ve emvali metrûke mevzuatı, yine yukarıki mevzuatla hiç ilgisi olmayan, maden, taş ocakları, orman mevzuatı yine bununla hiçbir ilgisi olmayan, iş mevzuatı ile ilişkin dâvalar 8 nci dairede görülür» deniyor. Türkiye'nin bütün iş dâvaları buraya gelecek. Yetki, usul, şekil ve saire bakımından olan ihtilâflar buraya gelecek.

Muhterem arkadaşlarım, gayrimenkullere ait bir kısım dâvalar buraya gelecek, ama bir kısmı buraya gelmeyecek. Nereye gidecek? Şûraya gidecek. 35 nci maddenin imar, kamulaştırma yıkma işleri, buna bağlı işler, özel idareler, belediyeler, köyleri ilgilendiren mevzuatların uygulanması işleri ki, bunun içinde gayrimenkul, tarla arazi gibi her şey burada vardır. Köy Kanunu mevzuatına taallûk eden veya iller idaresi Kanununun içindeki bütün konular buraya gelecek. görüyorsunuz ki, parçalanmış olan gayrimenkul, arazi, bina, şu, bu dâvalarıyla, bunlarla hiç ilgisi, karabeti bulunmayan iş dâvaları yine bu iki konu ile hiç ilgisi

olmayan Yüksek Hâkimler Kurulu kararları ve Avukatlık Kanununa ait her türlü tatbikatta-ki uyuşmazlık dâvaları gelecektir. Halbuki bendenizin arzında, 35 nci maddede bunlar toplanmalı diyordum. Şimdi mevzuabahsolan 34 nci maddede ise, 4 nci fıkra olan (D) fıkrasını çıkartmak suretiyle Danıştayın kendi yönetim ve disiplin kurulunun verdiği cezai kararlarını, idari kararlarını, disiplin kararlarını, doğrudan doğruya disiplin, ceza veya hukuk kararları veren Yüksek Hâkimler Kurulu kararlarındaki ihtilâflar uyuşmazlıklarla Avukatlık kanunlarına ait olan ihtilâflarını halleden daireye verelim diyordum. Buna ait olan hukukî disiplin kararlarını bir elde toplamak elbette daha doğru olur. Şimdi 8 nci dairenin 37 nci maddede arz ettiğim bu kadar tafsilâtlı görevlerini gördükten sonra hangimiz Muhterem Genel Kurulda dairelerine gelen iş adedine göre görevleri ayrılmıştır, konuya bakmıyoruz, herkes müsavi ağırlıkta, iş gelsin şeklindeki defileri, savunmaları elbette vârit görünmüyor. Yalnız 8 nci daireye burada yüklenen iş, bendenizin kanaati üç dairenin yapamayacağı işlerdir. Sınır dâvalarının ne kadar vüsat kesbettiğini takdir buyurursunuz. Yüksek Hâkimler Kurulunun kararlarına ait olan ihtilâfların daha nazari olarak belli olmadan ne hacim alaçağı, daha yeni bir teşekküldür, bunun kararlarında ihtilâf olacak mı, olmayacak mı, belli değildir, Belki çok olur, belki az olur, hangi tahminle karşımıza gelmişlerdir? Gereğelerinde de bu yoktur. O itibarla bendenizin karabet esasiyle görevleri bölmeyi teklifim, her halde kendilerinin bize vermedikleri istatistikî mâlumata dayanması gereken defilerinden daha kuvvetli bir savunma olsa gerektir takdir Yüksek Heyetinizindir.

Buna göre takdim ettiğim tadil teklifimi kabul buyurursanız 34 nci maddenin (D) fıkrası buradan kalkıp 37 nci maddedeki (C) fıkrasına gidecek ve oradaki sınır ve saire meseleleri de, bilâhara takdim edeceğim önergemle, sırası gelecek olan maddede lâyük olduğu yeri bulacaktır.

Hürmetlerimle.

BAŞKAN — 34 nci madde üzerinde başka söz istiyen var mı? Olmadığına göre bu madde ile ilgili olarak verilmiş olan değişiklik önergelelerini okutuyorum:

Yüksek Başkanlığa

34 ncü maddenin (D) fıkrasının buradan alınıp 37 nci maddenin (c) fıkrası olarak naklini ve yerine 35 nci maddenin (c) fıkrasının aynen naklini arz ve teklif ederim.

Niğde
Asım Eren

Millet Meclisi Başkanlığına

369 sıra sayısında kayıtlı Danıştay kanunu tasarisının 34 ncü maddesinin (B) fıkrasındaki (harcırah) kelimesinin (yolluk) şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederim. Saygılarımla.

Tekirdağ
Turhan Kut

BAŞKAN — Önergeleri teker teker okutup oylarınıza sunacağım.

(Niğde Milletvekili Asım Eren'in önergesi tekrar okundu.)

BAŞKAN — Komisyon katılıyor mu?

GEÇİCİ KOMİSYON ADINA MUSTAFA UYAR (İzmir) — Katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN — Komisyon katılmıyor. Değişiklik önergesini oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Değişiklik önergesi reddedilmiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum.

(Tekirdağ Milletvekili Turhan Kut'un önergesi tekrar okundu.)

BAŞKAN — Önergeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Maddeyi şimdi kabul etmiş olduğunuz değişiklik müvacehesinde oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... 34 ncü madde yapılan değişiklikle birlikte kabul edilmiştir.

Altıncı Dairenin görevleri

MADDE 35. — Altıncı Daire:

A) İmar, kamulaştırma ve yıkma işleri ile bunlara bağlı işlere;

B) Özel idare, belediye ve köyleri ilgilendiren mevzuatın uygulanmasına;

C) Öğrenci, öğrenim işlerine;

İlişkin dâvaları çözümler.

BAŞKAN — Madde üzerinde söz isteyen var mı?

Sayın Eren, buyurun.

ASIM EREN (Niğde) — Pek muhterem arkadaşlar, maddenin sırası geldiği için huzurunu-

zu tasdi ettim. Bu maddede gayrimenkul, bilhassa taallük eden mahiyeti itibariyle yine gayrimenkul dâvalarını içine alan 37 nci maddede ki şu konuların bu maddeye naklini şimdi yazılı olarak arz ve teklif edeceğim.

37 nci maddenin (C) fıkrasında: «Sınır, iskân, toprak, çevirme ve emvali metruke mevzuatına, maden, taş ocakları ve orman mevzuatına» diye tesbit edilmiş olan (C ve D) fıkralarının da bu 35 nci maddenin fıkralarının arkasına dizilmesi, yani (Ç ve D) fıkraları olarak ilâve edilmesine ve 37 nci maddeden arz ettiğim nakli gereken bu mevzuların tayyedilmesini şimdi arz ve teklif edeceğim. Memleketimizde aynı konuların mütehassıslanmış olan aynı daire üyeleri tarafından tetkik edilmesinde âmme menfaati de her halde daha öne gelir zannediyorum. İş bölümü itibariyle 35 nci maddede imar kanunlarının ve yıkma işlerinin çözümlenmesi yanında sınır ihtilâflarının da çözümlenmesi kadar tabii bir görevi, bendeniz başka bir maddeye lâyük görmüyorum. Bu itibarla tadilimin bu mahiyette kabul buyurulmasını hürmetlerimle rica ediyorum.

BAŞKAN — Komisyon bir beyanda bulunmak ister mi?

GEÇİCİ KOMİSYON ADINA MUSTAFA UYAR (İzmir) — Demin verdiğimiz izahat dairesinde uymuyoruz.

BAŞKAN — Değişiklik önergeniz var mı Sayın Eren?

ASIM EREN (Niğde) — Takdim edeceğim efendim.

BAŞKAN — Müsaade buyurursanız biz diğer maddeye geçelim. Bu madde üzerindeki önergenizi tekrar müzakere ederiz.

Yedinci Dairenin görevleri

MADDE 36. — Yedinci Daire:

A) Gümrük ve Gider vergileri ile ithale terevbeden vergilere;

B) Vergi ihbarları dolayısıyla talebedilen ikramiyelere;

İlişkin dâvaları çözümler.

BAŞKAN — 36 ncü madde üzerinde söz isteyen var mı? Sayın Asım Eren, buyurunuz.

ASIM EREN (Niğde) — Pek muhterem arkadaşlarım, Danıştay dairelerinden 9 daireye taksim edilmiş olan vergi konuları şöyledir: 4 ncü daireye gelir, kurumlar vergileriyle gö-

türü matrahlara itirazlar, ortalama kâr haddine olan itirazlar. Bu, kabul edildi.

Şimdi kabul buyuracağımız 7 nci daire de Gümrük, Gider vergi ihbar ikramiyeleri mevzuları vardır. Bundan sonra gelecek olan 9 ncu dairenin meşgul olacağı konular 38 nci maddedir Bina, arazi, bunlara ait olan buhran ve müdafaa vergileri, belediye vergileri, resimleri, Özel İdare vergi ve resimleri, emlak alım vergileri ve harclara ait olan ihtilâflar 11 nci dairede de veraset ve intikal vergisiyle damga resmi ve diğer vergileri diğer maddelerde geçmiyen vergiler... Şu halde 9 daireden 4 üne muhtelif vergiler görev olarak bu vergilerle ilgili hertürlü uyuşmazlıkların çözümlenmesi görevi verilmiş bulunmaktadır. Bundan evvelki görev bölümüne göre tecrübe edilmiş hacimleri mi bunda esas tutulmuştur, yoksa, nitekim yeni ihdas edilmiş olan 12 nci daireye verilmiş olan tasarruf bonoları, Türk parasının kıymetini korumaya, filana ait olan ihtilâflar ve buna müteallik dâvalar da yeni ihdas edilen 12 nci daireye verilmiştir, yoksa yeni bir görev bölümüdür? Bunu anlamak istiyorum.

Muhterem komisyon, eğer elinde varsa şimdiye kadar bu 4 daireye verilen, şimdi verilen gelir gider vergileriyle türlü resimleri ve vergileri ne şekilde bölmüştür ve hangi dairede şimdiye kadar iş hacmi ne kadardır? Bunu öğrenmek istiyorum. Kaç daire üzerine vergiler taksim edilmiş idi. Her dairenin geçen yıl, bu yıl ve daha evvelki yıllar bu konularda her biri üzerinde ne kadar dâva geçmiştir, ne kadar dâvayı çözümlenmiştir? Adedi malûmat rica ediyorum. Doğrusu bundan evvel istatistikî malûmata dayanmayan istatistikî beyanları ile hiç itvinan kesbedemedim. Onun için lütfen bize rakamlarla bundan evvelki vergi daireleriyle ilgili dairelerin muhtelif senelerde hangi adedde, hangi konuda dâvayı çözümlediklerini beyan buyursunlar. Ondandır sonra teklifimizi arz edeceğim.

BAŞKAN — Komisyon 36 nci madde üzerinde beyanda bulunmak ister mi?

GEÇİCİ KOMİSYON ADINA MUSTAFA UYAR (İzmir) — Muhterem arkadaşlarım, Sayın Asım Eren beyefendinin istemiş olduğu istatistikî bilgiyi arz ediyorum: Vergi ile ilgili daireler umumiyetle 4, 7, 9 olup bunların giren,

çıkan ve terâküm etmiş bulunan dâva adedlerini, dosya adetlerini arz etmeye çalışacağım.

4 ncu daireye, 1956 yılında 1955 yılından devir 4843 1956 da gelen; 7595. Ağır, ağır söyleyeyim yazın. 1956 da çıkan 5252.

ASİM EREN (Niğde) — 4843 demiştiniz.

GEÇİCİ KOMİSYON ADINA MUSTAFA UYAR (Devamla) — 1955 den devir; 4843. 1956 da gelen 7595. Burada ikisi toplanacak tabiatıyla. 1956 da çıkan; 5252. Devir; 7186.

1957 yılında: 1956 dan devir 7186, 1957 den gelen 4916, 1957 de çıkan 5037, kalan 7065.

1958 yılında devir 7065, 1958 de gelen 7161, 1958 de çıkan 4883, devir 9343.

1959 yılında, 1958 den devir 9143, 1959 yılında gelen 7182, 1959 yılında çıkan 4496, devir: 12029.

1960 yılı, 12029 devir, gelen 6990, çıkan 4454, 14565, 1961 yılına devir. 1961 yılında gelen: 4781, 1961 yılında çıkan, 4518, devir: 14828.

7 nci daire:

1960 yılından itibaren; 1960 da gelen 5882, çıkan 3427, devredilen 2455.

1961 yılı; 1960 dan devir; 2455, 1961 yılında gelen; 7788, 1961 yılında çıkan; 6605, 1961 yılında devredilen; 3638.

9 ncu daire: 1960 yılında, gelen, 2118; çıkan 391; devredilen 1717.

1961 yılında 1960 dan devredilen, 1717; gelen 2257; çıkan, 1878; devredilen 2096.

1963 yılında da 11 aylık yekûn, gelen, 32564; çıkan, 30511.

Genel olarak bütün dairelerin yekûnunu, umumi olarak bu verdiğimiz izahatı icmal etmeye kalkarsak, 1956 yılında 15580, devren gelen işe mukabil 1957 yılına 21439 iş gelmiş 12722 iş çıkmış, 24297 iş devredilmiştir.

1957 yılı: 1956 dan devir 24297, 1957 de gelen 19359, 1957 de çıkan 12735, 1957 de devredilen 30921.

1958 yılı: 1957 den devir 30921, 1958 yılında kalan 19489, 1958 yılında çıkan 12537, kalan 37837, 1959 yılına 1958 yılından devir, 37837. 1959 yılında gelen, 20851. 1959 yılında çıkan, 21044. 1959 yılında kalan 37680.

1960 yılı: 1953 yılından devir 37680, 1960 yılında gelen 31503. 1960 yılında çıkan 24798, 1960 yılında kalan 44385.

1961 yılı: 1961 yılına 1960 yılından devir, 44385.

1961 yılında gelen 35785; 1961 yılında çıkan 31058; kalan 49112 dir.

İstatistiki rakamlar kısaca bunlardan ibarettir. Arz ederim.

BAŞKAN — Buyurunuz Sayın Eren.

ASIM EREN (Niğde) — Pek muhterem arkadaşlarım, okudukları bilhassa dairelere taallük eden, devir, yeni gelen, çıkan ve mütaakıp seneye devredilen iş hacimleri arasında ortada iki dairenin, yanlış anlamadımsa, yekûnları 10 binlerin üstünde, diğerleri bunun altında olmak üzere dikkati çekmiştir. Demek ki, şimdiye kadar olan iş bölümünde de 14 binlere varacak olan daire yanında 2 bin, 3 bin işle meşgul olan daireler de mevcut görülmektedir. Bu da bundan evvelki iş bölümünün eşitliği yâni iş hacmi bakımından eşitliği karşılamayan bir bölüm olduğunu ortaya koymuştur. Şu halde bu istatistikten bendenizin çıkardığım ve şüphesiz ki, süratle okunmasına rağmen dikkat buyuran muhterem arkadaşlarımızın farkettileri gibi; bir iş bölümü adaleti yoktur. Tahmin ediyorum ki, kendilerinden devirleri 14 binlere 15 binlere varan bâzı dairelerin üyelerine veya başkanlarına şimdi şurada olsalar da şahıslarından özel olarak sorsam, desem ki diğer dairelerin iş hacimleri yanında size yüklenmiş olan bu iş hacminden memnun musunuz ve bunu adilâne buluyor musunuz desem tahmin ediyorum ki, bana olumlu bir cevap vermiyeceklerdir ve benim burada demin savunduğum fikirlerimi savunacaklar ve siz doğru söylediniz, hakikaten birbirleriyle karabeti olmıyan konuları sırf bu maksatla serpiştirdik, diyen komisyonu definin realiteye uygun olmadığı doğrudur, diyeceklerdir. Bu itibarla okudukları rakamlara göre lütfetsinler bir intakı hak kabul ediyorum bunu. Bizim yaptığımız tadilâtı aleltilâk, hem de cevaplama lüzum görmüyoruz şeklinde Genel Kurula karşı âdeta bir küçümseme, mühimsememe jesti almak suretiyle yaptıkları işin benim şahımdan ziyade Büyük Meclisin heyeti muhteremesine karşı tutulmaması gereken bir davranış olduğunu da bilvesile istitraden arz etmeyi ve kendilerini bu istikamette davranışlardan çekinmeye dâvet etmeyi bir vazife addederim.

BAŞKAN — Komisyon.

GEÇİCİ KOMİSYON ADINA MUSTAFA UYAR (İzmir) — Efendim, bizim verdiğimiz rakamlar ve misaller, demin de arz ettiğimiz gibi, vergi dairelerinin işleriyle ilgili olarak verilen misaller ve rakamlardır. İşte Asım Eren arkadaşımızın da ifade ve işaret ettiği gibi, bu rakamlar arasındaki nisbetsizliği gidermek için yeni tasarıda vazife, taksiminde serpiştirmeler olmuştur. Bizim verdiğimiz bu rakamlar, bu kanun tatbik edilince çıkacak neticeler değil, şimdiye kadar tatbik edilegelen neticelerdir. Bu daireler arasındaki, birinde çok iş, diğerinde az iş olması mevzuunu ortadan kaldırmak için yeni tasarıda bu serpiştirme olmuştur. Bu suretle tahminimiz ve görüşümüz odur ki, tasarının getirdiği şekilde dairelere tevzi edilen vazifeler kabul edildiğinde tatbikatta daireler arasında ki, bu açık nisbetsizlik iş adedi olarak karşımıza çıkmıyacak, birbirine yakın, iş adedi olarak karşımıza çıkacaktır. Bu bakımdan tasarı realite veya fiiliyata veya Yüksek Meclisin görüşüne aykırı her hangi bir mahiyet taşımamaktadır. Bilâkis realitenin tam görsünü ifade etmektedir. Arz ederim.

36 ncı maddedeki bu serpiştirme tabii komisyon da yapılmadı. Yüksek Danıştayın, şimdiye kadar olan tatbikatını nazarı itibare alarak Danıştay tarafından hazırlanmış olan bu tasarımı, komisyon demin arz ettiğim esbabı mucibe ile, gerekçe ile aynen kabul etmekte fayda mülâhaza etmiştir.

BAŞKAN — 36 ncı madde üzerinde başka söz istiyen?...

ASIM EREN (Niğde) — Teklimi geri alıyorum. Mutmain oldum.

BAŞKAN — Sayın Eren, 35 ncı madde üzerinde de teklifiniz vardı. Onu da mı geri alıyorsunuz?...

ASIM EREN (Niğde) — Hayır efendim, onu geri almıyorum.

BAŞKAN — 36 ncı madde üzerinde başka söz istiyen?.. Yok. verilmiş bir önerge de yok. Maddeyi yazılan ve okunan şekliyle oyunuz sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Madde aynen kabul edilmiştir.

Sayın arkadaşlar biraz evvel 35 ncı madde hakkında Sayın Asım Eren'in verecekleri

değişiklik önergesine intizaren bu maddeyi geçmiştik. Şimdi Sayın Eren tarafından verilmiş olan değişiklik önergesini okutuyorum.

Yüksek Başkanlığa

35 nci maddenin (Ç) ve (D) fıkraları olarak 37 nci maddenin (C) fıkrasındaki konularla (D) fıkrasındaki konuların naklini saygı ile arz ve teklif ederim.

Niğde
Asım Eren

BAŞKAN — Komisyon önergeye katılıyor mu?

GEÇİCİ KOMİSYON ADINA MUSTAFA UYAR (İzmir) — Katılmıyor.

BAŞKAN — Komisyon katılmıyor 35 nci madde ile ilgili değişiklik önergesini oyunuzaya sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Değişiklik önergesi reddedilmiştir.

35 nci maddeyi yazılan ve okunan şekliyle oyunuzaya sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler... 35 nci madde aynen kabul edilmiştir.

Sekizinci dairesinin görevleri

MADDE 37. — Sekizinci daire :

A) Yüksek Hâkimler Kurulu bölümlerinden çıkan kesin kararlara,

B) Avukatlık ve meslekî teşekküller mevzuatına;

C) Sınır, iskân, toprak edinme ve emvali metruke mevzuatına;

D) Maden, taşocakları ve orman mevzuatına;

E) İş mevzuatına;

İlişkin dâvaları çözümler.

BAŞKAN — 37 nci madde üzerinde söz istiyen? Yok. 37 nci maddeyi oyunuzaya sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... 37 nci madde aynen kabul edilmiştir.

Dokuzuncu dairesinin görevleri

MADDE 38. — Dokuzuncu daire :

A) Bina ve Arazi vergileri ve bunlarla birlikte tahsil edilen vergi ve resimlere (Tarifeler dâhil);

B) Belediye ve özel idare vergi, resim ve payları ile diğer gelirlerine ve bunlara ait tarifelere;

C) Harelar Kanununa ve Emlâk Alım Vergisine;

İlişkin dâvaları çözümler.

BAŞKAN — 38 nci madde üzerinde söz istiyen? Yok. Olmadığına göre 38 nci maddeyi yazılan ve okunan şekli ile oyunuzaya sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler... 38 nci madde aynen kabul edilmiştir.

Onuncu dairesinin görevleri

MADDE 39. — Onuncu daire :

A) Askerî ve sivil kişilerin emeklilik işlerine;

B) Askerlik mükellefiyeti ve yedek subay işlerine;

İlişkin dâvaları çözümler.

BAŞKAN — 39 nci madde üzerinde söz istiyen? Yok. Olmadığına göre 39 nci maddeyi oyunuzaya sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler... 39 nci madde aynen kabul edilmiştir.

Onbirinci dairesinin görevleri

MADDE 40. — Onbirinci daire :

A) Karayolları Trafik Kanunu ile Motorlu Kara Taşıtları Vergisine;

B) Veraset ve İntikal vergilerine;

C) Damga Resmine;

D) Vergi, resim ve harelarla ilgili olup da diğer dâva dairelerinin görevleri dışında kalan işlere;

İlişkin dâvaları çözümler.

BAŞKAN — 40 nci madde üzerinde söz istiyen? Yok. Olmadığına göre 40 nci maddeyi oyunuzaya sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Madde aynen kabul edilmiştir.

Onikinci dairesinin görevleri

MADDE 41. — Onikinci daire :

A) Tasarruf bonalarına ait dâvaları;

B) Türk parasının kıymetini koruma mevzuatına ve Dış seyahat harcamaları Kanununa ilişkin dâvaları;

C) Diğer dâva dairelerinin görevleri dışında kalan dâvaları;

Çözümler.

BAŞKAN — 41 nci madde üzerinde buyurum Asım Eren.

ASIM EREN (Niğde) — Efendim, 30 nci madde görüşülürken, muhterem arkadaşlarımı

zın yalnız (E) bendi üzerinde fazla ısrar buyurduklarını, fakat onun üzerindeki bâzı bendlere temas etmediklerini müşahede etmiştim. Halbuki bendeniz 9 dâva dairesinin kendilerine verilmiş olan görevleri tetkik ettiğim zaman 30 neu maddenin (C) bendinde gösterilmiş olan, idari mukavelelerden doğan uyumsuzlukların nerede, hangi dairede halledileceğini aradım aradım, bulamadım. Şimdi okuduğumuz 41 nei maddenin (C) fıkrası, «diğer dâva dairelerinin görevleri dışında kalan dâvalar» diye umumi, arta kalan her türlü mevzuu içine alan bir hüküm getiriyor. Acaba bu 30 neu maddenin (C) fıkrasında bildirilen, idarenin mukavelelerinden doğan uzlaşmazlıkları bu daire mi halledecek, yoksa başka dairede mi halledilecek kendilerinden anlamak istiyorum. Lûtfen izah buyursunlar, çünkü askıda kaldı. 30 neu maddenin (C) fıkrasında bildirilen, o ihtilâfların nerede çözümleneceğini bendeniz anlıyamadım. Ben bu kanunu okurken bu maddeyi anlıyamadığım için evvelce koyduğum işaret gereğince kendilerinden soruyorum, lûtfen izah buyursunlar. Teşekkür ederim.

BAŞKAN — Komisyon bir beyanda bulunmak istiyor mu?.. Buyurun, lûtfen...

GEÇİCİ KOMİSYON ADINA MUSTAFA UYAR (İzmir) — Efendim, Sayın Asım Eren Beyefendinin 30 neu maddeye ilişkin idari eylem ve işlerden dolayı hakları mustar olanlar tarafından açılacak dâvaların hangi maddede, hangi dairede görüleceğine dair sualine cevap vermeye çalışıyoruz.

ASIM EREN (Niğde) — O değil, efendim, (Ç) fıkrasındaki mukavelelere taallûk eden kısım içindir.

GEÇİCİ KOMİSYON ADINA MUSTAFA UYAR (İzmir) — Genel hizmetlerden birisinin yürütülmesi için, 30 neu maddenin (C) fıkrası bunların yürütülmesi için, aktedilen idari mukavelelerden dolayı taraflar arasında uyumsuzluklara ilişkin dâvalar.» demektedir. Bu dâvalar, bu uyumsuzluklar dâva olarak geldiği takdirde 41 nei maddenin (C) bendi gereğince diğer dâva dairelerinin görevleri dışında kalan dâvalara 12 nei Daire bakacağı için 12 nei dairede görülecektir; dâva olarak geldiği takdirde.

İstişari mahiyette gelecek olursa 3 neu daire bakacaktır. Arz ederim.

BAŞKAN — 41 nei madde üzerinde başka söz isteyen var mı? Yok. Olmadığına göre, bu madde ile ilgili değişiklik önergesi de yok, maddeyi aynen oyunuzaya sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... 41 nei madde aynen kabul edilmiştir.

Âmme alacaklarına ilişkin dâvalar

MADDE 42. — Âmme alacaklarının tahsil usulü hakkındaki Kanunun uygulanmasına ilişkin dâvalar alacağın tahakkukuna taallûk eden dâvalara bakmaya görevli dâva daireleri tarafından çözümlenir.

BAŞKAN — 42 nei madde üzerinde söz isteyen?..

GEÇİCİ KOMİSYON BAŞKANI İLHAMİ ERTEM (Edirne) — Sayın Başkan, dâvalardan sonra, bir virgül konması unutulmuştur.

BAŞKAN — Komisyonun talebi üzerine bu virgül konulacaktır. Başka söz isteyen? Yok. Olmadığına göre, bu madde ile ilgili verilmiş bulunan değişiklik önergelerini okutuyorum.

Millet Meclisi Başkanlığına

Danıştay kanunu tasarisının 42 nei maddesindeki (taallûk eden) deyiminin (ilişkin) olarak değiştirilmesini arz ve teklif ederim. Saygılarımla.

Tekirdağ
Turhan Kut

BAŞKAN — «Taallûk eden» deyiminin «ilişkin» olarak düzeltilmesi talebedilmektedir. Komisyon katılmıyor mu?

GEÇİCİ KOMİSYON ADINA MUSTAFA UYAR (İzmir) — İki tane ilişkin kelimesi tekrür edeceği için katılmıyoruz, bilhassa böyle yazdık.

BAŞKAN — Komisyon katılmıyor. Değişiklik önergesini oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Değişiklik önergesi reddedilmiştir.

Maddeyi aynen oyunuzaya sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir. 42 nei madde yazılmış olduğu şekliyle aynen kabul edilmiştir.

Bir kısım işlerin diğer dairelere verilmesi

MADDE 43. — Dâva dairelerinin işlerinde, birbirine nazaran, nisbetsizlik görülürse, Başkanlar Kurulu kararıyla bir dairenin görevine

giren işlerden, belirli konulara ilişkin olanlar, diğer dâva dairelerine verilebilir.

Bu husustaki kararlar Aralık ayı başında verilir, aynı ay içinde Resmî Gazetede yayınlanır ve yeni takvim yılında uygulanır.

BAŞKAN — 43 ncu madde üzerinde söz istiyen? Yok. Olmadığına göre 43 ncu maddeyi oyunuzda sunuyorum, Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Dâva daireleri Genel Kurulunun görevleri

MADDE 44. — Dâva Daireleri Genel Kurulu aşağıda yazılı uyumsuzluklara ve dâvalara bakar :

- A) Tüzüklerin iptali için açılan dâvalar;
- B) Bakanlar Kurulu kararlarına karşı açılan dâvalar;
- C) Yüksek Hâkimler Kurulunun Genel Kurulu kararlarına karşı açılan dâvalar;
- D) Danıştay idari dairelerinden veya Genel Kurulundan verilen kararlar üzerine uygulanan eylem ve işlemler hakkında açılan dâvalar;
- E) Sayıştay Genel Kurulu kararlarının iptali için açılan dâvalar;
- F) Birden fazla dâva dairesinin görevine taallük eden dâvalar;
- G) Danıştay dâva daireleri veya idari yargı mercileri arasından çıkan görev ve yetki uyumsuzlukları;
- H) 49 ncu maddenin «B» bendi gereğince verilen disiplin cezalarına karşı açılacak dâvalar;
- İ) Danıştay Yüksek Disiplin Kurulu kararları aleyhine açılan dâvalar;

J) Birinci Başkanın veya Başkanunsözcüsünün yahut dâva dairelerinin prensibi taallük eden hususlarda Dâva Daireleri Genel Kurulunda görüşülmesini uygun gördükleri dâvalar.

BAŞKAN — Madde hakkında söz istiyenler? Buyurun Sayın Mustafa Kaptan.

MUSTAFA KAPTAN (Sinop) — Muhterem arkadaşlarım, 44 ncu maddenin (e) fıkrasında şöyle bir hüküm var : «Sayıştay Genel Kurulu kararlarının iptali için açılan dâvalar...» yani bu fıkra ile Sayıştay kararları için Danıştaya iptal hakkı verilmiş bulunuyor. Halbuki şu anda Karma Komisyonda müzakeresi yapılan ve bir hayli ilerlemiş bulunan Divanı Muhasebat veya Sayıştay Kanununa yani bu komisyon

o kanunu hazırlamakla görevli komisyon evvelâ müstakil bir mahkeme hüviyeti verdi. Şimdi ve aynı zamanda bu müstakil mahkemenin kararlarının kesin olduğu bu kanunda belirtilmişti. Meseleyi telhis edersek bu kanun, yani hali hazırda müzakeresi yapılmak istenen kanun. Divanı Muhasebat kararlarını iptal hakkını kendine alıyor; Sayıştay Kanunu da Karma Komisyondadır. O da kendisine müstakil bir mahkeme hüviyeti veriyor, kararlarının kesin olduğunu kanunla tesbit ediyor. Çelişmezlik burada.

Muhterem arkadaşlarım, teklifim bu fıkranın şu tasarıdan çıkarılmasına aittir. Şimdi bunun esbabı mucibesini kısaca arz edeceğim.

Anayasamızın 127 nci maddesi aynen şöyledir : «Sayıştay, genel ve katma bütçeli dairelerin bütün gelir ve giderleri ile mallarını, Türkiye Büyük Millet Meclisi adına denetlemek ve sorumluların hesap ve işlemlerini kesin hükme bağlamak ve kanunlarla verilen inceleme, denetleme ve hükme bağlama işlerini yapmakla görevlidir.»

Anayasamız, o mahkemeye kesin karar verme yetkisini vermiş ama, bu kanun o kesin karar verme salâhiyetine haiz olan mahkemenin kararlarını iptal hakkını alıyor. Bu evveleminde Anayasaya aykırıdır. Saniyen o komisyonda, Anayasa Komisyonundan soruldu. Anayasa Komisyonu, bugünkü Anayasamıza göre, Sayıştaya, bir mahkeme hüviyeti verilmesinin mahzurlu bulunmadığını ve onun kararlarının kazai mahiyette bulunabileceğini tesbit etti. Ona göre Avrupa memleketlerindeki durum tesbit edildi ve oralara aşağı yukarı Avrupa'nın bütün büyük devletlerin de, hükümetlerin de sayıştayların kesin karar verdiği ve bunların kazai mahiyette bulunduğu anlaşılmış oldu. Yine bildiğiniz gibi halihazırda yürürlükte bulunan 2415 sayılı Kanun, Danıştaya iptal hakkı vermiyor. Biz bir adım ileri giderek muhtelif kanunlarda şu veya bu şekilde serpiştirilmiş bulunan bu hususu o kanunun birinci maddesi ile kati hale koyarken iki komisyonun birbiriyle irtibatsız olması kuvvetle muhtemel ki, kanunu hazırlayan o müstakil mahkemenin kararlarını iptal hakkını almış bulunuyor. Bunun da tabiatıyla artık hakiki ve haklı bir durum olduğunu kabul etmiyorum.

Muhterem arkadaşlarım, son durum olarak, yüksek malûmunuzdur ki, Sayıştay bir hesap mahkemesidir. Danıştay da idari bir mahkemedir. Yani fonksiyonları arasında esaslı bir fark vardır. Hattâ şu kanuna vengi ihtilâflarının dâhi alınmaması, o kanunla Sayıştaya bırakılması daha iyi olurdu. Birisi tamamen malî işlerle uğraşüyor. Ama onun salâhiyeti ihtisası dâhilinde bulunan bir işi biz ihtihası dâhilinde olmıyan bir mahkemeye veriyoruz. Artık fonksiyonları dâhi ayrı olan iki mahkemeden bir hesap mahkemesini idari mahkemenin kontrolü altında bulundurmaya maddeten de imkân yoktur. Bir önerge takdim ediyorum. Sadece (E) fıkrasının bu maddeden çıkarılması teklifine aittir. Sözlerim bu kadardır, hürmetlerimle.

BAŞKAN — Buyurun, Sayın Eren.

ASIM EREN (Niğde) — Pek muhterem arkadaşlarım, Sayıştayın bir mahkeme hüviyetiyle vereceği kararların bir üst derece üzerinden tetkik edici mahkeme sıfatı ile Danıştayda iptâl edilmesi, için, dâva konusu edilmesi, filhakika, benden önce konuşmuş bulunan muhterem arkadaşımızın kanaatine uymak, kanatimce yanlış ve Anayasaya aykırı bir tutum olur. Filhakika, Anayasanın 140 nci maddesi, Danıştay, kanunlardan başka idari yargı mercii olarak idari uyumsuzlukları halleder mahiyette bir hüküm getirmiştir. Eğer tasarrımın 44 ncü maddesinin Sayıştayın kararlarına taallük eden (E) fıkrasında Sayıştay Genel Kurulunun idari kararları diye tasrih edilseydi, Anayasanın 140 nci maddesinde Danıştaya tevceh eden idari her türlü dâva uyumsuzlukları şeklinde çözümleme yetkisine girerdi, bunları kapsardı. Fakat alelittak Sayıştayın bütün görevlerine taallük eden, her türlü kararların da iptâl için Danıştaya üst mercii olarak müracaat edilmesi, ne ilk mahkemeyi Temyiz Mahkemesi olarak kabul etmek Anayasanın 140 nci maddesiyle kabili telif olmadığı gibi, benden evvel konuşan muhterem arkadaşımın işaret buyurdıkları Anayasanın 127 nci ve 126 nci maddesine de temasen aykırıdır.

Kaldı ki, biraz evvel kabul buyurduğunuz ve üzerinde bir hayli kıymetli fikirler teati edilmiş olan maddede biz, Danıştayın idari dâva mevzuları üzerinde bir anlam kabul et-

miştik. Şimdi buna tekrar temas edeyim, bununla münasebetini görelim.

Muhterem arkadaşlarım, 30 ncü maddenin (E) fıkrasına geliyorum. Meselei müstehire olarak, umumiyetle adli hayatımızda usul halinde tedvin edilegelmiş olan dâva şekillerinin burada da aynen 30 ncü maddenin (E) fıkrası ile kabili hal olduğu ve binaenaleyh Sayıştay idare kararlarının bile (E) fıkrası şeklinde 44 ncü maddede gelmesine lüzum bulunmadığı kendiliğinden anlaşılan bir keyfiyettir. Bendenizce sadece Sayıştay Genel Kurulun idari kararlarının Danıştayda mevzubahis edilmesi gerekir. Anayasanın 148 nci maddesine uymak zarureti ile o da şimdi kabul buyurduğunuz 30 ncü maddenin (E) fıkrasında meselei müstehirelerin idari dâva konusu olarak diğer adli mahkemeleri durdurun, burada yürütülmesi şeklindeki hüküm nasıl kabul edildi ise Danıştayda idari kısmının bir dâva şeklinde halledilip tekrar adli mahkemeye o ilâmin götürülerek adli mahkemede dâvanın yürütülmesi mümkün olacağına göre 30 ncü maddenin (E) bendinde kabul buyuruldu ise 44 ncü maddenin (E) bendinde de Sayıştayın Genel Kurulunun idari kararları şeklinde bir tadil yapılarak aynen - çünkü 30 ncü maddenin (E) bendinde Sayıştayın idari kararları denmemiş sadece adli mahkemelerin idari kararlarına ait bir hüküm getirilmişti - kabul edilmişti. Şu halde burada da Sayıştaya taallük eden idari kararları Danıştay iptâl için dâva konusu yapabilir, şeklinde idari kelimesini ilâve etmek, kararlar yerine de kararları demk suretiyle nihayetine bir «i» ilâve ederek bir tadil yaparsak hem kabul etmiş olduğunuz 30 ncü maddenin (e) bendinin espirisine uyar hem de Sayıştayın Anayasa ile kendi kanunlarında bağımsızlığı tesbit edilmiş olan ve hele Danıştayın idari dâvalar dışına çıkmaması hususunda yine Anayasanın 140 nci maddesi yetkisi karşısında en doğru çözümü teşkil eder kanaatindeyim. Bu bakımdan bir tadil önergesi takdim ediyorum, kabulünü istirham ederim.

BAŞKAN — Sayın Kırca.

COŞKUN KIRCA (İstanbul) — Muhterem arkadaşlarım, bu maddede yanlış olan bir husus ve unutulmuş olan da iki husus mevcuttur. Yanlış olan hususa benden evvel konuşan iki

arkadaşım temas ettiler. Bu maddenin (E) bendi Sayıştay Genel Kurulu kararlarının iptali için açılan dâvalardan bahis etmektedir. Filhakika mevcut Fransız sisteminde ve eski Anayasa sistemimizde Sayıştay Genel Kurulu kararlarının iptali için Danıştaya dâva açılması hem mümkün hem de zaruri idi. Tekrar arz edeyim, bugünkü Fransız sisteminde de bu böyledir. Böyledir çünkü Fransız Anayasasında bizim Anayasamızın 127 nci maddesindeki hükme benzer bir hüküm mevcut değildir. Eski Anayasamızda da böyle bir hüküm bulunmadığı için Danıştay pekâlâ Sayıştay Genel Kurulunun aldığı kararları iptal için açılan dâvalara bakabilirdi ve bakması iktiza eder.

Bugün Anayasamızın 127 nci maddesi bu imkânı ortadan kaldırmıştır. Temsilciler Meclisinin tutanakları dikkatle incelendiği takdirde yapılan müzakerelerden de arzu edilen hususun, Sayıştayın bir hesap mahkemesi olarak, yani Fransızca tâbiri ile (Cour des Comptes) olarak verdiği kararların Türkiye Büyük Millet Meclisi adına kesin hükme bağlanmış olarak telâkki edileceğidir. Şimdi bu mahiyeti ile Sayıştayın kararları Anayasa ile kendisine verilmiş vazifeleri ifa ederken istisari mahiyette olanları hariç, Sayıştay kararları yalnız kesin değildir, aynı zamanda Türkiye Büyük Millet Meclisi adına verilmiş olduğu için, nevama teşrii karar mahiyetini taşır. Halbüki Danıştay bir idari kaza merciidir. Teşrii kararların aleyhinde Danıştayda iptal dâvası açılması mümkün olmasa gerektir. Bunun yanı sıra, sadece Sayıştay Genel Kurulunun değil, ama alelittlak Sayıştay mercilerinin aldıkları idari kararlar vardır. Ezcümle personelinin özlük işleri hakkında. Bunlar idari karar mahiyetindedir. Bunlar hakkında elbetteki Danıştaya iptal dâvası açılabilir.

Bunun gibi şimdi unutulmuş iki hususa gelelim: Yasama meclislerinin idari mercileri vardır. Bunlar yasama meclislerinin personeli hakkında veyahut yasama meclisleri adına idari mukaveleler akdetmek suretiyle birtakım idari tasarruflarda bulunurlar. Bunlar hakkında Danıştayda dâva açılabilir mi, açılmaz mı? Bu hususta Anayasa hukukundaki tatbikatta bir evolüsyon mevcuttur, bir gelişme mevcuttur. Bundan önce kuvvetler ayrılığı prensibinin, fonksiyonlar ayrılığı prensibinin uygulandığı mem-

leketlerde bu prensip gayet sert, katı bir şekilde tefsir edilerek Yasama Meclislerinin bu gibi idari tasarruflara benziyen tasarrufları, idari tasarruf addedilmemekte ve bu gibi tasarruflar için Danıştayda dâva açılmıyacağı tezi kabul edilmekte idi. Hattâ bizim Danıştayımızın içtihatları da bu hususta bir gelişme gösterir. Sayıştayın idari tasarrufları da, aslında Sayıştay T. B. M. M. ne bağlı olduğu için, aynı mahiyette telâkki edilmesi iktiza eder. Anayasa hukukunun son gelişmeleri fonksiyonlar ayrılığı prensibini bu kadar sert ve katı bir şekilde tefsirine müsait değildir. Çünkü Anayasaların bugün dayandığı prensip her şeyden evvel hukuk Devleti prensibidir. Hukuk Devleti prensibi Anayasamızın hem ikinci maddesinde Cumhuriyetin niteliklerinden biri olarak yer almakta, öte yandan 114 nci maddesinde de, asıl müeyyidesini bulmaktadır. Gerçi, klâsik anlamında ne Sayıştayın idaresini, ne de Yasama Meclislerinin idaresini icra organına bağlı olan idare mefhumunun içinde telâkki etmek mümkün değil ise de, Hukuk Devleti prensibinin icapları bunları şibih idare gibi telâkki etmeye bizi zorlamaktadır. Nevama icra organı içinde alınan idari tasarruflar Hukuk Devleti prensibi icabı Danıştayda iptal edilebilecek, fakat Yasama Organının idaresi ve ona bağlı Sayıştayın idaresi Hukuk Devleti prensibi icabının dışında tutulacak.. Bunu Anayasanın ruhu ile bağdaştırmaya imkân olmasa gerektir.

Bu itibarla bendeniz (E) fıkrasının yerine şu metni teklif ediyorum: «Sayıştay mercilerinin, yalnız (Genel Kurulunun) değil, Türkiye Büyük Millet Meclisi adına kesin olarak verdikleri kararlar dışında kalan idari nitelikteki kararları ile, Yasama Meclislerinin yetkili mercilerinin idari nitelikteki kararları,»

Bir de unutulmuş bir hüküm daha vardır, o da şudur: Malûmu âliniz bizde kaza organlarının idaresi doğrudan doğruya kazai mercilerin aldıkları kararlarla yürütülürler. Meselâ Danıştayın idaresi Başbakanlığa bağlı olduğu için bir Devlet Bakanı ile Başbakanı izafeten yürütülür. Bir de bunu bu hüküm kaldırmıştır. Meselâ Yargıtayın odacısının filân tâyini işleri Adalet Bakanlığı tarafından yürütülür. Yüksek Hâkimler Kurulunun kararları da yine Anayasamızın zabıtları dikkatle incelendiği zaman, idari karar niteliğinde sayıldığı görülür.

Yani Yüksek Hâkimler Kurulu, aslında yar-gı organı değil, bir idare organıdır. Şimdi bu prensiplerin dışında bir prensibi biz Anayasa Mahkemesi kuruluşu ve görevlerine mütaallik 44 sayılı kanunda kabul etmiş bulunuyoruz. Anayasa Mahkemesinin Genel Sekreteri dâhil, üyeleri dışında kalan personeline mütaallik idari tasarrufla, Adalet Bakanlığı tarafından veya hut bir kaza organı tarafından yapılmaktadır. Yapılmaktadır, hangisidir? Doğrudan doğruya Anayasa Mahkemesidir. Binaenaleyh, Adalet Bakanlığı veya diğer bir bakanlık tarafından yani, Anayasamızın klâsik idare mefhumu içi-ne koyduğu bir merci tarafından yapılmıyan Anayasa Mahkemesinin birtakım idari nitelik-teki tasarrufları vardır ki, bunlar aleyhinde de iptal dâvası açılmasına cevaz vermek iktiza eder. Anayasa Mahkemesi, bizim Anayasamız gereğince muayyen hususlarda yetkilidir. Bu yetkileri bakımından Anayasa Mahkemesinin verdiği kararların kesin olduğunu Anayasamız tasrih eder. Bunlar dışında Anayasa Mahke-mesi mercilerinin aldıkları idari nitelikteki ka-rarlar Hukuk Devleti prensibinin icabı olarak Danıştayın kazai mürakabesine tâbi tutulması iktiza eder. Bu itibarla, bu maddeye bir «f» fıkrası ilâvesi ile Anayasa Mahkemesi mercile-rinin, Anayasa ile bu mahkemeye verilen görev ve yetkilerin yerine getirilmesine ilişkin olmıyan, idari nitelikte olan kararlarının iptal için «açı-lan dâvalar ibaresini» eklemeyi uygun gör-mekteyim. Diğer harf sıraları da buna göre teselsül ettirilecektir.

Muhterem arkadaşlarım, Anayasa Mahkeme-sinin idari nitelikteki kararlarına müteallik bir hükmün zihinlerde şöyle bir tereddüt uyandır-ması mümkündür. En yüksek kaza organının idari nitelikteki tasarruflarını nasıl olur da Da-nıştayın mürakabesine tabi tutuyorsunuz, gibi bir fikrin burada kabul edilmemesi icabeder. Çünkü aynı fikir Temsilciler Meclisi Genel Ku-rulunda Yüksek Hâkimler Kurulu için de mü-dafaa edilmişti. Alınan kararların mahiyet far-kı icabı bunu böyle kabul etmek lâzımdır. Ak-sini kabul edip de Anayasa Mahkemesinin Ana-yasa ile kendisine verilen görev ve yetkileri kullanırken alacağı kesin kararlar dışında ka-lan idari nitelikte olan tasarruflarını ezcümle Genel Sekreterin tâyinini, raportörün tâyinini

Danıştay mürakabesinin dışında tuttuğumuz takdirde hukuk Devleti prensibinin ve 114 nci maddenin dışına çıkmış olacağımız kanaatin-deyim. Bu itibarla teklifime komisyonumuzun ve Yüksek Heyetimizin iltifat buyurmanızı ist-tirham ederim. (Alkışlar).

BAŞKAN — Buyurun, Sayın Alicanoğlu.

MAHMUT ALICANOĞLU (Sinop) — Muh-terem arkadaşlarım, bilhassa bu madde üzerin-de alâkamızı tophıyan Asım Eren Beyefendiye teşekkürlerimizi arz ederim. Anayasamızın 127 nci maddesini tetkik ettiğimiz zaman, gerek Asım Bey arkadaşımızın, gerekse Coşkun Kırca arkadaşımızın uzun uzadıya izah ettikleri veç-hile, Sayıştayın Meclis namına Devlet hesapla-rını incelemesi, denetlemesi gibi vazifeler ka-bul ettiğini ve bunları kesin bir karara bağladı-ğın mutlâk surette bu maddenin hükme bağlan-mış, olduğunu görürüz. Yine Danıştayın görev-lerinde Anayasamızın 140 nci maddesinde bu hu-sus sarahaten hukuka bağlanmış bulunmaktadır. 127 nci, 140 nci maddeler hükümlerini önümüze döktüğümüz zaman, muhakkak surette muahhar olan kanunlarımızın kabul ettiği hükümleri, Anayasamıza uygun olarak ve ona muvazi bir şekilde kabul etmemiz, ve tedvin etmemiz lâzım-gelir. Buna aykırılığı hiçbir zaman kanunun hü-kümlerine dercetmenin doğru olmadığı kana-tindeyim. Bu itibarla daha fazla izahata lüzum görmüyorum. Arkadaşlarımızın fikirlerine ay-nen iştirak ediyorum. Hürmetlerimle.

BAŞKAN — Sayın Kaptan.

MUSTAFA KAPTAN (Sinop) — Muhterem arkadaşlarım, iki kelime ile arz edeyim, hukuk-çu arkadaşlarım daha iyi anlayacaklardır. Esa-sen Danıştayın vazifesi idari dâvalara bakmak-tır. Şimdi müessese ne olursa olsun, ya idari bir karar alır veyahut kazai bir karar alır. Dâva burada; kararın idari veya kazai olduğuna mü-taalliktir. İdari karar kesin olarak kendisine ve-rilmişse yine mesele bitmiştir. Şimdi (E) fıkrasını buradan çıkarmakla her şey kendiliğinden halledilmiş oluyor. Şöyle ki, Esasen Sayıştayca alınan idari kararlar normal olarak gidecektir Danıştaya. Ancak bu müessesede dâva daireleri-nin ve çalışan âzalar hâkim statüsünde ve aldık-ları karar kazai mahiyette olunca işte burada iptale salâhiyet vermek istediğimiz nokta bu-dur. (E) fıkrasından bu kastedilmektedir. Pren-

siip değişmemiş oluyor. (E) fıkrasının kaldırılması ile diğer arkadaşlarımızın ısrar etmiş oldukları hususlar kençliliğinden yerine gelmiş oluyor. Kanaatim bundan ibarettir.

BAŞKAN — Komisyon adına Sayın Ertem.

GEÇİCİ KOMİSYON BAŞKANI İLHAMİ ERTEM (Edirne) — Muhterem arkadaşlarım, kıymetli arkadaşlarımızın izahlarını dinledik. Fakat biz komisyon olarak bu verilen izahlara iştirak etmemekteyiz. Şöyle ki; Anayasamız yargı organlarını saymıştır. Yargı organları 132 nci maddeden başlar. Halbuki Sayıştay 126 ve 127 nci maddelerdedir. 127 nci maddede, iktisadi ve malî hükümler başlığı altında sayılmıştır. Binaenaleyh, Anayasamızın şu açık tasnifinden de anlaşıldığı gibi, Sayıştay bizim Anayasamıza göre mahkeme değildir, bir idari organdır. İdari organ olmasının sebebi de, tekrar ediyorum, Anayasamız yargı yetkisini 132 nci maddeden sonra saymıştır, halbuki Sayıştay 127 nci maddede iktisadi ve malî hükümler altında tedvin edilmiştir. Bu bakımdan Sayıştay bizim Anayasamıza göre bir yargı organı değildir, bir idari organdır. İdari organ olunca Anayasamızın 114 ncü maddesine göre idarenin bütün eylem ve işlemleri kazai murakabeye tabi tutulduğuna göre Sayıştayın kararlarının da yüksek idare mahkemesi olan Danıştayın murakabesine tabi tutulması Anayasamızın tesbit ettiği bir neticedir.

Arkadaşlarımız buna mâni olacak ikinci bir mesele üzerinde durmuşlardır. Bu da, 127 nci maddedeki, «işlemlerini kesin hükme bağlar.» tâbiridir.

Muhterem arkadaşlarım, Danıştay kesin hükümlere bakar. Kesin hüküm, son hüküm mânasına gelmez; kesin hüküm icrai karar mânasına gelir. Yani, artık kesinleşmiş, infazi icabeden karar mânasına gelir. Devlet Şûrasının vazifesi de bu tarzdaki kesinleşmiş olan hükümlere bakmaktır. Bizim mevzuatımızın birçok yerlerinde kesin hüküm bu mânaya kullanılmıştır. Artık infazi lâzımdır, icrayı karar mahiyetini almıştır ve Danıştayın murakabesine tabidir, mânasına. Ama vâzı kanun her hangi bir hükümü, ki bugünkü Anayasamızın 114 ncü maddesine göre bu kabil değildir, evvelki tatbikatlarda bizim vâzı kanunumuz bir meseleyi Danıştayın murakabesinden çıkartmak istediği takdirde onun hakkında kesin tâbirini kullanmamış-

tır, Danıştayın murakabesine gidilmez, Danıştaya başvurulmaz gibi, tâbirler kullanmıştır. Bu itibarla buradaki kesin kelimesinin son mânasına alınmasına imkân yoktur. Bu itibarla bir delile de istinadetmek kabil değildir. Kesin, infazi icrası, icabeden karar demektir ve Danıştay'ın murakabesine tabi olacağıın ifadesidir. 140 ncü madde, Danıştayın vazifelerini sayarken, «Danıştay, idari uyumsuzlukları ve dâvaları görmek ve çözümlenmek» demek suretiyle bu tarzda bir idari organ olan Sayıştayın kararlarını 114 ncü maddeye göre murakabeye tabi tutacaktır. Eğer biz burada bunu çıkarırsak, bu tarzda Genel Kurula gitmeyecektir ama Anayasamızın şu âmir hükümleri karşısında Danıştayın kararları bu defa 5 nci Dairenin murakabesine tabi olacaktır. Gerek Hükümet ve gerekse komisyonumuz bunun Genel Kurula gitmesini sağlamak maksadıyla bu hükmü, bu maddeye almıştır. Sayın Coşkun Kırcı arkadaşımız, unutulmuş iki husus bahsettiler. Bunlar unutulmuş değildir, komisyonumuzca kabul edilmektedir. Son idari içtihatlar göre, bir muamelenin idari tasarruf olup olmadığı onu alan mercie bakılarak değil, tasarrufun mahiyetine bakılarak tesbit edilmektedir. Filhakika Danıştayımızın içtihatları da bu merkezdedir.

Binaenaleyh, çıkan bir karar, velevki yasa organının idare kısımlarından çıksın veya Anayasa Mahkemesinden çıksın; eğer kararın mahiyeti itibarıyla idareye atfı, idareden sayılması lâzımgelirse bu tasarruflar da Danıştayın murakabesine tabi olacaktır. Bu itibarla verilen önergelere katılamamaktayız. Çünkü bu vazifeyi biz, dairelerin vazifelerinden saydık ve esasen Devlet Şûrasının tatbikatına göre bu işlemler, kararların mahiyetine bakılarak yetkiler cümlesinden sayılmaktadır. Belçika misali bize uymaz. Çünkü Belçika'da Sayıştay yüksek yargı makamlarından sayılmıştır, mercilerinden sayılmıştır. Ama bizde sayılamamıştır. Bu sebeplerle maddenin bu tarzda kabul buyurulmasını arz ederim.

BAŞKAN — Sayın Eren buyurun.

ASİM EREN (Niğde) — Pek muhterem arkadaşlarım, benden evvel konuşmuş olan Sayın Komisyon Sözcüsü arkadaşımız, yanılmıyorsam, intakı hak kabilinden konuştu. Yani Danıştayın idarî uyumsuzlukları halleden bir yargı

mercii olduğunu, binaenalah Devletimiz camisinde her türlü idarî uyumsuzlukların mercii bulunduğunu kabul ettiler. Amma bizim bu yolda vermiş olduğumuz önerenin reddi icabettiğini de çelişen bir beyan olarak ilâve eylediler. Filhakika madem ki kabul buyuruyorlar, Danıştayın, Sayıştay'dan gelecek idarî dâvaların bir mercii olduğunu, o halde bendenizin önergemdeki, şimdi okunacaktır idari kelimesinin ilâve edilmesi kendilerinin şimdilik beyanına uyar biraz evvelki maruzatımda da arz ettiğim gibi önerge muhteviyatının reddi demek kendi gerekçelerini, beyanlarını bizzat reddetmek demektir. Aynı beyanda birbiriyle çelişen iki ifade, iki ayrı anlam vardır, ya idari dâva merciidir. O halde (E) fıkrasında, «Sayıştay Genel Kurulunun idari kararlarına taallük eden dâvaları rüyet edersi aynen kabul etmek lâzım, veyahut sözlerini geri alsınlar, idari merci değildir desinler, idari dâvalar için. O vakit (E) fıkrası tamamen kaldırılın. Yani her iki halde de söyledikleriyle, vardıkları hüküm birbirine uymuyor. Madem ki, Danıştay dâvalar için idari mercidir, dediler, o halde idari dâvalar Sayıştayın idari kararları buraya gelmelidir. Kendileri de bunu beyan ettiler. Benim verdiğim, önerge de bu istikamettedir. Tabii bendeniz Sayın Coşkun Kırca arkadaşımın önergesine katılıyorum. Ama, şimdi kendi önergem savunuyorum. Benim önergem munhasıran (E) bendinde Sayıştay Genel Kurulu kararlarına mütâallik dâvalar, diyordu. Ben, Sayıştay Genel Kurulunun idari kararlarına, diye «idari» kelimesini ilâve ettim. Bundan ibaret beyanlarına da uyduğu için herhalde kabul etmeleri gerektiği ve ifadelerinde bir mukayese zühulu yaptıkları kanaatindeyim. Lütfen önergemizin okunduğu zaman kabulünü, bu beyan karşısında kendilerine uyduğu için, istirham ediyorum. Hürmetlerimle.

BAŞKAN — Sayın Giritlioğlu konuşacak. Komisyon, ısrar ediyor musunuz?

GEÇİCİ KOMİSYON BAŞKANI İLHAMİ ERTEM (Edirne) — Konuşsunlar, sonra izah ederim efendim.

BAŞKAN — Buyrun Sayın Giritlioğlu.

FAHİR GİRİTLİOĞLU (Edirne) — Pek muhterem arkadaşlarımız; Komisyonla maddeye

itiraz eden arkadaşlarımız arasında telifi kabul olmayacak derecede fikir farkları vardır.

Bu, birbiriyle telifi mümkün olmıyan beyanlar karşısında bendeniz telif maksadıyla huzurunuzda çıkıp, sizlere hitabetmek durumunda değilim. Yalnız bir fikri tercih mecburiyetinde kaldığımı arz etmek için söz aldım. Tecrübesine, hukuk kültürüne son derece inandığım Komisyon sözcüsü Sayın Ertem'in, Komisyon adına burada yaptığı konuşmasına iştirak edemiyeceğim, çünkü tatmin edilmedim.

Sayın Ertem'in, iki hususa taallük eden beyanlarını tekrar incelemek zorundayız. Evvel-emirde idari organ şeklinde Sayıştayı vasıflandırmasını kendi anlayışına uygun bulmamaktayım. Sayıştayı şahsan ben idari organ şeklinde kabul etmiyorum. Bugünkü Anayasamızın ruhu dahi böyle bir kabulü mümkün kılmadığı kanaatindeyim. Sayıştay bir mahkemedir, bir hesap mahkemesidir. Bunun idari mahiyet taşıyan her hangi bir tasarrufu düşünülemez. Bunun misâlini vermek bile mümkün değildir. Bu halleri ile ona idari organ karakteri verdiğimiz takdirde, kanaatimce Anayasanın ruhundan ayrılmış bulunuruz. Kaldı ki, yalnız Anayasanın ruhunu nazara alarak konuşmak mümkün değil, 127 nci maddesini de nazarı itibara aldığımız takdirde, Sayıştayı bir kaza organı şeklinde görmek zaruretindeyiz. Filhakika Anayasanın tertibi bakımından kaza organları bahsi içerisine Sayıştay alınmıştır. Bu hususta Komisyon sözcüsünün ehemmiyetli ikaza kolayca reddedilemez. Lâkin Anayasamız bütünü ile mütalâa ve Sayıştay hakkındaki açık hükümlerine riayet edildiği takdirde artık sıradaki bu noksanlığı ön plânda mütalâa etmememiz, bilâkis 127 nci maddenin mânası itibariyle, Anayasanın tümünün ruhu itibariyle Sayıştayı bir kaza organı şeklinde kabul etmemiz zarureti vardır. Sayın Komisyon sözcüsü kesin hüküm tâbiri üzerinde şahsi içtihatlarını ileri sürdüler. Kanaatimizce, kesin hüküm hakkındaki Sayın Komisyon üyesinin buradaki beyanı, indî, şahsi veya Komisyona munhasır bir içtihattan ibaret kalmıştır. Şunu kabul etmemiz lâzım gelir ki, kesin hüküm, bütün tatbikatı ile artık nihaî mahiyet taşıyan, en son mânaya gelen, bundan sonra değiştirilmesi kabil olmıyan bir hüküm demektir. Bendeniz de Komisyon üyesi-

nin zıddı bir içtihadı burada ileri sürdüm. Eğer içtihatlarla göre amel edecek olursak, ikinci bir içtihadı ortaya koymuş bulunuyorum.

Şu halde içtihat; muhteremdir, fakat, içtihatla ittifak mecburiyeti vardır. Bu iki zıt içtihadı, bu iki zıt görüşü telif eden yine olsa olsa Anayasanın ruhu ve bilhassa 127 nci madde-sidir.

Pek muhterem arkadaşlarımdan sayın Eren'in fikirlerine de iştirak edemiyeceğimi arz etmek isterim. Müphem gördüm, bu yönden, fikir olarak tasvibetmeme rağmen madde halinde formüle edildiği takdirde maksadı karşılamıyacağı kanaatindeyim. Bu itibarla iştirak etmiyorum.

Sayın Kırca'nın da fikirlerine iştirak edememek durumundayım. Zira Sayın Kırca'nın prensibolarak burada ifade ettiği hususlara şahsan itirazım yok. Hakikaten idari karakter taşıyan pek çok tasarruflar vardır. Bu tasarruflar Danıştayda da vardır, Sayıştayda da vardır. İdari karakter taşıyan bu tasarrufların mahkemeye gitmiyeceği hususunda ortada bugün ne bir tatbikat vardır, ne de böyle bir noktai nazar ileri sürülmüştür. Büyük Millet Meclisinin de idari tasarrufları vardır. Bugünkü modern Anayasa telâkkisi yasama organının dahi idari tasarrufları hakkında Danıştay kapısını, mahkeme kapısını açtığına göre, malûmu tekrarlamak mahiyetinde olan, Sayın Kırca'nın beyanlarını bir madde halinde formüle etmeyi lüzumsuz görmekteyim. Kaldı ki, mevzuatımız bakımından da tenakuza düşmüş bulunacağız. Şöyle ki; Yüksek Hâkimler Kuruluna mütedair kanunu çıkarttık. Yüksek Hâkimler Kurulunun istiklâlini kabul ettik, bu kanunda. Anayasa mahkemesi kanununu çıkardık, Anayasa müessesesinin istiklâlini kabul ettik. Bu kanunlarda idari tasarruflarından mütevellit mahkemelere müracaat edilmesi mümkündür, şeklinde her hangi bir hüküm koymadık. Çünkü, lüzum hissetmedik. Vazî kanun olarak bizler, bu kanunları çıkarırken, bilfarz; Anayasa Mahkemesinin idari bir tasarrufundan dolayı hakkı ihlâl edilmiş bulunan Anayasa Mahkemesinde çalışan filân kimsenin Danıştaya müracaat etmesi gerekir, bunun için de şöyle bir madde koyalım, demedik. Ve o şekilde çıkarmış olduğumuz kanunlarla bu mües-

seseler işliyor. Binaenaleyh, o kanunlarda idari tasarruflardan mütevellit Danıştay kapısının açık olduğu heyeti umumiyesinin mânası bakımından vardır. Çünkü, her idari karara karşı Danıştaya müracaat etmek kapısını evvelemerde Anayasa açmıştır. Binaenaleyh Sayın Kırca'nın teklifi veçhile, Danıştay Kanununda Sayıştay için böyle bir istisnai hüküm koyarsak mevzuatımızdaki ahengi bozmuş oluruz. Bu bakımdan, çeşitli mütalâalar içinde sayın Kaptan'ın fikrine iştirak edeceğim. Zira, (E) fıkrasını kaldırmak suretiyle sayın Kaptan gayet pratik bir formülü getirmiş bulunmaktadır. (E) fıkrası kalksın demek istemektedirler. Ne demek isterler sayın Kaptan bu iddiaları ile? Sayıştay Genel Kurulunun kararları kesindir, T. B. M. M. adına verilmiş birer mahkeme kararı mahiyetindedir ve aynı zamanda Meclis Komisyonlarında görüşülmekte bulunan Sayıştay kanun tasarısında dahi bu tez savunulmaktadır ve aynı zamanda istiklâli üzerinde ittifak edilmiş, bu konu tesbit edilmiştir. Şimdi Danıştay kanununda aksi bir madde konulduğu takdirde Sayıştayın istiklâli bir yandan benimsenirken diğer taraftan zedelenmiş olacaktır. Şu halde (e) fıkrası, mademki Sayıştayın istiklâlini zedeliyen bir hükümdür, bu (e) fıkrasını kaldırmakla iktifa edelim. Ayrıca Sayın Kaptan, «İdari tasarruflarından mütevellit Danıştaya müracaat edilir şeklinde bir fıkranın ilâvesini zait görüyorum» demektedir. Deminki maruzatında da bunun zait olduğuna bendeniz de inanıyorum. Bu itibarla verilmiş önergelerden ve beyanlardan bir tanesini tercih etmiş bir arkadaşınız sıfatiyle, konuşulanları tekrar ederek sizleri belki rahatsız ettim. Fakat telifi mümkün olmayan çeşitli fikirler içerisinde bu çeşitli fikirleri tenkid etmekte de fayda umduğum için ikinci defa huzurunuzu işgal ettim ve tekrar ediyorum; mevcut fikirler içerisinde hepsini tenkid etmiş bir arkadaşınız sıfatiyle Sayın Kaptan'ın fikirlerine muvazi hareket edeceğimi ve hattâ buna uygun bir önergeyi de Başkanlığa takdim edeceğimi arz eder ve saygılarımı sunarım.

BAŞKAN — Komisyon adına Sayın İlhami Ertem.

GEÇİCİ KOMİSYON BAŞKANI İLHAMİ ERTEM (Edirne) — Muhterem arkadaşlarım, Sayın Fahir Giritlioğlu, bana göre, benim anlayışına göre diye sözlerine başladılar.

dediler ki, pek de küçümsenemeyecek bir husustur; biz Anayasaya istisna ediyoruz.

Anayasamızın, yargı organlarını tedvin ettiği 132 nci maddenin neden sonlarını veya bu 132 nci madde ile başlayan bölümün içine alınmamıştır da Sayıştay, demin arz ettiğim gibi, iktisadi ve malî hükümler kısmına alınmıştır?

Vâzın kanununun elbette ki, bir düşündüğü vardır. Eğer, Sayıştay yargı mercilerinden saysa idi bu kadar büyük bir hata yapabilmesine imkân ve ihtimal yoktu. Binaenaleyh şahsi görüşlerimizden değil, doğrudan doğruya Anayasadan hareket ediyoruz. «Mahkemelerin bağımsızlığı» ile 132 nci madde başlamakta, hâkimlik teminatı, ve saireyi saydıktan sonra, askerî yargı, yüksek mahkemeler, Yargıtay, Danıştay... diye bunları tedvin etmektedir. Şu halde Anayasamıza göre, Sayıştay yargı mercilerinden sayılmamıştır. Salmadığına göre, idari organlardan addi zaruridir. Böyle olunca, şimdi Sayın Asım Eren'e cevap veriyorum, ben hiçbir çelişmezlik içinde değilim, idarenin her türlü eylem ve işlemleri kazai murakabeye tabi olacağına göre, şu deminki arz ettiğim sebepler yüzünden, Sayıştay Yargı mercii sayılmayacağına göre, onun kararlarını idari kararlar cümlesinden saymak ve Anayasanın 114 ncü maddesine göre Danıştayın murakabesine tabi tutmak tabiidir. Kendilerinin buyurdıkları gibi, eğer (E) fıkrasının başına (idari) kelimesini ilâve edersek Sayıştay Genel Kurulunun diğer kararlarını Danıştayın murakabesi dışında bırakırız. Halbuki, deminden beri arz ettiğim üzere, biz Sayıştayın kararlarını Anayasamıza göre Danıştayın murakabesine tabi addediyoruz. Eğer, böyle olmasa dahi bu defa birinci derece bir karar organı olacaktır Sayıştay. Yüksek idare mahkemesi Danıştay olduğuna göre, bu defa Sayıştayın kararlarını yüksek mahkeme sıfatı ile, Danıştay yine 140 nci maddede salâhiyet dâhilinde tetkik edecektir. Bizim, Anayasamızın sarıh ifadesinden anladığımız budur.

Sonra Sayın Fahir Giritlioğlu, (kesin) tâbirinin anlaşılması hakkındaki görüşleri benim şahsıma, indî görüşlerime bağladılar. Tamamen yanlıştır. Bunlar, idare hukukunun tâbiridirler. Danıştayın sayın temsilcileri buradadır; Danıştayın içtihatlarıdır, onların kararlarıdır kesin tâbiri benim ifade edişim değildir. «kesin» idare hukukunda açık ve sarıh olarak şon hüküm mânasına değil, idarenin infazı, icrası lâzımgelen ka-

rarları mahiyetindedir. Köy Kanundaki sınırlar hakkındaki ifade de «kesin» kelimesi ile ifade edilmiştir. Ama, bütün idare heyetinin çizdiği sınırlara karşı Devlet Şûrasına kesin oldukları için, bu tâbir kullanıldığı için dâva açılmaktadır. Binaenaleyh, 127 nci maddesindeki «kesin» tâbirini indî görüşüm olarak değil, idare hukukunun ve Devlet Şûrasının içtihatlarına göre son karar olarak değil, icrası lâzımgelen karar olarak anlamak lâzımdır. Yine kendilerine biraz evvel arz ettiğim gibi, Anayasamıza göre bugün idrenin eylem ve işlemlerini kazai murakabeden çıkarmak mümkün değildir. Fakat dün bu mümkünken, idarenin murakabesini Danıştaydan kurtarmak istiyen hiçbir kanun maddesinde kesin tâbiri kullanılmamıştır. Ancak, gidilemez, başvurulamaz, tâbirleri kullanılmıştır. Meselâ memurların bağlı buldukları bakanlık, müessese emrine alınmak suretiyle vazifelerinden uzaklaştırılmaları hakkındaki kanundaki tâbir de bu tarzdadır. Bu karar aleyhine idari ve kazai hiçbir mercie başvurulamaz, denilmiştir.

Netice itibariyle komisyonumuzun anlayışı bu tarzdadır. Danıştayın Anayasamıza göre, Sayıştayın kararları ki, idari kararlarını saymaya zaten lüzum yoktur, diğer kararları hesap işlerine ait ve saireye aidolan kararlarıdır, bu kararların Danıştayın murakabesine tabi tutulması lâzımdır.

Hürmetlerimle.

BAŞKAN — 44 ncü madde ile ilgili olarak yapılan konuşmalar sona ermiştir.

Şimdi, o madde ile ilgili değişiklik önergelelerini okutacağım. Ve aykırılıkları itibariyle sıra ile hepsini okutacağım sonra da teker teker tekrar okutup oylarınıza başvuracağım.

Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

Anayasanın 127 nci maddesine göre Sayıştay, Genel ve katma bütçeli dairelerin bütün gelir ve giderleri ile mallarını Türkiye Büyük Millet Meclisi adına denetlemekte ve sorumluların hesap ve işlemlerini yargı yolu ile kesin hükme bağlamakta olduğundan Sayıştayca bu yolda ittihaz olunan kazai kararlara karşı yasama organı da dâhil her hangi bir mercie itiraz etmek mümkün olamaz. Bu durum Sayıştayın sorumluların hesap ve işlemlerini kesin olarak hükme bağlama yetkisinden doğan hukukî bir

sonuca dayanmaktadır. Hal böyle iken Danıştay kanunu tasarısının dâva daireleri genel kurulunun görevlerini sayan 44 nci maddesinin (E) fıkrası ile Sayıştay Genel Kurulu kararlarına karşı açılan dâvalara bakmak ve kararları iptal etmek için hüküm tesis edildiği görülmüştür.

Danıştay kanunu tasarısının, Anayasanın 127 nci maddesi hükmüne karşı bulunan 44 nci maddesi (E) fıkrasının tasarıdan çıkarılmasını; Sayıştay Kanunu tasarısını konuşmak için kurulmuş bulunan Geçici Komisyonun işbu tasarısının 1 nci maddesi münasebetiyle gördüğü lüzum üzerine Anayasa Komisyonundan aldığı uygun düşünceye dayanarak verdiği karar üzerine teklif ederim.

Sinop
Mustafa Kaptan

Millet Meclisi Başkanlığına
Görüşülmekte olan maddeden :

(Sayıştay Genel Kurulu kararlarının iptalini sağlayan) (E) fıkrasının maddeden çıkarılmasını arz ederim.

Edirne
Fahir Giritlioğlu

Yüksek Başkanlığa

Danıştay kanunu tasarısının 44 nci maddesinin (E) bendinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederim.

«E) Sayıştay mercilerinin Türkiye Büyük Millet Meclisi adına kesin olarak verdikleri kararlar dışında kalan idari nitelikleri kararları ile yasama meclislerinin yetkili mercilerinin idari nitelikteki kararları;»

İstanbul
Coşkun Kırcı

Yüksek Başkanlığa

44 nci maddenin (E) fıkrasında (Sayıştay Genel Kurulu) ibaresinden sonra (Un idari) kelimesinin ve edatının eklenmesini, 30 nci maddenin (E) fıkrasına uymak ve Anayasanın 127 ve 140 nci maddelerine aykırı bir hüküm tedvin eylememek amacıyla, saygı ile arz ve teklif ederim.

Niğde
Asım Eren

Yüksek Başkanlığa

Danıştay kanunu tasarısının 44 nci maddesinin (E) fıkrasından sonra yeni bir (F) fıkrasının aşağıdaki metin dairesinde eklenmesini ve diğer fıkraların harflerinin teselsül ettirilmesini arz ve teklif ederim.

«F) Anayasa Mahkemesi mercilerinin Anayasa ile bu Mahkemeye verilen görev ve yetkilerin yerine getirilmesine ilişkin olmayan ve idari nitelikte olan kararlarının iptali için açılan dâvalar;»

İstanbul
Coşkun Kırcı

Millet Meclisi Başkanlığına

369 sıra sayısında kayıtlı Danıştay kanunu tasarısının 44 nci maddesinin (F) ve (J) fıkralarındaki (taallük eden) deyimlerinin; (İlişkin) şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederim. Saygılarımla.

Tekirdağ
Turhan Kut

BAŞKAN — Aykırılıkları itibariyle teker teker okutup oylarınıza başvuracağım.

(Beş milletvekili ayağa kalkarak ekseriyet olmadığını söylediler).

3. — YOKLAMA

BAŞKAN — Ekseriyet olmadığını mı iddia ediyorsunuz? O halde yoklama yapalım.

(Yoklama yapıldı.)

BAŞKAN — Sayın arkadaşlar, ekseriyeti-

miz yoktur. Vakit de gecikmiştir. 18 Aralık Çarşamba günü saat 15 te toplanılmak üzere Birleşimi kapatıyorum.

Kapanma saati : 18,18

6. — SORULAR VE CEVAPLAR

A) YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

1. — *Bilecik Milletvekili Şadi Binay'ın, Bilecik ilindeki dere ıslahı ve yol inşaatının ne durumda olduğuna dair soru önergesi ve Bayındırlık Bakanı Arif Hikmet Onat'ın yazılı cevabı (7/355)*

Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki sorunun Sayın Bayındırlık Bakanı tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygıyla dilerim.

Bilecik Milletvekili
Şadi Binay

1. DSİ tarafından, 8 . 8 . 1962 tarihinde Ratip Buratoğlu firmasına ihalesi yapılan, Bozüyük Koca dere ve Tekke dereleri ıslahında, şimdiye kadar mütaahhitçe işyerinde hiçbir faaliyet gösterilmemiş olması sebepleri nelerdir? Bakanlığınız işe başlanması ve bitirilmesi konusunda ne gibi bir tutum içerisinde?

2. Halen sondaj faaliyetleri yapılmakta olan Bozüyük Darıdere Köyü Barajı inşaatına takriben ne zaman başlanıp bitirilecek, elde edilecek faydalar ve harcanecek takribi meblâğ ne olacaktır.?

3. Elinde sadece bir ekip bulunan Bilecik Nafiasına, ikinci bir ekip ve malzeme ne zaman verilecektir.?

4. Bozüyük - Eskişehir yolundaki noksan kısmın asfaltlanması işi ne zaman yapılacaktır.?

5. 1963 İcra Programına konmuş Bozüyük - Kütahya yoluna ait 150 000 liralık tahsisatın şimdiye kadar mahalline gönderilmeme sebebi nedir ve ne zaman gönderilecektir.?

T. C.

Bayındırlık Bakanlığı

Hususi Kalem

Sayı : 108/852

10 . 12 . 1963

Millet Meclisi Başkanlığına

İlgi: 6 . 9 . 1963 gün ve Kanunlar Müdürlüğü 7/355 - 6509 - 38337 sayılı yazınız

Bilecik Vilâyetindeki bâzı dere ıslahı ve yol inşaatının ne durumda olduğuna dair Bilecik Milletvekili Şadi Binay tarafından verilen ya-

zılı soru önergesinin cevabı aşağıya dercedilmiştir.

Bilginize arz ederim.

Bayındırlık Bakanı
Arif Hikmet Onat

1. Bozüyükte Koca ve Teke derelerinin ıslahı işi Bakanlığımız Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğünce mütaahhide 196 yılı Ağustos ayında ihale edilmiş ise de gerek mahalî halkın projede değişiklik yapılmasını istemesi gerekse Sümerbank Genel Müdürlüğü tarafından Bilecik'te kurulacak seramik fabrikasının da taşkından korunma konusu içinde mütalâa edilmesinin istenmesi ve bahis konusu derelerin ıslah işlerinin yapılacağı sahalarda savunma hizmetlerimiz ile ilgili bâzı tesislerin bulunduğu anlaşılması sebebi ile projede eşaslı değişiklikler yapılması zarureti ortaya çıkmıştır.

Şartlarda yapılması lüzumlu görülen bu değişiklikler sebebiyle ihalenin tasfiyesi cihetine gidilmiştir.

Bahis konusu derelerin ıslahı işine ait ihale evrakı yeni şartlara göre süratle hazırlanmakta olup, iş yakında eksiltmeye çıkarılacaktır.

2. 12 milyon liraya malolacağı yapılan tetkikler neticesinde anlaşılan Bozüyük - Darıdere geçit baraj projesini ilk 5 Yıllık Kalkınma Plânına almaya ümkân görülememiştir.

3. Bilecik Bayındırlık Müdürlüğünde çalışır durumda halen 6 servis aracı, 6 kamyon, 2 grayder, 1 buldozer ve 1 yükleyici bulunmaktadır.

Bu yıl satın alınan inşaat makinalarından Bilecik iline 5 kamyon, 2 bakım grayderi, 2 buldozer ve 1 yükleyici ayrılmıştır. Makinalar yurda geldikçe tevziat tamamlanacaktır.

4. Bilecik - Eskişehir karayolu 1965 yılında asfaltlanacaktır.

5. Bilecik ilinin il ve köy yollarına yardım etmek üzere Bakanlığımız bütçesinden 1 038 690 lira ayrılmış ve bunun 671 761 lirası bir kaç taksitte Bilecik Valiliğine gönderilmiş bulunmaktadır. Yardım ödeneginin geri kalan kısmı da yakında gönderilecektir.

Bilecik ilinin Bakanlığımız tarafından tasdikli il ve köy yolları inşa ve bakım programı-

nın gönderilen yardım ödenekleri nisbetinde gerçekleştirilmesi de yakından takibedilmektedir.

2. — *Kastamonu Milletvekili Ali Özdikmenli'nin Kastamonu Verem Hastanesinde tedavi olan hasta miktarına ve doktor durumuna dair soru önergesi, ve Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanı Fahrettin Kerim Gökay'ın yazılı cevabı (7/357)*

Millet Meclisi Sayın Başkanlığına

Aşağıdaki sorunun Sayın Sağlık Bakanı tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ve rica ederim.

25 . 8 . 1963

Kastamonu Milletvekili
Ali Özdikmenli

Kastamonu Verem Hastanesinde ortalama kaç hasta yatmakta ve tedavi olmaktadır. Kaç aded hastanede doktor vardır. Bir doktor varsa hastanenin bütün işleriyle uğraşarak bütün hastalara bakabilmesinin imkânı mevcut mudur?

T. C.

Sağlık ve Sosyal Yardım
Bakanlığı

Millet Meclisi Başkanlığına

İlgi : Kanunlar Müdürlüğü 6 . 9 . 1963 gün ve 7/357/65/2 - 38364 sayılı yazıya :

Kastamonu Verem Hastanesinde tedavi gören hasta sayısı ile, müessesede kaç hekim bulunduğuna ve bir hekimle bütün hastane ve hasta hizmetlerinin mümkün olup olamayacağına dair Kastamonu Milletvekili Ali Özdikmenli'nin yazılı önergesi cevabının ilişikte sunulduğunu arz ederim.

Saygılarımla.

Ord. Prof. Dr. F. K. Gökay
Sağlık ve Sosyal
Yardım Bakanı

Kastamonu Verem Hastanesinde tedavi gören hasta sayısı ile, müessesede kaç hekim bulunduğuna ve bir hekimle bütün hastane ve hasta hizmetlerinin görülmesinin mümkün olup olmayacağına dair Kastamonu Milletvekili Sayın Ali Özdikmenli'nin yazılı sorularının cevapları aşağıya çıkarılmıştır.

1. Kastamonu Göğüs Hastalıkları Hastanesinde sene ortalama 800 hasta tedavi ve bakıma tabi tutulmaktadır.

2. Adı geçen Kurumda halen bir mütehasıs hekim bulunmaktadır. Kurumun bir tek hekimle gereği gibi yürütülemeyeceğini, hastane ve hasta hizmetlerinin arzulan şekildedir görülmesinin mümkün olamayacağına biz de inanmaktayız.

Bu bakımdan Kastamonu Göğüs Hastalıkları Hastanesinin hekim yönünden takviyesini arzu etmekteyiz. Bu maksatla hastaneye hekim tayin etmek üzere her ay yayınlanmakta olan bültenimizde hastanenin hekim ihtiyacı ilân edilmektedir. Ancak, göğüs hastalıkları uzmanlarının çok az oluşu ve hekimlerimizin bu çeşit hastanelerde çalışmayı arzu etmekten kaçınmaları dolayısıyla Kastamonu Göğüs Hastalıkları Hastanesine uzman hekim bulmak imkânı hâsıl olmamıştır.

Bir süre önce bu kuruma tayin edilen bir meslektaşımızda maalesef vazife yerine gitmiyerek müstafi sayılmıştır.

3. — *Giresun Milletvekili Mustafa Kemal Çilesiz'in, fındık ve mısır mahsulü kıfayetsiz olan Karadeniz Bölgesi halkının açlığa karşı korunmasını sağlamak konusunda ne düşünüldüğüne dair Başbakan'dan soru önergesi ve Ticaret Bakanı Ahmet Oğuz'un yazılı cevabı (7/373)*

Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki sorunun Başbakan tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını rica ederim.

30 . 9 . 1963

Giresun Milletvekili
Mustafa Kemal Çilesiz

Geçen yıl Karadeniz Bölgesinde kuraklık yüzünden mısırla geçinen halkın açlık tehlikesiyle karşı - karşıya kalması sebebiyle, bu tehlikenin önlenmesi için tedbir alınması hususunda Hükümet ikaz edilmiş, Hükümetin müspet icraatı ile, bahar aylarında Trabzon, Giresun ve Ordu'da kredili buğday satışı yapılmış ve mütaakiben Care teşkilâtının yardımı da yetişmek suretiyle tehlike önlenmiştir.

Bu yılda fındık mahsulünün hava şartları yüzünden çok az olması ve bazı bölgelerde hiç olmaması ve mısır yetiştiren yerlerde de yine

hava şartları yüzünden, bu mahsulün de son derece kifayetsiz bulunması dolayısıyla halkın tekrar açlık tehlikesine mâruz bulunduğu ve bunu fırsat bilen tefecilerin geçen sene olduğu gibi şimdiden yüzde ellinin üstünde ve hattâ yüzde yüz faizle kredi dağıtmaya başladıkları haber alınmıştır.

Tefecilerin dağıttıkları bu paraların büyük bir kısmı esasen bankadan alınan ticari krediden başka bir şey değildir.

Kredi plâsmanlarının artırılması yoluyla muhtaç köylünün eline daha az faizle para geçirilmesini temin edecek, tedbirlerle beraber bankadan dahi, kredi teminine imkânsız olan fakir köylünün açlığa karşı korunmasını sağlayacak tedbirlere vakit geçirilmeden başvurulmak üzere bu bölgelerde derhal tetkikler yapılması gerektiğine kaani bulunmaktayım.

Bu hususta Hükümete intikal etmiş her hangi bir bilgi var mıdır? Varsa arz ettiğim konularda Hükümetin düşüncesi nelerdir?

T. C

Ticaret Bakanlığı 10.12.1963
Şb. remzi ve No: IV. 6/11374

Konu: Giresun Milletvekili
Mustafa Kemal Çilesiz'in
önergesi hakkında

Millet Meclisi Başkanlığına

Fındık ve mısır mahsulü kifayetsiz olan Karadeniz Bölgesi halkının açlığa karşı korunmasını sağlamak konusunda ne düşünüldüğüne dair Sayın Başbakan tarafından cevaplandırılması talebiyle verilen ve Başbakanlıkça Bakanlığımıza intikal ettirilen, Giresun Milletvekili Mustafa Kemal Çilesiz'in yazılı soru önergesi incelenmiştir.

1. Karadeniz Bölgesinin bilhassa Trabzon, Giresun ve Ordu illerinin fındık rekoltesinin geçen yıllardan az farklı, mısır istihsalinin ise geçen yıla nazaran yüksek, evvelki yıllardan az düşük olduğu yaptırılan tetkikten anlaşılmıştır.

a) Diğer taraftan, bu bölgeden her iki mahsul çeşidine ait borçlar için, Tarım Kredi Kooperatiflerine, T. C. Ziraat Bankasına veya Bakanlığımıza intikal ettirilmiş tevil talebi mevcut değildir.

b) Talep konusunun daha iyi anlaşılması yönünden, fındık ve mısır ürünlerine ait 1963 yılı tahmini istihsal miktarları ile 1958, 1959 ve 1960 yıllarının istihsal durumları, aşağıdaki cetvelde gösterilmiştir.

Mısır :	Trabzon	Giresun	Ordu
1958	46 000	31 335	70 000
1959	49 525	46 260	80 000
1960	59 600	38 825	86 000
Tahmini 1963	80 000 ton	50 000 ton	66 300 ton
Fındık :			
1958	22 000	38 000	48 300
1959	18 000	33 500	23 465
1960	12 550	12 000	15 001
Tahmini 1963	13 300 ton	28 250 ton	25 300 ton

2. Açılan ticari kredilerin Zürraa avans suretiyle intikali, tefecilik mevzuu yapılmasını önliyecek ve kredilerin ihracata müteveccih ola-

Not: Bakanlığımız ve Tarım Bakanlığınca müştereken teşkil olunan Mahalli Rekolte Tahmin Heyeti, 1963 yılı fındık mahsulünü 44 400 ton iç fındık olarak tesbit etmiştir.

rak kullanılmasını temin edecek lüzumlu tedbirler alınmış ve 1962 yılından itibaren uygulamaya geçilmiştir.

3. Banka mevzuatı gereğince; kredi alamıyacak durumda olan kimselere T. C. Ziraat Bankasına kredi verilmesi bahis konusu değildir.

4. Bu arada, Toprak Mahsulleri Ofisine mahallen yaptırılan bir incelemede, bu bölgedeki kredili ekmeçlik satışlarının ve CARE Teşkilâ-

M. Meclisi B : 15 17 . 12 . 1963 O : 1

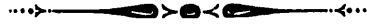
tına ait hibe buğday dağıtımının kısmen istismar metai haline getirildiği, bu suretle yardımların asıl amacına ulaşamamakta olduğu ve gerçek muhtaçları müşkül duruma düşürdüğü neticesine varılmaktadır.

5. Bununla beraber, mahsulleri tabii âfetlerden hasara uğrayıp muhtaç duruma düşen çiftçilerle köylü vatandaşlara gerekli yemeklik hububat yardımlarının yapılmasını teminen, Bakanlığımızca bir kanun tasarısı hazırlanmış ve

bakanlıkların bu konudaki mütalâaları alınmıştır. Yakın tarihte T. B. Millet Meclisine sunulacak olan bu tasarının kanunlaşması halinde, bahis konusu ihtiyaçların zamanında karşılanması sağlanmış olacaktır.

Bilgilerine arz ederim.

Başbakan Adına
A. Oğuz
Ticaret Bakanı

Millet Meclisi

GÜNDEMİ

ONBEŞİNCİ BİRLEŞİM

17 . 12 . 1963 Salı

Saat : 15,00

I

A . BAŞKANLIK DİVANININ GENEL KURULA SUNUŞLARI

1. — Vazife ile yurt dışına gidecek olan Dışişleri Bakanı Feridun Cemal Erkin ve Devlet Bakanı Vefik Piringcioğlu'nun dönüşlerine kadar, Dışişleri Bakanına Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Turhan Feyzioğlu ve Devlet Bakanına da Maliye Bakanı Ferid Melen'in vekillik edeceklerine dair Cumhurbaşkanlığı tezeresi (3/763)

B - İKİNCİ DEFA OYA KONACAK İŞLER

II

SORULAR, GENSORULAR VE GENEL GÖRÜŞME

1. — Edirne Milletvekili Fahir Giritlioğlu'nun, Ankara'da inşa edilecek olan Gülhane Askerî Tıp Akademisi binasının durumuna dair Millî Savunma Bakanından sözlü sorusu (6/614)

2. — Edirne Milletvekili Fahir Giritlioğlu'nun, İpsala Karpuzlu köyünde oturan Nazmi Baş'ın emniyet karakolunda dövüldüğünün doğru olup olmadığına dair Adalet ve İçişleri Bakanlarından sözlü sorusu (6/615)

3. — Edirne Milletvekili Fahir Giritlioğlu'nun, muhtelif bakanlıklar tarafından mükerrer olarak kurulan tesislere dair Sanayi Bakanından sözlü sorusu (6/616)

4. — Tekirdağ Milletvekili Turhan Kut'un, Erzurum İmam - Hatip Okulunda vukubulan boykot olayının, basında belirtilen tarzda cereyan edip etmediğine dair Millî Eğitim Bakanından sözlü sorusu (6/617)

5. — İstanbul Milletvekili Saadet Evren'in, Koalisyon Hükümetinin, işe başladığı tarihten bu yana, Kıbrıs Anayasasının ve Andlaşmaların tam olarak uygulanmasını sağlamak bakımından tatbik ettiği tedbirlere dair, Dışişleri Bakanından sözlü sorusu (6/620)

6. — Çankırı Milletvekili Rahmi İnceler'in, köy kalkınması hususunda ne düşünüldüğüne dair, Başbakanından sözlü sorusu (6/621)

7. — Burdur Milletvekili Mehmet Özbey'in, şehirler üzerinde uçuşu menedici bir hüküm olup olmadığına ve Ankara üzerinde çarpışarak düşen uçak olayına dair, Millî Savunma ve Ulaştırma Bakanlarından sözlü sorusu (6/622)

8. — İzmir Milletvekili Arif Ertunga'nın, il ve ilçelerde ziraat odalarının kurulmaması sebebine dair Tarım Bakanından sözlü sorusu (6/623)

9. — İsparta Milletvekili Ali İhsan Balım'ın, pilot bölge olan İsparta çevresinde, 1963 ve 1964 ve 1965 yıllarında tarım ve sanayi alanlarında ne gibi tesisler yapılacağına dair Tarım ve Sanayi Bakanlarından sözlü sorusu (6/627)

10. — Kırşehir Milletvekili Halil Özmen'in, Hirfanlı Barajı gölünün etrafında bulunan arazinin sulanması ve bu araziden bol miktarda mahsul sağlanması hususunda ne düşünüldüğüne dair Tarım ve Bayındırlık Bakanlarından sözlü sorusu. (6/633)

11. — Kırşehir Milletvekili Halil Özmen'in, Keskin - Kırıkkale ile Keskin - İğdebeli arasındaki şose yolların ne zaman asfaltlanacağına dair Bayındırlık Bakanından sözlü sorusu. (6/634)

12. — Eskişehir Milletvekili Aziz Zeytinoglu'nun, pancar fiyatlarının artırılması hususunda ne düşünüldüğüne dair Sanayi Bakanından sözlü sorusu (6/635)

13. — Eskişehir Milletvekili Celâlettin Uzer'in, tarımsal plânlamaya yarar bir harita veya raporun bulunup bulunmadığına dair Tarım Bakanından sözlü sorusu (6/637)

14. — Kırşehir Milletvekili Halil Özmen'in, Beş Yıllık Kalkınma Plânı ile Kırşehir'e ne gibi büyük bir yatırım yapılacağına dair Başbakanından sözlü sorusu (6/638)

15. — Muğla Milletvekili Hilmi Baydur'un, Muğla iline, 1963 yılında, turizm bakımından ne yapıldığına ve yapılması düşünülen işlere dair Basın - Yayın ve Turizm Bakanından sözlü sorusu (6/639)

16. — Giresun Milletvekili Nizamettin Erken'in, Görele Kaymakamı Babür Ünsal'ın Kartal Kaymakam Vekilliğine tâyini sebebine dair İçişleri Bakanından sözlü sorusu (6/640).

17. — İsparta Milletvekili Ali İhsan Balım'ın, yurdumuz ormanlarının yüzölçümüne ve bu ölçümün nasıl yapıldığına dair Tarım Bakanından sözlü sorusu (6/641)

18. — Giresun Milletvekili İbrahim Etem Kılıçoğlu'nun, kaç ilçede tekeli memurluğu olmadığına dair Gümrük ve Tekel Bakanından sözlü sorusu. (6/642)

19. — Giresun Milletvekili İbrahim Etem Kılıçoğlu'nun, halen kaç ilçede askerlik şubesi olmadığına dair Milli Savunma Bakanından sözlü sorusu. (6/643)

20. — Giresun Milletvekili İbrahim Etem Kılıçoğlu'nun, ilçelerdeki fındık tarım satış kooperatifleri seçimlerinden kaçının iptal edildiğine dair Ticaret Bakanından sözlü sorusu. (6/644)

21. — Bolu Milletvekili Turgut Çulha'nın, mavi küf hastalığının başlamasından itibaren tütün ekicilerine ne yardımda bulunduğu dair Gümrük ve Tekel Bakanından sözlü sorusu. (6/645)

22. — Giresun Milletvekili Mustafa Kemal Çilesiz'in, Tarım Bakanlığı Teşkilâtına mensup bulunan, Giresun merkezi ilçelerinde görevli kaç memurun yerinin değiştirildiğine dair Tarım Bakanından sözlü sorusu. (6/646)

23. — Bolu Milletvekili Turgut Çulha'nın, Karayolları Trafik Tüzüğü'nün 66 ncı maddesindeki evsafa uymıyan ağır tonajlı vasıtalara dair, Başbakanından sözlü sorusu (6/647)

24. — Bolu Milletvekili Turgut Çulha'nın, 5680 sayılı Basın Kanununun 143 sayılı Kanunla tadil edilen 19 ncu maddesinin yeniden tadilinin düşünülüp düşünülmediğine dair sözlü soru önergesi, Adalet Bakanlığına gönderilmiştir. (6/648)

25. — İstanbul Milletvekili Reşit Ülker'in, Soya yağının ortadan çekilmesi sebebine dair Ticaret Bakanından sözlü sorusu (6/649)

26. — İzmir Milletvekili Mustafa Uyar'ın, Ankara'nın Varlık mahallesindeki göçmen evlerinin durumuna ve Telsizler mevkinde yapılmakta olan evlerin göçmen evlerinde oturanlara verilmesi hususunda ne düşünüldüğüne dair İmar ve İskân Bakanından sözlü sorusu (6/650)

27. — Amasya Milletvekili Nevzat Şener'in, Amasya'da ikinci bir şeker fabrikasının kurulması hakkında ne düşünüldüğüne dair Sanayi Bakanından sözlü sorusu (6/651)

28. — İstanbul Milletvekili Mahmut Rıza Bertan'ın, Basın İlân Kurumuna alınan memurların ücretlerinin tesbitinde hangi esaslara istinadedildiğine dair Maliye Bakanından sözlü sorusu (6/655)

29. — Eskişehir Milletvekili Aziz Zeytinoglu'nun, bugünkü halkevlerinin eski halkevleriyle ne gibi bir ilgisi bulunduğuna dair İçişleri Bakanından sözlü sorusu (6/656)

30. — Eskişehir Milletvekili Aziz Zeytinoglu'nun, Avrupa'daki işçilerimizin gönderdikleri dövizin hangi kur üzerinden Türk parasına çevrildiğine dair Maliye Bakanından sözlü sorusu (6/657)

31. — Ağrı Milletvekili Nevzat Güngör'ün, İstanbul - Ağrı hava seferlerinin işletmeye açılmaması sebebine dair, Ulaştırma Bakanından sözlü sorusu (6/659)

32. — Hatay Milletvekili Sâki Zorlu'nun, Türk sporunun her branşında uğranan yenilginin sebeplerine ve sporcuların durumuna dair Devlet Bakanından sözlü sorusu (6/660)

33. — Kırklareli Milletvekili Abdurrahman Altuğ'un, Kırklareli ili dâhilinde, tabii âfetlerden zarar görenlere dağıtılmak üzere inşa edilen evlerin maliyetinin rayiç fiyatından fazla olup olmadığına dair Bayındırlık ve İmar ve İskân Bakanlarından sözlü sorusu (6/661)

34. — Tekirdağ Milletvekili Turhan Kut'un, Türkiye'nin bir yıllık orak ipi ihtiyacına ve bunu imal eden fabrika sayısına dair Sanayi ve Tarım Bakanlarından sözlü sorusu (6/662)

35. — Ordu Milletvekili Şadi Pehlivanoglu'nun, Emniyet Genel Müdürü İhsan Aras'ın görevinden alınması sebebine dair İçişleri Bakanından sözlü sorusu (6/663)

36. — İstanbul Milletvekili Mahmut Rıza Bertan'ın, hazırlanmakta olan 1964 malî yılı bütçesiyle eski emekli, dul ve yetimlerin aylıklarına bir zam yapılmasının düşünüldüğüne dair Başbakanından sözlü sorusu (6/664)

37. — Eskişehir Milletvekili Aziz Zeytinoglu'nun, Seçim Kanunlarının kabulü münasebetiyle 18 . 7 . 1963 günü verilen kokteylin mas-

raflarının nereden ödendiğine dair İçişleri Bakanından sözlü sorusu (6/665)

38. — Samsun Milletvekili İlyas Kılıç'ın, 4353 sayılı Kanununun 27 ilâ 31 nci maddelerinin değiştirilmesinin düşünülüp düşünülmediğine dair Maliye Bakanından sözlü sorusu (6/666)

39. — Bilecik Milletvekili Şadi Binay'ın, Bilecik ili İnönü bucağının Eskişehir iline bağlanması sebebine dair İçişleri Bakanından sözlü sorusu (6/667)

40. — Edirne Milletvekili Fahir Giritlioğlu'nun, Meriç nehri üzerinde yapılmakta olan seddeler sebebiyle Yunanlılarla mübadele edilen Türk topraklarına dair Dışişleri Bakanından sözlü sorusu (6/668)

41. — Edirne Milletvekili Fahir Giritlioğlu'nun, Meriç nehri üzerinde inşası düşünülen köprü seddeleri proje işinin itmam edilip edilmediğine dair Bayındırlık Bakanından sözlü sorusu. (6/669)

42. — Edirne Milletvekili Fahir Giritlioğlu'nun, Tekirdağ İpsala hudut yolunun inşaatının ne zaman bitirileceğine dair Bayındırlık Bakanından sözlü sorusu. (6/670)

43. — Edirne Milletvekili Fahir Giritlioğlu'nun, 1963 - 1964 ekim mevsimi suni gübre ihtiyacının ne suretle sağlanacağına dair Tarım Bakanından sözlü sorusu. (6/671)

44. — Edirne Milletvekili Fahir Giritlioğlu'nun, Edirne ilinde süt endüstrisi kurulması hususunda ne düşünüldüğüne dair Tarım Bakanından sözlü sorusu. (6/672)

45. — Kırşehir Milletvekili Halil Özmen'in, çiftçilerin sattıkları mahsullerin bedelinin acele olarak verilmesi ve mallarının daha seri alınması için ne gibi tedbirler düşünüldüğüne dair Ticaret Bakanından sözlü sorusu (6/673)

46. — Kırşehir Milletvekili Halil Özmen'in, memleketimizin bazı bölgelerinde görülen şap hastalığının önlenmesi konusunda ne gibi tedbirler alındığına dair Tarım ve Ticaret Bakanlarından sözlü sorusu. (6/674)

47. — Ankara Milletvekili İbrahim İmirzalıoğlu'nun, Tarım alet, makina ve yedek parçalarının zamanında temin edilmesi için neden vaktinde tedbir alınmadığına dair Tarım Bakanından sözlü sorusu (6/675)

48. — Edirne Milletvekili Fahir Giritlioğlu'nun, Edirne ili dâhilindeki köy muhtarlıklarının teftiş ve murakabelerinin yapılıp yapılmadığına

dair İçişleri Bakanından sözlü sorusu (6/676)

49. — Niğde Milletvekili Mehmet Altınsoy'un, Devlet Demiryolları Genel Müdürlüğüne satın alınmasına karar verilen 33 dizel lokomotif için kaç firma tarafından teklif verildiğine dair Ulaştırma Bakanından sözlü sorusu (6/677)

50. — Kırşehir Milletvekili Halil Özmen'in, Çamlıdere Kaymakamının başka bir ilçeye tayini işinde bir şikâyet bulunup bulunmadığına dair, İçişleri Bakanından sözlü sorusu (6/678)

51. — Ankara Milletvekili İbrahim İmirzalıoğlu'nun, mevcut çelik siloların durumuna ve arazi üzerine alımı yapılacak veya yapılmış hububat miktarına dair Ticaret Bakanından sözlü sorusu (6/679)

52. — Ankara Milletvekili İbrahim İmirzalıoğlu'nun, Toprak Mahsulleri Ofisi alım merkezlerinin mesaisi, alım bedellerinin gününde ödenmesi ve tüccara kredi sağlanması konularında alınmış veya alınacak tedbirlerin neler olduğunun bütün yurda ivedilikle duyurulmasının düşünüldüp düşünülmediğine dair Ticaret Bakanından sözlü sorusu (6/680)

53. — Balıkesir Milletvekili Gökhan Evliyaoglu'nun, Örfi İdarenin kısaltılmasının veya bir daha uzatılmamasının düşünüldüp düşünülmediğine dair Başbakanından sözlü sorusu (6/681)

54. — Aydın Milletvekili Reşat Özarda'nın, komünistlerle bâzı aşırı solcu unsurların bozucu ve bölücü faaliyetleri karşısında her hangi bir tedbir alınmasının düşünüldüp düşünülmediğine dair Millî Eğitim ve İçişleri Bakanından sözlü sorusu (6/682)

55. — Edirne Milletvekili Fahir Giritlioğlu'nun, Trabzon ili Araklı ilçesi Fındık satış Kooperatifi seçim sonucu hakkında Bakanlıkça itti haz edilen kararın mevzuata uygun bulunup bulunmadığına dair Ticaret Bakanından sözlü sorusu (6/683)

56. — Sivas Milletvekili Tahsin Türkay'ın, Devlet Demiryollarınca ihale ile satın alınan lokomotiflerin alış bedellerine ve ihaleye kaç firmanın katıldığına dair Ulaştırma Bakanından sözlü sorusu (6/684)

57. — Ordu Milletvekili Refet Aksoy'un, Ünye ilçesinde açılması düşünülen Ticaret Lisesinin il merkezinde açılması sebebine dair Millî Eğitim Bakanından sözlü sorusu (6/685)

58. — Balıkesir Milletvekili Cihat Turgut'un, Topraksu Genel Müdürlüğü tarafından açıl-

lan kampların sayısına ve açılış gayesine dair Tarım Bakanından sözlü sorusu (6/686)

59. — Kırşehir Milletvekili Memduh Erdemir'in, pamuk ihracatının işlenmiş olarak yapılması hususunda ne düşünüldüğüne dair Ticaret Bakanından sözlü sorusu (6/687)

60. — Kırklareli Milletvekili Hasan Tahsin Uzun'un, 1964 yılı pancar fiyatlarına zam yapılmasının düşünülüp düşünülmediğine dair Sanayi Bakanından sözlü sorusu (6/688)

61. — Kırklareli Milletvekili Hasan Tahsin Uzun'un, Orman Genel Müdürlüğünün tatbik etmekte olduğu siter usulünün tatbikatına dair Tarım Bakanından sözlü sorusu (6/689)

62. — İzmir Milletvekili Arif Ertunga'nın, tütün müstahsilına verilen zirai krediler ile Tekel avansları konusunda çiftçinin müşkülâtını önliyecek ne gibi tedbirler alındığına dair Ticaret ve Gümrük ve Tekel Bakanlarından sözlü sorusu (6/690)

63. — Bursa Milletvekili Sadrettin Çanga'nın, Gemlik İlçesinin Umurbey köyünde Ziraat Bankasınca yaptırılan evlerin köylülerin istifadesine terk edilmesi hususunda ne düşünüldüğüne dair Ticaret Bakanından sözlü sorusu (6/691)

64. — Eskişehir Milletvekili Aziz Zeytinoglu'nun, NATO borularının geçtiği arazi bedellerinin verilmeyişi sebeplerine dair Millî Savunma Bakanından sözlü sorusu (6/692)

65. — Bursa Milletvekili Sadrettin Çanga'nın, Turizm konusunda Yunanistan'ın aleyhimize yaptığı propagandayı önlemek hususunda ne gibi tedbirler alınacağına dair, Turizm ve Tanıtma Bakanından sözlü sorusu (6/693)

66. — Çorum Milletvekili Muzaffer Dünder'in, çeltik mahsulü için müdahale alımı yapılması ve ihracı hususunda ne düşünüldüğüne dair Ticaret Bakanından sözlü sorusu (6/694)

67. — İzmir Milletvekili Mustafa Uyar'ın, Yüksek Adalet Divanınca müebbet hapse mahkûm edilen Kemal Serdaroglu'nun cezaevindeki durumuna dair Adalet Bakanından sözlü sorusu (6/695)

68. — Niğde Milletvekili Asım Eren'in, Niğde ilinde sel felâketi dolayısıyla yıkılan yol ve köprülerin inşası ile meyva ve bağları âfetten zarar görenlere yardım yapılması hususunda ne düşünüldüğüne dair Ticaret ve Bayındırlık Bakanlarından sözlü sorusu (6/696)

69. — Niğde Milletvekili Asım Eren'in, Niğ-

de ilinde büyük zarara sebebiyet veren dolu ve sel âfeti dolayısıyla meydana gelen hayvan hastalıklarını önlemek ve meskenleri yıkılan halka yardım yapmak hususunda ne düşünüldüğüne dair İmar ve İskân ve Tarım Bakanlarından sözlü sorusu (6/697)

70. — Niğde Milletvekili Asım Eren'in, Niğde ilinin ana ihtiyaçlarını karşılamak için bir program yapılıp yapılmadığına ve tabii âfetler dolayısıyla mağdur olan halka bir an evvel yardım yapılması hususunda ne düşünüldüğüne dair Başbakanından sözlü sorusu (6/698)

71. — Niğde Milletvekili Asım Eren'in, Niğde ili Merkez Devlet Hastanesi ile İl Sağlık Müdüründen vâkı şikâyetler hakkında ne düşünüldüğüne dair, Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanından sözlü sorusu (6/699)

72. — Niğde Milletvekili Asım Eren'in, elma tarımının himayesi ve bir ihrac malı haline getirilmesi için ne gibi tedbirler alındığına dair, Tarım ve Ticaret Bakanlarından sözlü sorusu (6/700)

73. — Niğde Milletvekili Asım Eren'in, Beş Yıllık Plâna kabul edilmiş olan himaye ana prensibi ve millî petrolün korunması hususunda ne gibi tedbirler alındığına dair, Sanayi ve Ticaret Bakanlarından sözlü sorusu (6/701)

74. — Niğde Milletvekili Asım Eren'in, halkın ucuz fiyatla motopomp temini hususunda ne gibi tedbirler alınacağına dair, Sanayi ve Ticaret Bakanlarından sözlü sorusu (6/702)

75. — Niğde Milletvekili Asım Eren'in, Hirfanlı Barajı santralinden getirilecek olan elektrik enerjisinden Bor ilçesinin de istifade ettirilmesi hususunda ne düşünüldüğüne dair Sanayi Bakanından sözlü sorusu (6/703)

76. — Trabzon Milletvekili Ekrem Dikmen'in, Doğu - Karadeniz köylüsüne ucuz buğday verilmesi hususunda ne düşünüldüğüne dair Başbakanından sözlü sorusu (6/704)

77. — Trabzon Milletvekili Ekrem Dikmen'in, Karadeniz bölgesine turistik bakımdan önem verilmemesi sebebine dair Turizm ve Tanıtma Bakanından sözlü sorusu (6/705)

78. — Trabzon Milletvekili Ekrem Dikmen'in, İkizdere Hidro - Elektrik Santralinin türbinleri hakkında Sanayi ve İmar ve İskân Bakanlarından sözlü sorusu (6/706)

79. — Trabzon Milletvekili Ekrem Dikmen'in, Trabzon'un, Of kazasına İkizdere Hidro -

Elektrik santralinden elektrik verilmesinin tamamlanıp tamamlanmadığına dair Sanayi ve İmar ve İskân Bakanlarından sözlü sorusu (6/707)

80. — Aydın Milletvekili M. Şükrü Koç'un, Millî Eğitim Bakanlığınca çıkarılan bir dergide 1945 yılında yayınlanan bir yazıya dair, İçişleri Bakanından sözlü sorusu (6/709)

81. — İsparta Milletvekili Ali İhsan Balım'ın, bir köre sıhhi muayene kurulunun tam sağ-lam raporu verdiği haberinin doğru olup olma-dığına dair, Sağlık ve Sosyal Yardım ve İçişleri bakanlarından sözlü sorusu (6/710)

82. — Ankara Milletvekili İbrahim İmirza-hoğlu'nun, Devlet Üretme Çiftliklerince tesbit olunan fiyatlara dair, Tarım Bakanından sözlü sorusu (6/711)

83. — Trabzon Milletvekili Ekrem Dik-men'in, Trabzon ili Araklı ilçesi Fındık - Ta-rım Satış Kooperatifi seçim sonuçları hakkın-daki Ticaret Bakanından sözlü sorusu (6/712)

84. — Erzurum Milletvekili Nihat Diler'in, Erzurum ili ve dolaylarında yapılacak yol-ların durumlarına dair Bayındırlık Bakanından sözlü sorusu. (6/713)

85. — Tokat Milletvekili Mehmet Kazova'nın, Tokat şehri içindeki asfaltın ne zaman ya-pılacağına dair Bayındırlık Bakanından sözlü sorusu (6/714)

86. — Tokat Milletvekili Mehmet Kazova'nın, Tokat ile Yeşilirmak Köprüsünün gözlerine ne maksatla toprak döküldüğüne dair Bayındır-lık Bakanından sözlü sorusu (6/715)

87. — Niğde Milletvekili Ruhi Soyer'in, Niğ-de ili çevresinde yeniden kaç sulama tesisi, son-daj ve kanalı yapıldığına dair Tarım Bakanın-dan sözlü sorusu (6/716)

88. — Niğde Milletvekili Ruhi Soyer'in, Niğ-de ili çevrelerindeki sulama tesisi projelerine da-ir Bayındırlık Bakanından sözlü sorusu (6/717)

89. — Niğde Milletvekili Ruhi Soyer'in, Niğ-de ili ve Aksaray Devlet hastaneleri teşkilât durumları ve Ulukışla ve Ortaköy kazalarının sağlık merkezine kavuşturulmalarına dair Sağ-lık ve Sosyal Yardım Bakanından sözlü sorusu (6/718)

90. — Niğde Milletvekili Ruhi Soyer'in, Niğ-de ili Aksaray kazası dâhilinde mevcut Ziga hamamlarının modern bir kaplıca haline geti-

rilmesine dair İmar ve İskân Bakanından sözlü sorusu (6/719)

91. — İzmir Milletvekili Şinasi Osma'nın, Büyük Ata'nın ismi ortaya konularak yapılan maçlardaki hasıllata ve seyircilerin durumlarına dair Başbakanından sözlü sorusu (6/720)

92. — Mardin Milletvekili Esat Kemal Ay-bar'ın, Mardin'e bağlı Derik ilçesi kaymakam-ının partizanca tutumuna dair İçişleri Bakanın-dan sözlü sorusu (6/721)

93. — Çorum Milletvekili Abdurrahman Güler'in, Çorum eski Milletvekili Hüseyin Or-takçıoğlu'nun durumuna dair Adalet ve İçiş-leri bakanlarından sözlü sorusu (6/722)

94. — Antalya Milletvekili İhsan Ataöv'ün, Millî Eğitim Bakanlığı merkez teşkilâtına yapı-lan tâyinlere ve Ankara'daki ilkokul öğretmen durumuna dair, Millî Eğitim Bakanından sözlü sorusu. (6/723)

95. — Tunceli Milletvekili Vahap Kışoğul'nun, Tunceli iline ait halen yürürlükte bulunan yasak bölge kararının kaldırılması hususunda ne düşünüldüğüne dair, Turizm ve Tanıtma ve İçişleri Bakanlarından sözlü sorusu (6/724)

96. — Bolu Milletvekili Turgut Çulha'nın, Bolu ili sınırları içinde bir kâğıt fabrikası ku-rulmasının düşünüldüğüne dair, Sanayi Bakanından sözlü sorusu. (6/725)

97. — Erzurum Milletvekili Nihat Diler'in, Erzurum ili ve dolaylarındaki yolların ne za-man karayolları programına alınacağına dair, Bayındırlık Bakanından sözlü sorusu (6/726)

98. — Bolu Milletvekili Turgut Çulha'nın, Bolu, ilçe ve köylerinde 5 yıllık Kalkınma Plâ-nında ne gibi yatırımlar yapılacağına dair, Başbakanından sözlü sorusu. (6/727)

99. — İzmir Milletvekili Ali Naili Erdem'in, bu sene her hangi bir sebeple, lise ve ortaokul-lara giremeyen talebeler hakkında ne düşünü-lüğüne dair, Millî Eğitim Bakanından sözlü so-rusu. (6/728)

100. — Afyon Karahisar Milletvekili Meh-met Turgut'un, 23 Nisan 1920 tarihinden bugü-ne kadar, her toplantı yılında kaçar birleşim yapıldığına ve birleşimlerin süresine dair, Mil-let Meclisi Başkanlığından sözlü sorusu. (6/729)

101. — İzmir Milletvekili Şükrü Akkan'ın, 6831 sayılı Orman Kanununun, antidemokratik hissi veren, geçici 1 nci maddesinin kaldırılma-

sının düşünülüp düşünülmediğine dair, Tarım Bakanından sözlü sorusu (6/730)

102. — İsparta Milletvekili Mustafa Gülcügil'in, İsparta Devlet Su İşleri şube binası ve sosyal tesisleri inşaatında çalışan 44 işçiye, ücretlerinin, zamanında ödenip ödenmediğine dair, Bayındırlık Bakanından sözlü sorusu. (6/731)

103. — Artvin Milletvekili Saffet Eminagaoglu'nun, cezaevleri ve hastanelerde bulunan Yassıada hükümlülerinin adedine ve durumlarına dair Sağlık ve Sosyal Yardım, Adalet ve İçişleri Bakanlarından sözlü sorusu (6/732)

104. — İzmir Milletvekili Şükrü Akkan'ın, Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankasına teminat gösterilen gayrimenkullerin değer baremlerinin günün şartlarına ve alım satım fiyatlarına uygun hale getirilmelerinin düşünülüp düşünülmediğine dair Ticaret Bakanından sözlü sorusu (6/733)

105. — İzmir Milletvekili Şinasi Osma'nın, Trakya'da yapılan SOUTHEX - 63 NATO tatbikatına muhalefet partileri ileri gelenleri ile Millî Savunma Komisyonu üyelerinin neden davet olunmadıklarına dair Millî Savunma Bakanından sözlü sorusu (6/734)

106. — Antalya Milletvekili İhsan Ataöv'ün, bakanların yurt içi ve yurt dışı gezilerinin bir programa bağlanmış olup olmadığına ve bu gezilerin çalışmalarına sekte verip vermediğine dair Başbakan'dan sözlü sorusu (6/735)

107. — Tokat Milletvekili Zeyyat Kocamehi'nin, Londra Tanıtma Bürosu için bin İngiliz lirası aylıkla bir yer tutulması hakkında Londra Sefaretine yazı yazıldığı hususundaki söylentilerin doğru olup olmadığına dair Turizm ve Tanıtma Bakanından sözlü sorusu (6/736)

108. — Bolu Milletvekili Turgut Çulha'nın, özel ilân ve reklâm prodüktörlüğü müessesesinin kuruluş ve görevlerinin hangi esaslar dâhilinde düzenlendiğine dair Turizm ve Tanıtma Bakanından sözlü sorusu (6/737)

109. — Aydın Milletvekili M. Şükrü Koç'un, Aydın ili DSİ içme suları, sulama ve kurutma işlerine ve bunlardan hangilerinin sonuçlandırıldığına dair Bayındırlık Bakanından sözlü sorusu (6/738)

110. — Aydın Milletvekili M. Şükrü Koç'un, ilköğretim kurumlarına kaydedilen öğrencilerden, (her hangi bir nam altında) ücret alındı-

ğının doğru olup olmadığına dair Millî Eğitim Bakanından sözlü sorusu (6/739)

111. — Edirne Milletvekili İlhami Ertem'in, Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğünce, Edirne Kırkpınar er meydanının onarımı için, 1963 yılı programına konulan ödeneğin tenkis edilip edilmediğine dair Devlet Bakanından sözlü sorusu. (6/740)

112. — Sinop Milletvekili Mustafa Kaptan'ın, Hükümetin ve hassaten İçişleri Bakanının adliye baskı altında tutması ve tehdit etmesinin, Anayasa nizamına göre, mümkün olup olmadığına dair İçişleri Bakanından sözlü sorusu. (6/741)

113. — Aydın Milletvekili Reşat Özarda'nın, inşaatı üç sene önce tamamlanan Sultanhisar ilçesi Ortaokulunda, bugüne kadar, öğrenime başlanmaması sebebine dair Millî Eğitim Bakanından sözlü sorusu. (6/742)

114. — Eskişehir Milletvekili Seyfi Öztürk'ün, Hükümetin dinî tedrisat hakkındaki düşüncesinin ne olduğuna dair Başbakan'dan sözlü sorusu. (6/743)

115. — Amasya Milletvekili Mustafa Kemal Karan'ın, politik temayül gösteren Tokat Devlet Su İşleri Başmühendisi hakkında ne gibi işlem yapıldığına dair Bayındırlık Bakanından sözlü sorusu. (6/744)

116. — Gümüşane Milletvekili Sabahattin Savacı'nın, Almanya'nın Münih şehrinde bulunan öğrenci müfettişlerimizin görevlerini lâıkiyle yapıp yapmadıklarına dair Millî Eğitim Bakanından sözlü sorusu (6/745)

117. — Antalya Milletvekili İhsan Ataöv'ün, Denizcilik Bankası Denizyolları, DB Deniz Nakliyatı ve Şehir Hatları işletmelerinde, 1960 yılında ve bugün kaç servis ve kaç personel bulunduğu dair Ulaştırma Bakanından sözlü sorusu (6/746)

118. — Antalya Milletvekili İhsan Ataöv'ün, Antalya Belediye sınırları dâhilinde, Evkafa ait, ne kadar boş arazi bulunduğuna ve satılan gayrimenkullerden ne kadar gelir sağlandığına dair Devlet Bakanından sözlü sorusu (6/747)

119. — Bolu Milletvekili Ahmet Çakmak'ın, Zonguldak ili Devrek ilçesine bağlı Dirgine köyünün Bolu ili Mengen ilçesine bağlanması için yapılan plebisit sırasında vatandaşlara baskı yapıp yapılmadığına dair İçişleri Bakanından sözlü sorusu (6/748)

120. — İzmir Milletvekili Şükrü Akkan'ın, Sıkıyönetim komutanlıklarınca, sıkıyönetim tatbik edilmekte bulunduğu bölgelerde, kaç gazete ve dergi kapatıldığına dair Millî Savunma Bakanından sözlü sorusu (6/749)

121. — Kocaeli Milletvekili Süreyya Sofuoğlu'nun, Ulus gazetesi matbaa ve tesislerinin halen kimin veya kimlerin tasarrufunda olduğuna dair Başbakan'dan sözlü sorusu (6/750)

122. — Muğla Milletvekili Adnan Akarca'nın, Amerika Birleşik Devletleri Hükümetinin, Hükümetimize, eski yardımın devam edeceği hakkında bir garantisi bulunup bulunmadığına dair Başbakan'dan sözlü sorusu (6/751)

123. — Eskişehir Milletvekili Aziz Zeytinoglu'nun, Eskişehir'in Mihalıççık ilçesi elektrik işinin ne zaman yapılacağına dair Sanayi Bakanından sözlü sorusu (6/752)

124. — Eskişehir Milletvekili Aziz Zeytinoglu'nun, Eskişehir'de inşa edilen İmam Hatip Okulunun neden öğretime açılmadığına dair Millî Eğitim Bakanından sözlü sorusu (6/753)

125. — Zonguldak Milletvekili Mehmet Ali Pestilci'nin, İstanbul Teknik Okulunda bir maden ihtisas bölümünün, bugüne kadar faaliyete geçirilmemesi sebebine dair Millî Eğitim Bakanından sözlü sorusu (6/754)

126. — İzmir Milletvekili Nihat Kürşat'ın, Türkiye'de Türk vatandaşlarına tahsis edilen sanat ve hizmetler hakkındaki 2007 sayılı Kanunun, günün şart ve icaplarına göre, kaldırılması veya tadili hakkında ne düşünüldüğüne dair Başbakan'dan sözlü sorusu (6/755)

127. — İzmir Milletvekili Nihat Kürşat'ın, Türk vatandaşlarının seyahat serbestisini tahdideden tedbirlerin müstenidatının ne olduğuna dair İçişleri ve Maliye Bakanlarından sözlü sorusu (6/756)

128. — İzmir Milletvekili Şükrü Akkan'ın, bilim ve sanat hürriyetinin sağlanması için ne gibi tedbirler düşünüldüğüne dair Başbakan'dan sözlü sorusu (6/757)

129. — Kastamonu Milletvekili Sabri Keskin'in, plâna ve programa alınıp ödeneği de ayrılan Kastamonu kapalı spor salonunun ihalesinin geri bırakılması sebebine dair Devlet Bakanından sözlü sorusu (6/758)

130. — Kütahya Milletvekili Sezai Sarpasarı'nın, münhal bulunan Altıntaş ilçesi kayma-

kamlığına ne zaman tâyin yapılacağına dair İçişleri Bakanından sözlü sorusu (6/759)

131. — Aydın Milletvekili Hilmi Aydınçer'in, Aydın'ın Karacasu ilçesi Yazır köyü halkı tarafından gönderilen 80 imzalı dilekçe üzerinde bir işlem yapıp yapılmadığına dair Başbakan'dan sözlü sorusu (6/760)

132. — Kütahya Milletvekili Ali Erbek'in, Türkiye köy elektrifikasyonu 1964 programı hazırlanırken köylerin seçiminde ne gibi esasların göz önünde tutulduğuna dair Sanayi Bakanından sözlü sorusu (6/761)

133. — Trabzon Milletvekili Ali Rıza Uzun'er'in, Trabzon Limanının hinterlandı ile irtibatını sağlayacak münakale tesislerinin ıslah ve ihyası konularında ne gibi tedbirler alındığına dair Başbakan'dan sözlü sorusu (6/762)

134. — Gümüşane Milletvekili Sabahattin Savacı'nın, Atatürk Üniversitesi Dekanının görevine son verilmesi sebebine dair Millî Eğitim Bakanından sözlü sorusu (6/763)

III

ÖNCELİKLE GÖRÜŞÜLMESİ KARARLAŞTIRILAN İŞLER

1. — Siyasi partiler kanunu tasarısı ile Adana Milletvekilleri Kasım Gülek ve Kemal Sarıbrahimoglu'nun, siyasi partiler kanun teklifleri ve Geçici Komisyon raporu (1/560, 2/378, 2/591) (Ş. Sayısı : 527) [Dağıtma tarihi : 27 . 11 . 1963]

2. — Danıştay kanunu tasarısı ile İstanbul Milletvekili Reşit Ülker'in, 3546 sayılı Danıştay Kanununun Anayasaya aykırı hükümlerinin kaldırılmasına dair kanun teklifi ve Geçici Komisyon raporu (1/474, 2/440) (Ş. Sayısı : 369) [Dağıtma tarihi : 19 . 8 . 1963]

3. — Serbest ve mali müşavirlik kanun tasarısı ile Cumhuriyet Senatosu Amasya Üyesi Macit Zeren ve Adana Üyesi Mehmet Ünal'dının, Mali müşavirlik ve yeminli müşavirlik kanunu teklifi ve Geçici Komisyon raporu. (1/476, 2/529) (Ş. Sayısı : 368) [Dağıtma tarihi : 17 . 8 . 1963]

4. — Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası Kanununun 33 ncü maddesinin değiştirilmesine dair kanun tasarısı hakkında C. Senatosu Başkanlığı tezkeresi ve C. Senatosunca yapılan de-

ğişiklik hakkında Millet Meclisi Plân Komisyonu raporu (Millet Meclisi 1/345 , C. Senatosu 1/215) (S. Sayısı : 124 ve 290) [Dağıtma tarihi : 1 . 7 . 1963]

IV

A - HAKLARINDA İVEDİLİK KARARI VERİLEN İŞLER

B - TÜZÜK GEREĞİNCE BİR DEFA GÖRÜŞÜLECEK İŞLER

1. — Tapulama kanunu tasarısı ile Adana Milletvekili Kemal Sariibrahimoğlu'nun, 5602 sayılı Tapulama Kanununun 6335 sayılı Kanunla muaddel 13 ncü maddesi (D) bendinin zilyedliğin ıskatında on sene evvel tesis edilmiş vergi kaydı aranması şartının kaldırılması suretiyle tadiline, bu maddeye (E) bendinin başlığı ile yeni bir bendin ilâvesine ve bu maddenin (E) ve (F) bendlerinin, (E) bendinin, (F) ve (F) bendinin (G) olarak değiştirilmesine ve aynı kanunun 35 nci maddesine iki fıkra ilâvesine ve birinci fıkranın tadili ile üçüncü fıkra olarak değiştirilmesine dair, İzmir Milletvekili Mustafa Uyar'ın, 5602 sayılı Tapulama Kanununun 31, 32 ve 33 ncü maddeleri ile 34 ncü maddesinin 4 ncü fıkrasının değiştirilmesine dair ve Aydın Milletvekili Reşat Özarda'nın, 5602 sayılı Tapulama Kanununun 52 nci maddesinin değiştirilmesine dair kanun teklifleri ve Cumhuriyet Senatosunca yapılan değişiklikler hakkında Millet Meclisi Geçici Komisyon raporu (1/211, 2/35, 2/76, 2/122) (C. Senatosu 1/260) (S. Sayısı : 210 a 1 nci ek) [Dağıtma tarihi : 24 . 10 . 1963]

2. — Temsilciler Meclisi eski Üyesi Ekrem Tüzemen'in, Kurucu Meclis Dilekçe Komisyonunun 3 sayılı Haftalık Karar Cetvelindeki 43 sayılı Kararın Umumi Heyette görüşülmesine dair önergesi ve Dilekçe Karma Komisyonu raporları (M. Meclisi 4/5, C. Senatosu 4/18) (S. Sayısı : 386) [Dağıtma tarihi : 13 . 9 . 1963]

3. — Maliye Bakanı Ferid Melen ve İstanbul Milletvekili Coşkun Kırca'nın, Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 31 . 5 . 1963 tarihli Haftalık Karar Cetvelindeki 260 sayılı Kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair önergesi ve Dilekçe Karma Komisyonu raporları (M. Meclisi : 5/40, C. Senatosu 4/34) (S. Sayısı : 402) [Dağıtma tarihi : 17 . 9 . 1963]

4. — Ordu Milletvekili Ata Bodur'un, Dilekçe Karma Komisyonu genel kurulunun 31 . 5 . 1963 tarihli Haftalık Karar Cetvelindeki 279 sayılı kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair önergesi ve Dilekçe Karma Komisyonu raporları (M. Meclisi 5/41; C. Senatosu 4/57) (S. Sayısı : 403) [Dağıtma tarihi 18 . 9 . 1963]

5. — Maliye Bakanı Ferid Melen ve İstanbul Milletvekili Coşkun Kırca'nın, Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 31 . 5 . 1963 tarihli Haftalık Karar Cetvelindeki 265 sayılı Kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair önergesi ve Dilekçe Karma Komisyonu raporları (M. Meclisi 5/29, C. Senatosu 4/39) (M. Meclisi S. Sayısı : 404, C. Senatosu S. Sayısı : 261) [Dağıtma tarihi : 17 . 9 . 1963]

6. — Maliye Bakanı Ferid Melen, Gaziantep Milletvekili Ali İhsan Gögüş ve Balıkesir Milletvekili Mithat Şükrü Çavdaroğlu'nun, Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 31 . 5 . 1963 tarihli Haftalık Karar Cetvelindeki 297 sayılı kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair önergesi ve Dilekçe Karma Komisyonu raporları (M. Meclisi 5/28; C. Senatosu 4/24) (S. Sayısı : 405) [Dağıtma tarihi : 18 . 9 . 1963]

7. — Maliye Bakanı Ferid Melen ve İstanbul Milletvekili Coşkun Kırca'nın, Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 31 . 5 . 1963 tarihli Haftalık Karar Cetvelindeki 267 sayılı kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair önergesi ve Dilekçe Karma Komisyonu raporları (M. Meclisi 5/45; C. Senatosu 4/41) (S. Sayısı : 406) [Dağıtma tarihi : 18 . 9 . 1963]

8. — Maliye Bakanı Ferid Melen ve Gaziantep Milletvekili Ali İhsan Gögüş'ün, Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 31 . 5 . 1963 tarihli Haftalık Karar Cetvelindeki 268 sayılı kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair önergesi ve Dilekçe Karma Komisyonu raporları (M. Meclisi 5/65; C. Senatosu 4/42) (S. Sayısı : 407) [Dağıtma tarihi : 18 . 9 . 1963]

9. — Maliye Bakanı Ferid Melen ve İstanbul Milletvekili Coşkun Kırca'nın, Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 31 . 5 . 1963

tarifli Haftalık Karar Cetvelindeki 269 sayılı kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair önergesi ve Dilekçe Karma Komisyonu raporları (M. Meclisi 5/64; C. Senatosu 4/43) (S. Sayısı : 408) [Dağıtma tarihi : 18 . 9 . 1963]

10. — Maliye Bakanı Ferid Melen ve Gaziantep Milletvekili Ali İhsan Gögüş'ün, Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 31 . 5 . 1963 tarihli Haftalık Karar Cetvelindeki 270 sayılı kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair önergesi ve Dilekçe Karma Komisyonu raporları (M. Meclisi 5/63; C. Senatosu 4/44) (S. Sayısı : 409) [Dağıtma tarihi : 18 . 9 . 1963]

11. — Maliye Bakanı Ferid Melen ve İstanbul Milletvekili Coşkun Kırca'nın, Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 31 . 5 . 1963 tarihli Haftalık Karar Cetvelindeki 280 sayılı Kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair önergesi ve Dilekçe Karma Komisyonu raporları (M. Meclisi 5/62; C. Senatosu 4/45) (S. Sayısı : 410) [Dağıtma tarihi : 18 . 9 . 1963]

12. — Maliye Bakanı Ferid Melen ve İstanbul Milletvekili Coşkun Kırca'nın, Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 31 . 5 . 1963 tarihli Haftalık Karar Cetvelindeki 281 sayılı Kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair önergesi ve Dilekçe Karma Komisyonu raporları (M. Meclisi 5/61; C. Senatosu 4/46) (S. Sayısı : 411) [Dağıtma tarihi : 18 . 9 . 1963]

13. — Maliye Bakanı Ferid Melen ve Gaziantep Milletvekili Ali İhsan Gögüş'ün, Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 31 . 5 . 1963 tarihli Haftalık Karar Cetvelindeki 282 sayılı Kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair önergesi ve Dilekçe Karma Komisyonu raporları (M. Meclisi 5/60; C. Senatosu 4/47) (S. Sayısı : 412) [Dağıtma tarihi : 18 . 9 . 1963]

14. — Maliye Bakanı Ferid Melen ve İstanbul Milletvekili Coşkun Kırca'nın, Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 31 . 5 . 1963 tarihli Haftalık Karar Cetvelindeki 283 sayılı Kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair önergesi ve Dilekçe Karma Komisyonu raporları (M. Meclisi 5/59; C. Senatosu 4/48) (S. Sayısı : 413) [Dağıtma tarihi : 18 . 9 . 1963]

15. — Maliye Bakanı Ferid Melen ve Gaziantep Milletvekili Ali İhsan Gögüş'ün, Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 31 . 5 . 1963 tarihli Haftalık Karar Cetvelindeki 284 sayılı

Kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair önergesi ve Dilekçe Karma Komisyonu raporları (M. Meclisi 5/58; C. Senatosu 4/49) (S. Sayısı : 414) [Dağıtma tarihi : 18 . 9 . 1963]

16. — Maliye Bakanı Ferid Melen ve İstanbul Milletvekili Coşkun Kırca'nın, Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 31 . 5 . 1963 tarihli Haftalık Karar Cetvelindeki 285 sayılı Kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair önergesi ve Dilekçe Karma Komisyonu raporları (M. Meclisi 5/57; C. Senatosu 4/50) (S. Sayısı : 415) [Dağıtma tarihi : 18 . 9 . 1963]

17. — Maliye Bakanı Ferid Melen ve İstanbul Milletvekili Coşkun Kırca'nın, Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 31 . 5 . 1963 tarihli Haftalık Karar Cetvelindeki 255 sayılı Kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair önergesi ve Dilekçe Karma Komisyonu raporları (M. Meclisi 5/56; C. Senatosu 4/28) (S. Sayısı : 416) [Dağıtma tarihi : 19 . 9 . 1963]

18. — Maliye Bakanı Ferid Melen ve İstanbul Milletvekili Coşkun Kırca'nın, Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 31 . 5 . 1963 tarihli Haftalık Karar Cetvelindeki 254 sayılı Kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair önergesi ve Dilekçe Karma Komisyonu raporları (M. Meclisi 5/44; C. Senatosu 4/27) (S. Sayısı : 417) [Dağıtma tarihi : 19 . 9 . 1963]

19. — Maliye Bakanı Ferid Melen ve İstanbul Milletvekili Coşkun Kırca'nın, Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 31 . 5 . 1963 tarihli Haftalık Karar Cetvelindeki 256 sayılı Kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair önergesi ve Dilekçe Karma Komisyonu raporları (M. Meclisi 5/55; C. Senatosu 4/29) (S. Sayısı : 418) [Dağıtma tarihi : 19 . 9 . 1963]

20. — Maliye Bakanı Ferid Melen ve İstanbul Milletvekili Coşkun Kırca'nın, Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 31 . 5 . 1963 tarihli Haftalık Karar Cetvelindeki 252 sayılı Kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair önergesi ve Dilekçe Karma Komisyonu raporları (M. Meclisi 5/54; C. Senatosu 4/30) (S. Sayısı : 419) [Dağıtma tarihi : 18 . 9 . 1963]

21. — Maliye Bakanı Ferid Melen ve İstanbul Milletvekili Coşkun Kırca'nın, Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 31 . 5 . 1963 tarihli Haftalık Karar Cetvelindeki 257 sayılı Kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair önergesi ve Dilekçe Karma Komisyonu

raporları (M. Meclisi 5/53; C. Senatosu 4/31) (S. Sayısı : 420) [Dağıtma tarihi: 19 . 9 . 1963]

22. — Maliye Bakanı Ferid Melen ve İstanbul Milletvekili Coşkun Kırca'nın, Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 31.5. 1963 tarihli Haftalık Karar Cetvelindeki 258 sayılı Kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair önergesi ve Dilekçe Karma Komisyonu raporları (M. Meclisi 5/52; C. Senatosu 4/32) (S. Sayısı : 421) [Dağıtma tarihi: 19 . 9 . 1963]

23. — Maliye Bakanı Ferid Melen ve İstanbul Milletvekili Coşkun Kırca'nın, Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 31.5. 1963 tarihli Haftalık Karar Cetvelindeki 259 sayılı Kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair önergesi ve Dilekçe Karma Komisyonu raporları (M. Meclisi 5/51; C. Senatosu 4/33) (S. Sayısı : 422) [Dağıtma tarihi: 20 . 9 . 1963]

24. — Maliye Bakanı Ferid Melen ve İstanbul Milletvekili Coşkun Kırca'nın, Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 31.5. 1963 tarihli Haftalık Karar Cetvelindeki 261 sayılı Kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair önergesi ve Dilekçe Karma Komisyonu raporları (M. Meclisi 5/50; C. Senatosu 4/35) (S. Sayısı : 423) [Dağıtma tarihi: 20 . 9 . 1963]

25. — Maliye Bakanı Ferid Melen ve İstanbul Milletvekili Coşkun Kırca'nın, Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 31.5. 1963 tarihli Haftalık Karar Cetvelindeki 262 sayılı Kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair önergesi ve Dilekçe Karma Komisyonu raporları (M. Meclisi 5/49; C. Senatosu 4/36) (S. Sayısı : 424) [Dağıtma tarihi: 21 . 9 . 1963]

26. — Maliye Bakanı Ferid Melen ve İstanbul Milletvekili Coşkun Kırca'nın, Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 31.5. 1963 tarihli Haftalık Karar Cetvelindeki 263 sayılı Kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair önergesi ve Dilekçe Karma Komisyonu raporları (M. Meclisi 5/48; C. Senatosu 4/37) (S. Sayısı : 425) [Dağıtma tarihi: 20 . 9 . 1963]

27. — Maliye Bakanı Ferid Melen ve İstanbul Milletvekili Coşkun Kırca'nın, Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 31.5. 1963 tarihli Haftalık Karar Cetvelindeki 264 sayılı Kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair önergesi ve Dilekçe Karma Komisyonu

raporu (M. Meclisi 5/47; C. Senatosu 4/38) (S. Sayısı : 426) [Dağıtma tarihi: 21 . 9 . 1963]

28. — Maliye Bakanı Ferid Melen ve İstanbul Milletvekili Coşkun Kırca'nın, Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 31.5. 1963 tarihli Haftalık Karar Cetvelindeki 266 sayılı Kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair önergesi ve Dilekçe Karma Komisyonu raporları (M. Meclisi 5/46; C. Senatosu 4/40) (S. Sayısı : 427) [Dağıtma tarihi: 20 . 9 . 1963]

29. — Maliye Bakanı Ferid Melen ve Gaziantep Milletvekili Ali İhsan Göğüş'ün, Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 31.5. 1963 tarihli Haftalık Karar Cetvelindeki 294 sayılı Kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair önergesi ve Dilekçe Karma Komisyonu raporları (M. Meclisi 5/30; C. Senatosu 4/23) (S. Sayısı : 428) [Dağıtma tarihi: 20 . 9 . 1963]

30. — Maliye Bakanı Ferid Melen ve Gaziantep Milletvekili Ali İhsan Göğüş'ün, Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 31.5. 1963 tarihli Haftalık Karar Cetvelindeki 295 sayılı Kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair önergesi ve Dilekçe Karma Komisyonu raporları (M. Meclisi 5/31; C. Senatosu 4/22) (S. Sayısı : 429) [Dağıtma tarihi: 20 . 9 . 1963]

31. — Maliye Bakanı Ferid Melen ve Gaziantep Milletvekili Ali İhsan Göğüş ve Balıkesir Milletvekili Mithat Şükrü Çavdaroğlu'nun, Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 31.5. 1963 tarihli Haftalık Karar Cetvelindeki 294 sayılı Kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair önergesi ve Dilekçe Karma Komisyonu raporları (M. Meclisi 5/32; C. Senatosu 4/21) (S. Sayısı : 430) [Dağıtma tarihi: 21 . 9 . 1963]

32. — Maliye Bakanı Ferid Melen ve İstanbul Milletvekili Coşkun Kırca'nın, Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 31.5. 1963 önergesi ve Dilekçe Karma Komisyonu rapor-tarihli Haftalık Karar Cetvelindeki 292 sayılı Kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair ları (M. Meclisi 5/33; C. Senatosu 4/20) (S. Sayısı : 431) [Dağıtma tarihi: 23 . 9 . 1963]

33. — Maliye Bakanı Ferid Melen ve Gaziantep Milletvekili Ali İhsan Göğüş'ün, Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 31.5. 1963 tarihli Haftalık Karar Cetvelindeki 291 sayılı Kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair önergesi ve Dilekçe Karma Komisyonu rapor-

ları (M. Meclisi 5/34; C. Senatosu 4/56) (S. Sayısı : 432) [Dağıtma tarihi : 20 . 9 . 1963]

34. — Maliye Bakanı Ferid Melen ve İstanbul Milletvekili Coşkun Kırca'nın, Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 31 . 5 . 1963 tarihli Haftalık Karar Cetvelindeki 289 sayılı Kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair önergesi ve Dilekçe Karma Komisyonu raporları (M. Meclisi 5/35; C. Senatosu 4/55) (S. Sayısı : 433) [Dağıtma tarihi : 23 . 9 . 1963]

35. — Maliye Bakanı Ferid Melen ve Gaziantep Milletvekili Ali İhsan Gögüş'ün, Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 31 . 5 . 1963 tarihli Haftalık Karar Cetvelindeki 290 sayılı Kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair önergesi ve Dilekçe Karma Komisyonu raporları (M. Meclisi 5/36; C. Senatosu 4/54) (S. Sayısı : 434) [Dağıtma tarihi : 23 . 9 . 1963]

36. — Maliye Bakanı Ferid Melen ve Gaziantep Milletvekili Ali İhsan Gögüş'ün, Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 31.5.1963 tarihli Haftalık Karar Cetvelindeki 288 sayılı Kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair önergesi ve Dilekçe Karma Komisyonu raporları (M. Meclisi 5/37, C. Senatosu 4/53) (S. Sayısı : 435) [Dağıtma tarihi : 24 . 9 . 1963]

37. — Maliye Bakanı Ferid Melen ve İstanbul Milletvekili Coşkun Kırca'nın, Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 31 . 5 . 1963 tarihli Haftalık Karar Cetvelindeki 287 sayılı Kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair önergesi ve Dilekçe Karma Komisyonu raporları (M. Meclisi 5/38; C. Senatosu 4/52) (S. Sayısı : 436) [Dağıtma tarihi : 23 . 9 . 1963]

38. — Maliye Bakanı Ferid Melen ve İstanbul Milletvekili Coşkun Kırca'nın, Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 31 . 5 . 1963 tarihli Haftalık Karar Cetvelindeki 286 sayılı Kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair önergesi ve Dilekçe Karma Komisyonu raporları (M. Meclisi 5/39; C. Senatosu 4/51) (S. Sayısı : 437) [Dağıtma tarihi : 23 . 9 . 1963]

39. — Maliye Bakanı Ferid Melen ve Gaziantep Milletvekili Ali İhsan Gögüş ve Siirt Milletvekili Süreyya Öner'in, Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 31 . 5 . 1963 tarihli Haftalık Karar Cetvelindeki 293 sayılı Kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair önergeleleri ve Dilekçe Karma Komisyonu raporları (M.

Meclisi 5/42; C. Senatosu 4/25) (S. Sayısı : 438) [Dağıtma tarihi : 20 . 9 . 1963]

40. — Maliye Bakanı Ferid Melen ve İstanbul Milletvekili Coşkun Kırca'nın, Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 31 . 5 . 1963 tarihli Haftalık Karar Cetvelindeki 253 sayılı Kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair önergesi ve Dilekçe Karma Komisyonu raporları (M. Meclisi 5/43; C. Senatosu 4/26) (S. Sayısı : 439) [Dağıtma tarihi : 21 . 9 . 1963]

41. — Aydın Milletvekili Reşat Özarda'nın, Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 1 . 7 . 1963 tarihli Haftalık Karar Cetvelindeki 377 sayılı Kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair önergesi ve Dilekçe Karma Komisyonu raporları (M. Meclisi 5/67; C. Senatosu 4/58) (S. Sayısı : 498) [Dağıtma tarihi : 15 . 10 . 1963]

× 42. — Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü 1959 bütçe yılı Kesinhesabına ait uygunluk bildiriminin sunulduğuna dair Sayıştay Başkanlığı tezkeresi ile Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğünün 1959 bütçe yılı Kesinhesap kanunu tasarısı ve Sayıştay Komisyonu raporu (3/186, 1/42) (S. Sayısı : 462) [Dağıtma tarihi : 5 . 10 . 1963].

× 43. — Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğü 1959 bütçe yılı Kesinhesabına ait uygunluk bildiriminin sunulduğuna dair Sayıştay Başkanlığı tezkeresi ile Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğü 1959 bütçe yılı Kesinhesap kanunu tasarısı ve Sayıştay Komisyonu raporu (3/338, 1/118) (S. Sayısı : 477) [Dağıtma tarihi : 7 . 10 . 1963]

44. — Cumhuriyet Senatosu Bolu Üyesi Sırrı Uzunhasanoğlu ve dört arkadaşının, 765 sayılı Türk Ceza Kanununun 6123 sayılı Kanunla muaddel 455 nci maddesi ile 2275 ve 3038 sayılı kanunlarla muaddel 459 ncu maddelerine birer fıkra eklenmesine dair kanun teklifi ve Adalet Komisyonu raporu (2/516) (S. Sayısı : 499)

× 45. — Petrol Dairesi Reisliğinin 1960 bütçe yılı Kesinhesabına ait uygunluk bildiriminin sunulduğuna dair Sayıştay Başkanlığı tezkeresi ile Petrol Dairesi Reisliği 1960 bütçe yılı Kesinhesap kanunu tasarısı (3/516, 1/127) (S. Sayısı : 476) [Dağıtma tarihi : 7 . 10 . 1963]

× 46. — Genel bütçeye dâhil dairelerin 1959 bütçe yılı kesinhesaplarına ait genel uygunluk bildiriminin sunulduğuna dair Sayıştay Başkanlığı tezkeresi ile 1959 bütçe yılı kesinhesap ka-

nun tasarısı ve Sayıştay Komisyonu raporu (3/318, 1/33) (S. Sayısı : 508) [Dağıtma tarihi : 21 . 10 . 1963]

47. — Cumhuriyet Senatosu Ağrı Üyesi Veyisi Yardımcı ve 23 arkadaşının, Millî Eğitim Bakanlığına bağlı her çeşit orta ve yüksek dereceli okullar öğretmenleriyle öğretmenlikten gelip Millî Eğitim Bakanlığı merkez ve taşra teşkilâtında çalışmakta olanlara mebdei maaş derecelerinin düzeltilmesi hakkında kanun teklifi ve Millî Eğitim ve Plân komisyonları raporları (2/166) (S. Sayısı : 372) [Dağıtma tarihi : 2 . 9 . 1963]

48. — Malatya Milletvekili Mehmet Delikaya ve 4 arkadaşının, Hanife Kadife Fırat'a vatani hizmet tertibinden maaş tahsisine ait kanun teklifi ve Maliye ve Plân komisyonları raporları (2/248) (S. Sayısı : 375) [Dağıtma tarihi : 3 . 9 . 1963]

49. — C. Senatosu Ağrı Üyesi Veysi Yardımcı ve 22 arkadaşı ve Gaziantep Milletvekili Ali İhsan Göğüş ile Diyarbakır Milletvekili Vefik Pirinçcioğlu ve C. Senatosu Tunceli Üyesi Mehmet Ali Demir ve C. Senatosu İzmir Üyesi Nevzat Özerdemli ve Giresun Milletvekili Naim Tirali ve 4 arkadaşı ile Sakarya Milletvekili Yusuf Ulusoy ve 10 arkadaşının, ilkokul öğretmenleriyle ilkokul öğretmenliğinden gelip de muhtelif dereceli okullarda ve Millî Eğitim Bakanlığı, üniversite, bakanlıklar teşkilâtında ve İktisadi Devlet Kurumlarında çalışanların aylık dereceleri hakkındaki 6273 sayılı Kanuna ek kanun teklifi ve Millî Eğitim ve Plân komisyonları raporları (2/154, 2/156, 2/176, 2/188, 2/192, 2/195) (S. Sayısı : 377) [Dağıtma tarihi : 3 . 9 . 1963]

50. — Kayseri Milletvekili Mehmet Göker ve 5 arkadaşının, 4367 sayılı Kanununun 4684, 6706 ve 70 sayılı kanunlarla değişik birinci maddesinin (C) ve (D) fıkralarının değiştirilmesine dair kanun teklifi ve Millî Savunma, İçişleri ve Plân komisyonları raporları (2/328) (S. Sayısı : 381) [Dağıtma tarihi : 5 . 9 . 1963]

51. — Cumhuriyet Senatosu İstanbul Üyesi Rifat Öztürkçine'nin, 5434 sayılı T. C. Emekli Sandığı Kanununa bir madde ile 32 ve 47 nci maddelerine birer fıkra ilâvesine dair kanun teklifi ve Maliye ve Plân komisyonları rapor-

ları ve İçişleri Komisyonunun mütalâası (2/126) (S. Sayısı : 390) [Dağıtma tarihi : 14 . 9 . 1963]

52. — Cumhuriyet Senatosu İstanbul Üyesi Özel Şahingiray ve 15 arkadaşının, Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununa geçici bir madde eklenmesine dair kanun teklifi ve Maliye ve Plân komisyonları raporları (2/221) (S. Sayısı : 391) [Dağıtma tarihi : 14 . 9 . 1963]

53. — Adana Milletvekili Kemal Sarıbrahimoğlu ve 15 arkadaşının, 5434 sayılı Kanununun 12 nci maddesinin (e) bendinin tadiline ve bir madde eklenmesine dair kanun teklifi ve Maliye ve Plân Komisyonları raporları (2/148) (S. Sayısı : 392) [Dağıtma tarihi : 14 . 9 . 1963]

54. — Cumhuriyet Senatosu Yozgat Üyesi Sadık Artukmaç ve 2 arkadaşının, 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun bazı maddelerinde değişiklik yapılması ve 6122, 6222 ve 7242 sayılı kanunların kaldırılması hakkında kanun teklifi ve Maliye ve Plân komisyonları raporları (2/147) (S. Sayısı : 393) [Dağıtma tarihi : 14 . 9 . 1963]

55. — Kayseri Milletvekili Mehmet Göker ve 4 arkadaşının, 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun bazı maddelerinin değiştirilmesi ve bu kanuna bir muvakkat madde eklenmesine dair kanun teklifi ve Maliye ve Plân komisyonları raporları (2/268) (S. Sayısı : 394) [Dağıtma tarihi : 14 . 9 . 1963]

56. — Cumhuriyet Senatosu Tunceli Üyesi Mehmet Ali Demir ve Kırklareli Üyesi Ahmet Naci Arı'nın, 5434 sayılı T. C. Emekli Sandığı Kanununun 32 nci maddesine bir fıkra eklenmesi hakkında kanun teklifi ve Maliye Komisyonu tezkeresi ve Millî Eğitim ve Plân komisyonları raporları (2/262) (S. Sayısı : 395) [Dağıtma tarihi : 14 . 9 . 1963]

57. — Samsun Milletvekili İlyas Kılıç ve Sakarya Milletvekili Yusuf Ulusoy'un, 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun geçici 14 nci maddesine (ç) fıkrası eklenmesine dair kanun teklifi ve Maliye ve Plân komisyonları raporları ve Millî Eğitim Komisyonunun mütalâası (2/335) (S. Sayısı : 396) [Dağıtma tarihi : 14 . 9 . 1963]

58. — Cumhuriyet Senatosu İzmir Üyesi Ömer Lâtîfi Bozçalı'nın, 5434 sayılı Emekli Sandığı Kanununa ek kanun teklifi ve Maliye

ve Plân komisyonları raporları (2/327) (S. Sayısı : 397) [Dağıtma tarihi : 14 . 9 . 1963]

59. — Bursa Milletvekili Sadrettin Çanga'nın, 1076 ve 1111 sayılı kanunlar gereğince ihtiyata ayrılmış yedek subay ve erlerden yoklamasını yaptırmamış olanların para cezalarının affına dair kanun teklifi ve Millî Savunma, Adalet ve Plân komisyonları raporları (2/366) (S. Sayısı : 398) [Dağıtma tarihi : 17 . 9 . 1963]

60. — Cumhuriyet Senatosu Artvin Üyesi Fehmi Alpaslan'ın, 237 sayılı Taşıt Kanununun 4 ncü maddesine göre makam hizmetlerine tahsis edilen taşıtları gösteren (2) sayılı cetvelde değişiklik yapılması ve 7 ncü maddesine bir fıkra eklenmesi hakkında kanun teklifi ve Plân Komisyon raporu (2/78) (S. Sayısı : 440) [Dağıtma tarihi : 20 . 9 . 1963]

61. — Cumhuriyet Senatosu Kastamonu Üyesi Ahmet Nusret Tuna'nın, 1108 sayılı Maaş Kanununun 1559 sayılı Kanunla muaddel 2 ncü ve 3041 sayılı Kanunla muaddel 13 ncü maddelerinin değiştirilmesi hakkında kanun teklifi ile Cumhuriyet Senatosu Tunceli Üyesi Mehmet Ali Demir'in 1108 sayılı Maaş Kanununun bazı maddelerini değiştiren kanun teklifi ve Maliye ve Plân komisyonları raporları (2/95, 2/96) (S. Sayısı : 441) [Dağıtma tarihi : 19 . 9 . 1963]

62. — Cumhuriyet Senatosu Aydın Üyesi Fikret Turhangil ve 3 arkadaşının, Arazi ve Bina vergilerinin matrahlarına uygulanacak müssiller hakkındaki 206 sayılı Kanunun 3 ncü maddesine bir fıkra ve Kanuna geçici bir madde eklenmesi hakkında kanun teklifi ve Maliye ve Plân komisyonları raporları (2/257) (S. Sayısı : 443) [Dağıtma tarihi : 19 . 9 . 1963]

63. — Cumhuriyet Senatosu Niğde Üyesi Kudret Bayhan ve üç arkadaşının, 1111 sayılı Kanuna bir madde eklenmesi hakkında kanun teklifi, Konya Milletvekili Ahmet Gürkan ve Ankara Milletvekili Ferhat Nuri Yıldırım'ın, 5585 sayılı Kanuna geçici bir madde eklenmesine dair kanun teklifi, Tokat Milletvekili Ali Dizman'ın, Askerlik hizmetinin emeklilik ve terfiden sayılması hakkında kanun teklifi ile Cumhuriyet Senatosu İzmir Üyesi Hilmi Onat ve Aydın Milletvekili Mehmet Yavaş'ın, Maaş Kanununa ek 4379 sayılı Kanunla bu kanunu tadil eden 5585 ve 6724 sayılı kanunlara bazı maddeler ilâvesi hakkında kanun teklifi ve Maliye

ve Plân komisyonları raporları (2/62, 2/145, 2/204, 2/360) (S. Sayısı : 445) [Dağıtma tarihi : 19 . 9 . 1963]

64. — Balıkesir Milletvekili Cihat Bilgehan ve 5 arkadaşının, 6245 sayılı Harcırah Kanununun 33 ncü maddesinin (b) işaretli fıkrasının değiştirilmesi hakkında kanun teklifi ve Maliye ve Plân komisyonları raporları (2/383) (S. Sayısı : 446) [Dağıtma tarihi : 20 . 9 . 1963]

65. — Konya Milletvekili İhsan Kabadayı ve altı arkadaşının, Kaçakçılığın men'i ve takibi hakkındaki 1918 sayılı Kanunun 6846 sayılı Kanunla muaddel 60 ncü maddesinde değişiklik yapılması hakkında kanun teklifi ve Gümrük ve Tekel, İçişleri ve Plân komisyonları raporları (2/118) (S. Sayısı : 447) [Dağıtma tarihi : 20 . 9 . 1963]

66. — Giresun Milletvekili Ali Cüceoğlu'nun, Maaş Kanununa ek 4379 sayılı Kanunun birinci ve ikinci maddelerinin değiştirilmesine ve bu kanuna bazı geçici maddeler eklenmesine dair 5585 sayılı Kanuna muvakkat madde eklenmesi hakkında kanun teklifi ve Maliye ve Plân komisyonları raporları (2/124) (S. Sayısı : 448) [Dağıtma tarihi : 20 . 9 . 1963]

67. — Cumhuriyet Senatosu İstanbul Üyesi Rifat Öztürkçine ve 12 arkadaşının, 3656 sayılı Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair Kanuna ek kanun teklifi ve Sağlık ve Sosyal Yardım ve Plân komisyonları raporları (2/392) (S. Sayısı : 449) [Dağıtma tarihi : 20 . 9 . 1963]

68. — Kastamonu Milletvekili İsmail Hakkı Yılanlıoğlu'nun, Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanunun bazı maddelerinin değiştirilmesi ve bu kanuna bazı maddeler eklenmesi hakkındaki 4598 sayılı Kanunun muaddel ve 6 ncü maddesinin değiştirilmesi hakkında kanun teklifi ve Plân Komisyonu raporu (2/371) (S. Sayısı : 450) [Dağıtma tarihi : 20 . 9 . 1963]

69. — Bolu Milletvekili Fuat Ümit ve 4 arkadaşı ile Artvin Milletvekili Saffet Eminagaoglu ve Yozgat Milletvekili Celâl Sungur'un, Devlet hizmetinde iken lise veya lise muadili meslekî bir okuldan sonra bir yüksek okul veya fakülmeden mezun olanlar ile yine memuriyetleri sırasında akademik derece alanlara yahut ikinci bir yüksek tahsili ikmal edenlere bir derece kıdem verilmesi hakkında kanun teklifleri ve Amas-

ya milletvekilleri Nevzat Şener ve İsmail Sarıgöz'ün, memurların tahsil müessesesinde talebe olmayacaklarına dair 4007 sayılı Kanun ile bu kanunun birinci maddesinin değiştirilmesi hakkındaki 4214 sayılı Kanunun yürürlükten kaldırılmasına dair 183 sayılı Kanuna ek kanun teklifi ile Bolu Milletvekili Kâmil Ünal'ın, 3656 ve 3659 sayılı kanunların şümulü dâhilinde vazife görmekte iken müktesep barem derecesini değiştirecek bir üst tahsil yapanların terfi ve kıdemleri hakkında kanun teklifi ve Maliye, Milli Eğitim ve Plân komisyonları raporları (2/91, 2/93, 2/104, 2/464) (S. Sayısı : 451) [Dağıtma tarihi : 20 . 9 . 1963]

70. — Türkiye Cumhuriyet Hükümeti ile Amerika Birleşik Devletleri Hükümeti arasında akdolunan 11 Ocak 1961 tarihli Ziraî Maddeler Andlaşması ve ekleriyle bu Andlaşmada yapılan 29 Mart 1961, 17 Temmuz 1961 tarihli değişikliklerin onaylanmasının uygun bulduğuna dair kanun tasarısı ve Dışişleri, Tarım, Ticaret ve Plân komisyonları raporları (1/269) (S. Sayısı : 463) [Dağıtma tarihi : 3 . 10 . 1963]

71. — Cumhuriyet Senatosu İstanbul Üyesi Rifat Öztürkçine ve 9 arkadaşının, Ordu mensuplarıyla Emniyet Umum Müdürlüğü ve gümrük muhafaza ve muamele sınıfı kadrolarında çalışanlara birer er tayını verilmesi hakkında kanun teklifi ve Millî Savunma ve Plân komisyonları raporları (2/189) (S. Sayısı : 464) [Dağıtma tarihi : 4 . 10 . 1963]

72. — Kayseri Milletvekili Abdülhalim Aras ve 3 arkadaşının, Evlenen veya tekaüde tabi bir vazifeye giren yetim kızların yetim aylıklarının diğer yetimlere taksimi hakkında kanun teklifi ve Maliye ve Plân komisyonları raporları (2/381) (S. Sayısı : 465) [Dağıtma tarihi : 4 . 10 . 1963]

73. — Konya Milletvekili İhsan Kabadayı ve 8 arkadaşının, Jandarma Genel Komutanlığı kadrolarında vazifeli subay, astsubay, mecburi uzatmalı ve sivil memurlara, ücretli personele fazla mesai karşılığında fazla mesai ücreti verilmesi hakkında kanun teklifi ve İçişleri ve Plân komisyonları raporları (2/137) (S. Sayısı : 466) [Dağıtma tarihi : 4 . 10 . 1963]

74. — Cumhuriyet Senatosu Tunceli Üyesi Mehmet Ali Demir ve Kırklareli Üyesi Ahmet Naci Arı'nın, 5434 sayılı T. C. Emekli Sandığı Kanununa geçici bir madde eklenmesine dair

kanun teklifi ve Maliye ve Plân komisyonları raporları (2/293) (S. Sayısı : 467) [Dağıtma tarihi : 4 . 10 . 1963]

75. — Cumhuriyet Senatosu İstanbul Üyesi Rifat Öztürkçine'nin, Röntgen Radyum ve diğer nükleer enerji cihaz ve maddeleri ile bunların tıpta kullanılması ve kullananlar hakkında kanun teklifi ve Sağlık ve Sosyal Yardım, Adalet, Maliye ve Plân komisyonları raporları (2/127) (S. Sayısı : 468) [Dağıtma tarihi : 4 . 10 . 1963]

76. — Çanakkale Milletvekili Süreyya Endik'in, Sıtma Savaş Sağlık koruyucuları hakkında kanun teklifi ve Sağlık ve Sosyal Yardım ve Plân komisyonları raporları (2/130) (S. Sayısı : 469) [Dağıtma tarihi : 4 . 10 . 1963]

77. — Kastamonu Milletvekili İsmail Hakkı Yılanlıoğlu ve Malatya Milletvekili Avni Akşit'in, 5434 sayılı T. C. Emekli Sandığı Kanununun geçici 65 nci maddesine bir fıkra eklenmesi hakkında kanun teklifi ve Maliye ve Plân komisyonları raporları (2/421) (S. Sayısı : 470) [Dağıtma tarihi : 4 . 10 . 1963]

78. — Kars Milletvekili Necmettin Akan'ın, Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununa geçici bir madde eklenmesi hakkında kanun teklifi ve Maliye ve Plân komisyonları raporları (2/423) (S. Sayısı : 471) [Dağıtma tarihi : 4 . 10 . 1963]

79. — Samsun Milletvekili İlyas Kılıç ve 10 arkadaşının, ikinci defa yüksek tahsil yapan subay ve memurlara kıdem verilmesi hakkında kanun teklifi ve Millî Savunma, İçişleri, Maliye ve Plân komisyonları raporları (2/80) (S. Sayısı : 472) [Dağıtma tarihi : 4 . 10 . 1963]

80. — Cumhuriyet Senatosu Üyesi Ömer Ergün ve 26 arkadaşının, Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı hakkındaki 5434 sayılı Kanuna geçici bir madde eklenmesine dair olan 6153 sayılı Kanuna bir fıkra ve geçici bir madde eklenmesine dair kanun teklifi ve Ulaştırma, Maliye ve Plân komisyonları raporları (2/401) (S. Sayısı : 473) [Dağıtma tarihi : 5 . 10 . 1963]

81. — Cumhuriyet Senatosu Yozgat Üyesi Sadık Artukmaç'ın, Tapu sicil binaları inşası için alınacak harçlar hakkında kanun teklifi ve İzmir Milletvekili Mustafa Uyar'ın, Tapu sicil binaları yapılması maksadiyle alınacak harçlar hakkında kanun teklifi ve Geçici ve Plân komisyonları raporları (2/153, 2/233) (S. Sa-

yısı : 201 e 1 nci ek) [Dağıtma tarihi: 8.10.1963]

82. — Elâzığ Milletvekili Nurettin Ardıçoğ-
lu ve 5 arkadaşının, 4792 sayılı İşçi Sigortaları
Kurumu Kanununun 8.3.1961 tarih ve 344 sa-
yıylı Kanunla muaddel 20 nci maddesinin (c)
fıkrasının değiştirilmesi hakkında kanun teklifi
ve Çalışma ve Plân komisyonları raporları
(2/396) (S. Sayısı : 492) [Dağıtma tarihi :
9.10.1963]

83. — Bolu Milletvekili Kemal Demir ve 18
arkadaşının, 3204 sayılı Orman Genel Müdürlüğü
Teşkilât Kanununa ek kanun teklifi ve
Tarım ve Plân komisyonları raporları (2/214)
(S. Sayısı : 502) [Dağıtma tarihi: 15.10.1963]

84. — Çorum Milletvekili Faruk Küreli ve
dört arkadaşının, Orman Umum Müdürlüğü
emrinde çalışmakta olan maaşlı memurları
hakkında intibak kanunu teklifi ve Tarım,
Maliye ve Plân komisyonları raporları (2/165)
(S. Sayısı : 503) [Dağıtma tarihi : 15.10.1963]

85. — İstanbul Milletvekili Suphi Baykam
ve 68 arkadaşının Tıp personelinin mukavele
ile çalıştırılmasına dair kanun teklifi ve Sağlık
ve Sosyal Yardım ve Plân Komisyonları rapor-
ları (2/54) (S. Sayısı: 512) (Dağıtma tarihi:
21. 10. 1963)

86. — Burdur Milletvekili Mehmet Özbey-
in, Subay, askerî memur ve astsubaylara birer
lojman ile tapulu birer dönüm arazi verilmesi
için kanun teklifi ve Bayındırlık, Millî Savun-
ma, Maliye ve Plân Komisyonları raporları
(2/406) (S. Sayısı: 517) [Dağıtma tarihi:
24. 10. 1963]

87. — Balıkesir Milletvekili Ahmet İhsan Kı-
rımli ve 13 arkadaşının, Bayındırlık Bakanlığı
teşkilât ve vazifelerine dair olan 3611 sayılı Ka-
nuna ek kanun teklifi ve Bayındırlık ve Plân
komisyonları raporları (2/363) (S. Sayısı: 518)
[Dağıtma tarihi: 24. 10. 1963]

88. — Kütahya Milletvekili Sadrettin Tosbi
ile Eskişehir Milletvekili Seyfi Öztürk'ün, Tür-
kiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun
geçici 65 nci maddesinin (j) bendine bir hü-
küm eklenmesi hakkında kanun teklifi ve Ma-
liye ve Plân komisyonları raporları (2/461) (S.
Sayısı : 519) [Dağıtma tarihi : 24 . 10 . 1963]

89. — Muş Milletvekili Sait Mutlu'nun, 5434
sayılı Kanunun 41 nci maddesinin 3 ncü fıkrası-
nın değiştirilmesi hakkında kanun teklifi ve
Maliye ve Plân komisyonları raporları (2/107)
(S. Sayısı: 522) [Dağıtma tarihi 1 . 11 . 1963]

90. — Cumhuriyet Senatosu İstanbul Üyesi
Rifat Öztürkçine'nin, Gümrük memurlarından
bâzılarına verilecek yem bedeli ve yemeklik
hakkındaki 1615 sayılı Kanunun 2 nci maddesi-
nin değiştirilmesine dair kanun teklifi ve İçiş-
leri ve Plân komisyonları raporları (2/132)
(S. Sayısı: 523) [Dağıtma tarihi: 1 . 11 . 1963]

× 91. — İstanbul Üniversitesinin 1956 bütçe
yılı kesinhesabına ait ve ek uygunluk bildirimini-
nin sunulduğuna dair Sayıştay Başkanlığı tez-
kereleri ile İstanbul Üniversitesi 1956 bütçe yılı
Kesinhesap kanunu tasarısı ve Sayıştay Komis-
yonu raporu (3/112, 3/113, 1/57) (S. Sayısı:
478) [Dağıtma tarihi: 8 . 10 . 1963]

× 92. — İstanbul Üniversitesi 1957 bütçe yı-
lı kesinhesabına ait uygunluk bildiriminin : un-
luğuna dair Sayıştay Başkanlığı tezkeresi ile
İstanbul Üniversitesi 1957 bütçe yılı Kesinhe-
sap kanunu tasarısı ve Sayıştay Komisyonu
raporu (3/133, 1/69) (S. Sayısı: 479) Dağıtma
tarihi : 7 . 10 . 1963]

× 93. — İstanbul Üniversitesi 1958 bütçe yı-
lı kesinhesabına ait uygunluk bildiriminin sunul-
duğuna dair Sayıştay Başkanlığı tezkeresi ile
İstanbul Üniversitesi 1958 yılı Kesinhesap ka-
nunu tasarısı ve Sayıştay Komisyonu raporu
(3/171, 1/339) (S. Sayısı : 480) [Dağıtma ta-
rihi : 8 . 10 . 1963]

× 94. — İstanbul Üniversitesi 1959 yılı ke-
sinhesabına ait uygunluk bildiriminin sunuldu-
ğuna dair Sayıştay Başkanlığı tezkeresi ile İs-
tambul Üniversitesi 1959 bütçe yılı Kesinhesap
kanunu tasarısı ve Sayıştay Komisyonu raporu
(3/78, 1/153) (S. Sayısı : 481) [Dağıtma tari-
hi : 8 . 10 . 1963]

× 95. — İstanbul Üniversitesi 1960 bütçe yı-
lı Kesinhesabına ait uygunluk bildiriminin su-
nulduğuna dair Sayıştay Başkanlığı tezkeresi ile
İstanbul Üniversitesinin 1960 bütçe yılı Kesin-
hesap kanunu tasarısı ve Sayıştay Komisyonu
raporu (3/592, 1/163) (S. Sayısı : 482) [Dağıt-
ma tarihi : 9 . 10 . 1963]

V

İKİ DEFA GÖRÜŞÜLECEK İŞLER

A - İKİNCİ GÖRÜŞMESİ YAPILACAK İŞLER

× 1. — Milletlerarası Adalet Divanı Statüsünün 36 ncı maddesinin 2 nci fıkrasında derpiş olunan ve hukuki uyumsuzlukların gözülmesi hususunda Divanın yargı hakkını önceden tanımayı gerektiren ihtiyari kaydı katılmanuz hakkındaki 5047 sayılı Kanunun yeniden uzatılmasına dair kanun tasarısı ve Dışişleri ve Adalet komisyonları raporları (1/293) (S. Sayısı : 226) [Birinci görüşme tarihi : 27.6.1963]

× 2. — Evlilik dışı çocukların tanınmalarını kabule yetkili makamların yetkilerinin genişletilmesi hakkındaki sözleşmenin onaylanmasının uygun bulunduğuna dair kanun tasarısı ve Dışişleri, İçişleri ve Adalet komisyonları raporları (1/233) (S. Sayısı : 227) [Birinci görüşme tarihi : 27 . 6 . 1963]

3. — Hınıs kazası Karaçoban nahiyesi Hırt köyü, hane 19, cilt 11, sayfa 107 de kayıtlı Bekiroğlu Belkısadan doğma 1939 doğumlu Bedih Kılıç'ın ölüm cezasına çarptırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Adalet Komisyonu raporu (3/205) (S. Sayısı : 233) [Birinci görüşme tarihi : 27 . 6 . 1963]

4. — Karamürsel ilçesinin Mahmudiye köyü hane 32, cilt 6 ve sayfa 31 sayısında nüfusa kayıtlı Receboğlu, Hanife'den doğma 18 Mart 1341 doğumlu Hasan Şeker'in ölüm cezasına çarptırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Adalet Komisyonu raporu (3/542) (S. Sayısı : 234) [Birinci görüşme tarihi : 27 . 6 . 1963]

5. — Fethiye ilçesi Girdev köyü nüfusunun hane 1, cilt 21/2 ve sayfa 31 sayısında kayıtlı Naimoğlu Döndü'den doğma Mart 1933 doğumlu Süleyman Ağırbaş'ın ölüm cezasına çarptırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Adalet Komisyonu raporu (3/304) (S. Sayısı : 235) [Birinci görüşme tarihi : 27 . 6 . 1963]

6. — Havza ilçesinin, çakıralan köyü hane 8, cilt 19 ve sayfa 241 sayısında nüfusa kayıtlı Mehmetoğlu Mevlüde'den doğma, 1 . 1 . 1939 doğumlu Bayram Kalpaklı'nın ölüm cezasına çarptırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Adalet Komisyonu raporu. (3/560) (S. Sayısı : 242) [Birinci görüşme tarihi : 27 . 6 . 1963]

7. — Sarıgöl ilçesinin Çöp köyü hane 32, cilt 3 ve sayfa 49 sayısında nüfusa kayıtlı Ahmetoğlu Hatice'den doğma 10 . 1 . 1933 Ala-

şehir doğumlu Süleyman Bozkurt'un ölüm cezasına çarptırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Adalet Komisyonu raporu. (3/569) (S. Sayısı : 243) [Birinci görüşme tarihi : 27 . 6 . 1963]

8. — Köyceğiz ilçesinin Beyobası köyü hane No. 60 nüfusunda kayıtlı Osmazoğlu, Nazife'den doğma 1332 doğumlu Ali Karahan'ın ölüm cezasına çarptırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Adalet Komisyonu raporu (3/582) (S. Sayısı : 245) [Birinci görüşme tarihi : 27 . 6 . 1963]

× 9. — Gümrük giriş tarife cetvelinin 28.02 pozisyonunun sonundaki ihtar hükmünün değiştirilmesine dair olan Bakanlar Kurulu kararnamelelerinin onaylanması hakkında kanun tasarısı ve Gümrük ve Tekel, Maliye ve Plân komisyonları raporları (1/225) (S. Sayısı : 120) [Birinci görüşme tarihi : 5 . 9 . 1963]

× 10. — 1938 - 1939 yıllarında İngiltere ve Fransa hükümetlerinden temin edilen Teslihat kredilerinin mahsup şekli hakkında kanun tasarısı ve Millî Savunma, Dışişleri ve Plân komisyonları raporları (1/214) (S. Sayısı : 216) [Birinci görüşme tarihi : 5 . 9 . 1963]

11. — Millî Savunma Bakanlığı orta sanat okulları hakkında kanun tasarısı ve Millî Savunma ve Plân komisyonları raporları (1/263) (S. Sayısı : 219) [Birinci görüşme tarihi : 5 . 9 . 1963]

× 12. — Başbakanlık Basımevi döner sermaye işletmesi kuruluşu hakkında kanun tasarısı ve Maliye ve Plân komisyonları raporları (1/316) (S. Sayısı : 255) [Birinci görüşme tarihi : 5 . 9 . 1963]

B - BİRİNCİ GÖRÜŞÜLMESİ YAPILACAK İŞLER

× 1. — Harclar kanunu tasarısı ile Balıkesir Milletvekili Ahmet Aydın Bolak ve iki arkadaşının, 5887 sayılı Harclar Kanununun 125 nci maddesini değiştiren 6765 sayılı Kanuna bir fıkra eklennmesine dair ve Artvin Milletvekili Saffet Eminağaoğlu'nun, 5887 sayılı Harclar Kanununun 1 nci maddesini değiştiren 6765 sayılı Kanunun değiştirilmesine dair kanun teklifleri ve Geçici Komisyon raporu (1/395, 2/305, 2/321) (S. Sayısı : 282) [Dağıtma tarihi : 29 . 6 . 1963]

× 2. — Damga Vergisi kanunu tasarısı ve Geçici Komisyon raporu (1/394) (S. Sayısı : 288) [Dağıtma tarihi : 29 . 6 . 1963]

3. — Uzman Jandarma kanun tasarısı ve Geçici Komisyon raporu (1/479) (S. Sayısı : 296) [Dağıtma tarihi : 2 . 7 . 1963]

× 4. — Bursa Milletvekili Sadrettin Çanga ve 106 arkadaşının, Bölge tiyatroları kanun teklifi ve Geçici Komisyon raporu (2/437) (S. Sayısı : 305) [Dağıtma tarihi : 6 . 7 . 1963]

× 5. — Aydın Milletvekili İsmet Sezgin ve 33 arkadaşının, 5237 sayılı Kanunun 27 nci maddesinin (c) bendinin değiştirilmesine dair kanun teklifi ve Geçici Komisyon raporu (2/522) (S. Sayısı : 353) [Dağıtma tarihi : 15 . 7 . 1963]

× 6. — Cumhuriyet Senatosu İstanbul Üyesi Rifat Öztürkçine'nin ve Trabzon Milletvekili Ahmet Şener ve Çorum Milletvekili Hilmi İncesulu'nun Su Ürünleri kanunu teklifi ile Cumhuriyet Senatosu Zonguldak Üyesi Tevfik İnci ve 28 arkadaşının, balıkçılığın teşvik ve himayesine mahsus kanun teklifi ve Geçici Komisyon raporu (2/377, 2/505, 2/252) (S. Sayısı : 370) [Dağıtma tarihi : 20 . 8 . 1963]

× 7. — Milli İstihbarat Teşkilâtı kanunu tasarısı ve Geçici Komisyon raporu (1/451) (S. Sayısı : 456) [Dağıtma tarihi : 26 . 9 . 1963]

8. — Bina kiralari hakkında kanun tasarısı ve Erzurum Milletvekili Gıyasettin Karaca'nın, 6570 sayılı Kira Kanununun Anayasa Mahkemesince iptal edilen 2 ve 3 ncü maddelerinin yeniden tedvini ile 4 ncü maddesinin değiştirilmesi hakkında kanun teklifi ve Geçici Komisyon raporu (1/513, 2/526) (S. Sayısı : 458 ve 458 e 1 nci ek) [Dağıtma tarihi : 1 . 10 . 1963]

× 9. — Çanakkale Milletvekili Şefik İnan'ın, Otelcilik, Motencilik Türk Anonim Şirketi kanun teklifi ve Geçici Komisyon raporu (2/576) (S. Sayısı : 507) [Dağıtma tarihi : 18 . 10 . 1963]

10. — Genel Nüfus Yazımı kanunu tasarısı ve Geçici Komisyon raporu (1/507) (S. Sayısı : 513) [Dağıtma tarihi : 23 . 10 . 1963]

× 11. — Türkiye Elektrik Kurumu kanunu tasarısı ve Kırşehir Milletvekili Memduh Erdemir'in Türkiye Elektrik Kurumu kanunu teklifi ve Geçici Komisyon raporu (1/461, 2/425) (S. Sayısı : 516) [Dağıtma tarihi : 24 . 10 . 1963]

× 12. — Milletlerarası Çalışma Teşkilâtının

statüsünde yapılan değişikliğin onaylanmasının uygun bulunduğuna dair kanun tasarısı ve Dışişleri ve Çalışma komisyonları raporları. (1/304) (S. Sayısı : 222) [Dağıtma tarihi : 30 . 5 . 1963]

13. — İstanbul Milletvekili Zeki Zeren'in, 6023 sayılı Türk Tabipleri Birliği Kanununun 28 nci maddesine bir fıkra eklenmesine dair kanun teklifi ve Anayasa ve Adalet komisyonları mütalâaları ile Sağlık ve Sosyal Yardım Komisyonu raporu (2/497) (S. Sayısı : 276) [Dağıtma tarihi : 26 . 6 . 1963]

14 — Bulgaristan'ın İstanbul'daki Başkonsolosluğu eski Muavin Konsolosu Varbanoğlu Georgi Varbanof Çolakof'un cezasının affı hakkında kanun tasarısı ve Adalet Komisyonu raporu (1/555) (S. Sayısı : 521) [Dağıtma tarihi : 26 . 10 . 1963]

15. — Karacabey ilçesi Sarıbey İslâm köyü hane 8, cilt 32 ve sayfa 187 nüfusuna kayıtlı Ahmetoğlu, Sabriye'den doğma 19 . 10 . 1931 doğumlu Kerim Özkan ile Karacabey ilçesi Yenisarıbey köyü nüfusunun hane 5, cilt 25 ve sayfa 1961 sayısında kayıtlı Şevketoğlu Nazmiye'den doğma 1926 doğumlu Hasan Güney'in ölüm cezalarına çarptırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Adalet Komisyonu raporu (3/568) (S. Sayısı : 253) [Dağıtma tarihi : 12 . 6 . 1963]

16. — Kulp ilçesinin Hacanan köyü hane 34, cilt 7 ve sayfa 98 sayısında nüfusa kayıtlı Saitoğlu, Sultan'dan doğma 1928 doğumlu Recep Oruç'un ölüm cezasına çarptırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Adalet Komisyonu raporu (3/593) (S. Sayısı : 263) [Dağıtma tarihi : 18 . 6 . 1963]

17. — Akçaabat'ın, Ağaçalı köyü 12 hane numarasında nüfusa kayıtlı İsmailoğlu Fatime (Fatma) den doğma 26 . 8 . 1936 doğumlu Hasan Şentürk'ün ölüm cezasına çarptırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Adalet Komisyonu raporu (3/641) (S. Sayısı : 351) [Dağıtma tarihi : 12 . 7 . 1963]

18. — İstanbul, Samatya, Hacıpiri mahallesi, Sarmaşıklı sokak, hane 20, cilt 14 ve sayfa 19 sayısında nüfusa kayıtlı Hasan Tahsinioğlu, Melek'ten doğma 23 . 10 . 1936 doğumlu Recep Güngör Tanış'ın ölüm cezasına çarptırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Adalet Ko-

misyonu raporu (3/671) (S. Sayısı : 459) [Dağıtma tarihi : 1 . 10 . 1963]

19. — Vezirköprü ilçesinin Danabaş köyü hane 21, cilt 23 ve sayfa 64 numarasında nüfusa kayıtlı Alioğlu, Fatma'dan doğma 3.4.1932 doğumlu Mehmet Kül (Gül) ün ölüm cezasına çarptırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Adalet Komisyonu raporu (3/660) (S. Sayısı : 493) [Dağıtma tarihi : 8 . 10 . 1963]

20. — İzmir Milletvekili Mustafa Uyar ve dört arkadaşının, Türk Ceza Kanununun 455 ve 459 ncu maddelerine birer fıkra eklenmesi hakkında kanun teklifi ve Adalet Komisyonu raporu (2/323) (S. Sayısı : 252) [Dağıtma tarihi : 12 . 6 . 1963]

21. — Kaçakçılığın men ve takibine dair 1918 sayılı Kanunun 6829 sayılı Kanunla değişik 53 ncü maddesinin değiştirilmesi hakkında kanun tasarısı ile Mardin Milletvekili Talât Oğuz ve Ağrı Milletvekili Kerem Özcan'ın, Kaçakçılığın men ve takibine dair olan 1918 sayılı Kanunun 6829 sayılı Kanunla değişik 53 ncü maddesinin tadiline dair kanun teklifi ve İçişleri ve Adalet komisyonları raporları (1/295, 2/169) (S. Sayısı : 23 e 1 nci ek) [Dağıtma tarihi : 4 . 7 . 1963]

22. — İstanbul Milletvekili Reşit Ülker'in, Hâkimler Kanununun Anayasaya aykırı hükümler taşıyan 122 ve 123 ncü maddelerinin değiştirilmesine dair kanun teklifi ve Adalet Komisyonu raporu (2/439) (S. Sayısı : 299) [Dağıtma tarihi : 4 . 7 . 1963]

23. — Tekirdağ Milletvekili Hayri Mumcuoğlu'nun 4 . 4 . 1929 tarih ve 1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 4 . 6 . 1936 tarih ve 3006 sayılı Kanunla değişen 305 ncü maddesinin değiştirilmesi hakkında kanun teklifi ve Adalet Komisyonu raporu (2/416) (S. Sayısı : 301) [Dağıtma tarihi : 4 . 7 . 1963]

× 24. — Kat mülkiyeti kanunu tasarısı ile Kırşehir Milletvekili Ahmet Bilgin ve 8 arkadaşının ve Afyon Karahisar Milletvekili Asım Yılmaz'ın, kat mülkiyeti kanun teklifleri ve Adalet Komisyonu raporu (1/516, 2/288, 2/325) (S. Sayısı : 524) [Dağıtma tarihi : 11 . 11 . 1963]

25. — İstanbul Milletvekili Naci Öktem ve 8 arkadaşının, 28 Nisan 1304 tarihli Alâmeti Farika Nizamnamesine ek kanun teklifi ile Manisa Milletvekili Muammer Erten'in, Markalar ve

menşe işaretleri hakkında kanun teklifi ve Sanayi ve Adalet komisyonları raporları (2/160, 2/297) (S. Sayısı : 526) [Dağıtma tarihi : 11 . 11 . 1963]

26. — 2004 sayılı İcra ve İflâs Kanununun bazı maddelerinde değişiklik yapılmasına ve bu kanuna bâzı madde ve fıkralar eklenmesine dair kanun tasarısı ve Adalet Komisyonu raporu (1/280) (S. Sayısı : 461) [Dağıtma tarihi : 5 . 10 . 1963]

27. — 5680 sayılı Basın Kanununun 29.11.1960 tarih ve 143 sayılı Kanunla değişik 19 ncu maddesinin değiştirilmesine dair kanun tasarısı ve Adalet Komisyonu raporu (1/527) (S. Sayısı : 525) [Dağıtma tarihi : 11 . 11 . 1963]

28. — İlköğretim ve Eğitim Kanununun 56 ncü maddesinin (a) bendinin son paragrafının kaldırılması hakkında kanun tasarısı ve Adalet ve Millî Eğitim komisyonları raporları (1/456) (S. Sayısı : 264) [Dağıtma tarihi : 18 . 6 . 1963]

× 29. — La Haye'de 14 Mayıs 1954 tarihinde imzalanan «Silâhlı bir çatışma halinde kültür mallarının korunmasına dair sözleşme» ile bu sözleşmenin tatbikatına ait tüzük, protokol ve kararlara katılmamızın uygun bulunduğu hakkında kanun tasarısı ve Dışişleri, Millî Savunma ve Millî Eğitim komisyonları raporları (1/306) (S. Sayısı : 289) [Dağıtma tarihi : 3 . 7 . 1963]

30. — Toprak Mahsulleri Ofisi Kanununun ikinci maddesinin (A) bendinin ikinci fıkrasının değiştirilmesi hakkında kanun tasarısı ve Ticaret, Tarım ve Plân komisyonları raporları (1/297) (S. Sayısı : 123) [Dağıtma tarihi : 1 . 4 . 1963]

31. — 2000 sayılı Kanunun 3 ncü maddesinin ikinci fıkrasının kaldırılmasına dair kanun tasarısı ve Adalet, Sağlık ve Sosyal Yardım ve Plân komisyonları raporları (1/374) (S. Sayısı : 240) [Dağıtma tarihi : 8 . 6 . 1963]

× 32. — Erzurum Milletvekili Tahsin Telli ve 11 arkadaşının, Cumhuriyet Senatosu Tunceli Üyesi Mehmet Ali Demir ve Aydın Üyesi Fikret Turhangil, Erzurum Milletvekili Gıyasettin Karaca ve İzmir Milletvekili Mustafa Uyar'ın, Tes-cil edilmeyen birleşmeler ile bunlardan doğan çocukların cezasız tescili hakkında kanun teklifleri ve İçişleri, Adalet ve Plân komisyonları

raporları (2/219, 2/237, 2/238, 2/263) (S. Sayısı : 259) [Dağıtma tarihi : 15 . 6 . 1963]

33. — Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelin Millî Savunma Bakanlığı kısmında değişiklik yapılması hakkında kanun tasarısı ve Millî Savunma ve Plân komisyonları raporları (1/311) (S. Sayısı : 273) [Dağıtma tarihi : 25 . 6 . 1963]

34. — Millî Eğitim Bakanlığı Meslekî ve Teknik Öğretim Müsteşarlığı Meslekî ve Teknik Öğretim Yüksek Danışma Kurulu kanunu tasarısı ve Millî Eğitim ve Plân komisyonları raporları (1/262) (S. Sayısı : 274) [Dağıtma tarihi : 26 . 6 . 1963]

35. — Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun 6122 ve 6422 sayılı kanunlarla değiştirilen 39 ncu maddesinin (b) fıkrasının son bendinin kaldırılması hakkında kanun tasarısı ve İstanbul Milletvekili İhhami Sancar ve iki arkadaşının, 5434 sayılı T. C. Emekli Sandığı Kanununun 39 ncu maddesinin 6122 ve 6422 sayılı kanunlarla değiştirilen ve eklenen (b) fıkrasının kaldırılmasına dair kanun teklifi ve Maliye ve Plân komisyonları raporları (1/268, 2/10) S. Sayısı : 292) [Dağıtma tarihi : 1 . 7 . 1963]

36. — Baraj inşaatı dolayısıyla sular altında kalacak kasaba, köy ve arazi hakkındaki Kanunun yürürlükten kaldırılmasına dair kanun tasarısı ve Bayındırlık, İçişleri, Adalet, Maliye ve Plân komisyonları raporları (1/402) (S. Sayısı : 293) [Dağıtma tarihi : 1 . 7 . 1963]

37. — Cumhuriyet Senatosu Urfa Üyesi Vasfi Gerger'in, kesin idari kararlar hakkında Danıştaya başvurulacağına dair kanun teklifi ve İçişleri ve Maliye komisyonları raporları (2/33) (S. Sayısı : 294) [Dağıtma tarihi : 2 . 7 . 1963]

× 38. — 7026 sayılı Kanunun 1 nci maddesinin değiştirilmesi hakkında kanun tasarısı ve Millî Eğitim, Bayındırlık ve Plân komisyonları raporları (1/370) (S. Sayısı : 298) [Dağıtma tarihi : 3 . 7 . 1963]

× 39. — Tunus'un Gümrük Tarifeleri ve Ticaret Genel Anlaşmasına geçici kabulüne mütaallik Beyannamenin onaylanmasının uygun bulunmasına dair kanun tasarısı ve Dışişleri, Gümrük ve Tekel, Ticaret ve Plân komisyonları raporları (1/96) (S. Sayısı : 332) [Dağıtma tarihi : 9 . 7 . 1963]

× 40. — Arjantin'in Gümrük Tarifeleri ve Ticaret Genel Anlaşmasına geçici kabulüne mütaallik beyannamenin onaylanmasının uygun bulunmasına dair kanun tasarısı ve Dışişleri, Gümrük ve Tekel, Ticaret ve Plân komisyonları raporları (1/97) (S. Sayısı : 333) [Dağıtma tarihi : 9 . 7 . 1963]

× 41. — Gümrük Tarifeleri ve Ticaret Genel Anlaşması Akıd Tarafları ile Polanya Halk Cumhuriyeti Hükümeti arasındaki münasebetlerle ilgili beyannamenin onaylanmasının uygun bulunmasına dair kanun tasarısı ve Dışişleri, Gümrük ve Tekel, Ticaret ve Plân komisyonları raporları (1/98) (S. Sayısı : 334) [Dağıtma tarihi : 9 . 7 . 1963]

× 42. — Teşhis ve tedavi maksadiyle sağlık kurumlarına ariyeten ve meccanen tahsis edilecek tıbbi - cerrahi ve lâboratuvar malzemesinin Gümrük Resminden muafien muvakkat ithaline dair Andlaşmanın uygun bulunduğu hakkında kanun tasarısı ve Dışişleri, Sağlık ve Sosyal Yardım, Gümrük ve Tekel ve Plân komisyonları raporları (1/279) (S. Sayısı : 335) [Dağıtma tarihi : 9 . 7 . 1963]

× 43. — «Barış Gönüllüleri» adlı Amerikan Teşekkülünden faydalanma hususunda Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Amerika Birleşik Devletleri Hükümeti arasında yapılan Andlaşmaya ait teati olunan mektupların onaylanmasının uygun bulunduğuna dair kanun tasarısı ve Dışişleri ve Plân komisyonları raporları (1/428) (S. Sayısı : 336) [Dağıtma tarihi : 9 . 7 . 1963]

× 44. — Ambalâjların muvakkat ithaline mütaallik Gümrük Sözleşmesinin onaylanmasının uygun bulunmasına dair kanun tasarısı ve Dışişleri, Gümrük ve Tekel ve Plân komisyonları raporları (1/95) (S. Sayısı : 337) [Dağıtma tarihi : 10 . 7 . 1963]

45. — İmar ve İskân Bakanlığı kuruluş ve vazifeleri hakkındaki Kanunun 12 nci maddesinin değiştirilmesine ve bu kanuna iki madde eklenmesine dair kanun tasarısı ve İçişleri, İmar ve İskân ve Plân komisyonları raporları (1/375) (S. Sayısı : 343) [Dağıtma tarihi : 11.7.1963]

46. — Sıtmanın imhası hakkındaki Kanunun 1 nci maddesine bir fıkra eklenmesine dair kanun tasarısı ve İçişleri, Adalet, Sağlık ve Sosyal Yardım ve Plân komisyonları raporları (1/419) (S. Sayısı : 344) [Dağıtma tarihi : 11.7.1963]

47. — 4933 sayılı Kanuna ek kanun tasarısı ve Millî Eğitim, İçişleri ve Plân komisyonları raporları (1/453) (S. Sayısı : 345) [Dağıtma tarihi : 11.7.1963]

48. — Kocaeli iline bağlı Kaynarca ilçesinin Sakarya iline bağlanması hakkında kanun tasarısı ve İçişleri ve Plân komisyonları raporları. (1/457) (S. Sayısı : 365) [Dağıtma tarihi : 16 . 8 . 1963]

49. — Türk Farmakopesi hakkında kanun tasarısı ve Sağlık ve Sosyal Yardım, Adalet ve Plân komisyonları raporları. (1/271) (S. Sayısı : 366) [Dağıtma tarihi : 16 . 8 . 1963]

× 50. — Cumhuriyet Senatosu Tunceli Üyesi Mehmet Ali Demir'in, Millî Eğitim Bakanlığına bağlı Ertik okulları mütedavil sermayesi hakkındaki 3423 sayılı Kanunun 8 nci maddesinin değiştirilmesine dair kanun teklifi ve Millî Eğitim, Maliye ve Plân komisyonları raporları (2/197) (S. Sayısı : 374) [Dağıtma tarihi : 2 . 9 . 1963]

× 51. — Cumhuriyet Senatosu Tunceli Üyesi Mehmet Ali Demir ile Kırklareli Üyesi Ahmet Naci Arı'nın, 3 . 4 . 1926 gün ve 789 sayılı Maarif Teşkilâtına dair olan Kanunun 19 ncu maddesinin değiştirilmesine dair kanun teklifi ve Millî Eğitim ve Plân Komisyonları raporları (2/310) (S. Sayısı : 376) [Dağıtma tarihi : 3 . 9 . 1963]

52. — Cumhuriyet Senatosu Tunceli Üyesi Mehmet Ali Demir ve 2 arkadaşının, 3704 sayılı Kanunun ikinci maddesinin değiştirilmesi ve üçüncü maddesine ek bir fıkra eklenmesi hakkında kanun teklifi ve Millî Eğitim ve Plân komisyonları raporları (2/185) (S. Sayısı : 373) [Dağıtma tarihi : 4 . 9 . 1963]

53. — 237 sayılı Taşıt Kanununa bağlı 2 sayılı cetvelde değişiklik yapılması hakkında kanun tasarısı ve Plân Komisyonu raporu (1/492) (S. Sayısı : 380) [Dağıtma tarihi : 5 . 9 . 1963]

54. — Nakdi Tazminat Kanununun 6535 sayılı Kanunla değişik 1 ve 2 nci maddelerinin değiştirilmesine ve bu kanuna bir madde eklenmesine dair kanun tasarısı ve Gümrük ve Tekel, İçişleri ve Plân komisyonları raporları (1/440) (S. Sayısı : 382) [Dağıtma tarihi : 5 . 9 . 1963]

55. — İstanbul Milletvekili Vahyi Özarar ve iki arkadaşının, 6188 sayılı Bina yapımını teşvik ve izinsiz yapılan binalar hakkındaki Ka-

nuna geçici madde eklenmesine dair kanun teklifi ve İmar ve İskân, İçişleri, Maliye ve Plân komisyonları raporları ve Anayasa Komisyonu mütalâaları (2/177) (S. Sayısı : 384) [Dağıtma tarihi : 9 . 9 . 1963]

56. — Zonguldak Milletvekili Kenan Esengin'in, 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununa muvakkat bir madde eklenmesine dair kanun teklifi ve Maliye ve Plân Komisyonları raporları (2/477) (S. Sayısı : 385) [Dağıtma tarihi : 9 . 9 . 1963]

57. — Nüfus plânlaması hakkında kanun tasarısı ve Adalet, Sağlık ve Sosyal Yardım ve Plân komisyonları raporları (1/480) (S. Sayısı : 388) [Dağıtma tarihi : 13 . 9 . 1963]

58. — Niğde Milletvekili Asım Eren'in, 5434 sayılı T. C. Emekli Sandığı Kanununun 7350 sayılı Kanunla muaddel 100 ncu maddesine bir fıkra eklenmesine ait kanun teklifi ile Cumhuriyet Senatosu Antalya Üyesi Mustafa Özer'in, 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun 89 ncu maddesine bir fıkra ve geçici madde eklenmesi hakkında kanun teklifi ve Maliye ve Bütçe komisyonları raporları (2/120, 2/206) (S. Sayısı : 400) [Dağıtma tarihi : 14 . 9 . 1963]

59. — Cumhuriyet Senatosu İstanbul Üyesi Rifat Öztürkçine ve 5 arkadaşının, Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelin Emniyet Genel Müdürlüğü kısmında değişiklik yapılması hakkında kanun teklifi ve İçişleri ve Plân komisyonları raporları (2/266) (S. Sayısı : 399) [Dağıtma tarihi : 17 . 9 . 1963]

60. — 5434 sayılı T. C. Emekli Sandığı Kanununun 32 nci maddesine bir fıkra eklenmesine dair kanun tasarısı ve Kars Milletvekili Necmettin Akan'ın, T. C. Emekli Sandığı Kanununun 32 nci maddesine bir fıkra eklenmesine dair kanun teklifi ve Maliye, Gümrük ve Tekel ve Plân komisyonları raporları (1/423, 2/424) (S. Sayısı : 442) [Dağıtma tarihi : 19 . 9 . 1963]

61. — Kütahya Milletvekili Sadrettin Tosbi ve 21 arkadaşının, 7334 sayılı Kanunun bazı maddelerinin değiştirilmesine dair kanun teklifi ile Eskişehir Milletvekilleri İbrahim Cemalçılar ve Şevket Asbuzoğlu'nun, 7334 sayılı Kanunun bazı maddelerinin değiştirilmesine dair kanun teklifi ve Millî Eğitim ve Plân komisyonları

raporları (2/307, 2/322) (S. Sayısı : 444) [Dağıtma tarihi : 20 . 9 . 1963]

× 62. — Cumhurbaşkanlığı tarafından geri gönderilen X ve XI nci dönem T. B. M. Meclisi üyelerinin ödeneklerinden mütevellit T. C. Ziraat Bankası ve Maliye Bakanlığına olan borçlarının on yıl faizsiz taksite bağlanmasına ve tahakkuk etmiş faizlerinin kaldırılmasına ait kanun ve (C. Senatosu Adana Üyesi Mehmet Ünalı'nın, 159 sayılı Kanunun 8 nci maddesine ek kanun teklifi ile Anayasa Komisyonu raporu) ve Ticaret, Maliye ve Plân komisyonları raporları ile Anayasa Komisyonu mütalâası (2/97, 2/251, 2/426) (S. Sayısı : 453) [Dağıtma tarihi : 23 . 9 . 1963]

63. — Çorum Milletvekili Abdurrahman Güler ve 14 arkadaşının, 3656 sayılı Kanunun 7 ve 3659 sayılı Kanunun 8 nci maddelerine birer fıkra eklenmesi hakkında kanun teklifi ve Plân Komisyonu raporu (2/330) (S. Sayısı : 460) [Dağıtma tarihi : 1 . 10 . 1963]

64. — Cumhuriyet Senatosu Malatya Üyesi Nüvit Yetkin'in, 5434 sayılı Kanuna bir madde eklenmesine dair kanun teklifi ve Maliye ve Plân komisyonları raporları (2/499) (S. Sayısı : 474) [Dağıtma tarihi : 4 . 10 . 1963]

65. — İstanbul Milletvekili Coşkun Kırca ve 2 arkadaşının, Taşıt Kanununa ek cetvelle bazı binek otomobillerinin ilâve edilmesi hakkında kanun teklifi ile Tekirdağ Milletvekili Hayri Mumcuoğlu'nun, 5.1.1961 tarih ve 237 sayılı Taşıt Kanununa ekli cetvellerde bu kanunun 7 ve 16 ncı maddelerinin değiştirilmesine dair kanun teklifi ve Adalet ve Plân komisyonları raporları (2/225, 2/432) (S. Sayısı : 475) [Dağıtma tarihi : 5 . 10 . 1963]

66. — Yozgat Milletvekili Celâl Sungur ve Kayseri Milletvekili Mehmet Göker'in, 4936 sayılı Kanunun bazı maddelerini tadil eden 115 sayılı Kanunun geçici 3 ncü maddesine bir fıkra eklenmesine dair kanun teklifi ve Millî Eğitim ve Plân komisyonları raporları (2/231) (S. Sayısı : 490) [Dağıtma tarihi : 7 . 10 . 1963]

67. — 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelin Maliye Bakanlığı kısmında ve 2996 sayılı Maliye Bakanlığı kuruluş ve görevleri hakkındaki Kanunda değişiklik yapılmasına ve bu kanuna bazı maddeler eklenmesine dair

kanun tasarısı ile Mardin Milletvekili Talât Oğuz'un, Maliye Vekâleti kuruluş ve görevleri hakkındaki 2996 sayılı Kanunun bazı maddelerinin değiştirilmesine ve bu kanuna bazı maddeler eklenmesine dair 5655 sayılı Kanunla 6347 sayılı Kanunun ikinci maddesinde ve 3656 sayılı Kanuna bağlı cetvellerde tadilat yapan 6991 sayılı Kanunun 4 ncü maddesinin tadili ile bir madde ilâvesi hakkında kanun teklifi ve Muş Milletvekili Sait Mutlu'nun, Maliye Bakanlığı kuruluş ve görevleri hakkındaki 2996 sayılı Kanunun bazı maddelerinin değiştirilmesine ve bu kanuna bazı maddeler eklenmesine dair 4910 sayılı Kanunun 15 nci maddesindeki nisbetlerin değiştirilmesi hakkında kanun teklifi ve Maliye ve Plân komisyonları raporları (1/496, 2/358, 2/517) (S. Sayısı : 483) [Dağıtma tarihi : 8 . 10 . 1963]

68. — Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı teşkilâtında çalışan tabip, diş tabibi ve eczacılardan coğrafi, iktisadi ve içtimai sebeplerle hususi vaziyette olduğu Bakanlar Kurulunca kabul olunan mahallerde sürekli görev ile bulunanlarla, hıfzıssıhha enstitülerinde çalışmakta olan kimya mühendisleri, mikrobiyoloji ve biyokimya mütehassıslarına ödenek verilmesine dair kanun tasarısı ile Mardin Milletvekili Mehmet Ali Arıkan'ın, hekimlere aylık hizmet karşılığı ödenek verilmesine dair kanun teklifi ve Sağlık ve Sosyal Yardım ve Plân komisyonları raporları (1/531, 2/89) (S. Sayısı : 489) [Dağıtma tarihi : 8 . 10 . 1963]

69. — Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığına bağlı sağlık kurumlarıyla esenleştirme (Rehabilitasyon) tesislerine verilecek döner sermaye hakkındaki 209 sayılı Kanuna bazı maddeler eklenmesi ve bu kanunun 11 nci maddesinin yürürlükten kaldırılmasına dair kanun tasarısı ile Burdur Milletvekili Mehmet Özbey'in, Devlet hastanelerinde çalışan doktorlar hakkında kanun teklifi ve Sağlık ve Sosyal Yardım, Maliye ve Plân komisyonları raporları (1/481, 2/278) (S. Sayısı : 491) [Dağıtma tarihi : 9.10.1963]

70. — Balıkesir Milletvekili Fennî İslimyeli ve 2 arkadaşının, T. C. Ziraat Bankası ve Tarım Kredi Kooperatifleri memur ve hizmetlilerine 100 ncü yıldönümü ikramiyesi verilmesi hakkında kanun teklifi ile Çankırı Milletvekili Rahmi İnceler'in T. C. Ziraat Bankası memur ve müstahdemlerine ikramiyeye verilmesine dair

kanun teklifi ve Ticaret ve Plân komisyonları raporları (2/463, 2/478) (S. Sayısı : 500) [Dağıtma tarihi : 15 . 10 . 1963]

71. — Artvin Milletvekili Sabit Osman Avcı'nın 3204 sayılı Orman Genel Müdürlüğü Teşkilât Kanununa geçici madde eklenmesine ve aynı kanuna ek 3904 sayılı Kanunun 2 nci maddesinin 3 ncü fıkrasının değiştirilmesine dair kanun teklifi ve Tarım ve Plân komisyonları raporları (2/241) (S. Sayısı : 501) [Dağıtma tarihi : 15 . 10 . 1963]

72. — Millî Eğitim Bakanlığına bağlı yüksek ve orta dereceli okullar öğretmenlerinin haftalık ders saatleri ile ek ders ücretleri hakkında kanun tasarısı ve Konya Milletvekili Vefa Tanır ve 7 arkadaşı ile C. Senatosu Tunceli Üyesi Mehmet Ali Demir ve 3 arkadaşının ilk ve orta tedrisat muallimlerinin terfi ve tecziyeleri hakkındaki 1702 sayılı Kanunun değişik 3 ncü maddesinin değiştirilmesi hakkında kanun teklifi ve C. Senatosu Tunceli Üyesi Mehmet Ali Demir ve 3 arkadaşının, 3007 sayılı Kanunun 7 nci maddesinin değiştirilmesi ve 6 ncı ve 8 nci maddeleriyle 6836 sayılı Kanunun kaldırılması hakkında kanun teklifi ve Millî Eğitim ve Plân komisyonları raporları (1/525, 2/25, 2/155, 2/186) (S. Sayısı : 515) [Dağıtma tarihi : 24 . 10 . 1963]

73. — 4862 sayılı Kanuna bağlı (2) sayılı cetvelde yazılı kadroların değiştirilmesi hakkında kanun tasarısı ve Sağlık ve Sosyal Yardım ve Plân komisyonları raporları (1/475) (S. Sayısı : 520) [Dağıtma tarihi : 24 . 10 . 1963]

× 74. — Takip ve tahsiline mahal ve imkân görülemiyen bir kısım Hazine alacaklarının silinmesi hakkındaki kanun tasarısı ve Plân Komisyonu raporu ile Anayasa Komisyonunun mütalâası (1/433) (S. Sayısı : 266 ve 266 ya 1 nci ek) [Dağıtma tarihi : 20.9.1963]

75. — Ziraat Odaları ve Ziraat Odaları Birliği Kanununun 34 ncü maddesinin değiştirilmesine dair kanun tasarısı ve Adalet ve Tarım komisyonları raporları (1/463) (S. Sayısı : 268) [Dağıtma tarihi : 20 . 6 . 1963]

76. — İslâhî Hayvanat Kanununun 5883 sayılı Kanunla değişik 35 nci maddesine bâzı hükümler eklenmesine dair 7454 sayılı Kanunun 1 nci maddesinin son fıkrasının kaldırılması hak-

kında kanun tasarısı ve Adalet ve Tarım komisyonları raporları (1/435) (S. Sayısı : 269) [Dağıtma tarihi : 20 . 6 . 1963]

77. — Eskişehir Milletvekili Seyfi Öztürk ile Cumhuriyet Senatosu Tabii Üyesi Selâhattin Özgür'ün, 4273 sayılı Subaylar Heyetine mahsus terfi Kanununun 16 ncı maddesinin 2 nci fıkrasına bir bend ve bu kanuna geçici bir madde eklenmesine dair kanun teklifi ve Millî Savunma Komisyonu raporu (2/315) (S. Sayısı : 350) [Dağıtma tarihi : 12 . 7 . 1963]

78. — Askerî memnu mıntakalar Kanununun birinci maddesinin (A) fıkrasının değiştirilmesine dair kanun tasarısı ve Millî Savunma Komisyonu raporu (1/473) (S. Sayısı : 364) [Dağıtma tarihi : 19 . 7 . 1963]

× 79. — 16 Ağustos 1960 tarihinde Lefkoşa'da, Türkiye Cumhuriyeti, Yunanistan Kırallığı, Büyük Britanya ve Şimalî İrlanda Birleşik Kırallığı ve Kıbrıs Cumhuriyeti arasında imzalanan Kıbrıs Cumhuriyetinin teessüsüne mütaallik Anlaşma ile A, B, C, D, E, F eklerinin, Türkiye Cumhuriyeti, Kıbrıs Cumhuriyeti, Yunanistan Kırallığı ve Büyük Britanya ve Şimalî İrlanda Birleşik Kırallığı arasında imzalanan, Garantî Andlaşması ve bu Andlaşmanın II nci maddesinde atıfta bulunulan Kıbrıs Cumhuriyeti Anayasasının temel maddelerinin, Türkiye Cumhuriyeti, Kıbrıs Cumhuriyeti ve Yunanistan Kırallığı arasında imzalanan, İttifak Andlaşması ile I ve II sayılı ek protokollerin Türkiye Cumhuriyeti, Kıbrıs Cumhuriyeti ve Yunanistan Kırallığı arasında imzalanan İttifak Andlaşmasının uygulanması için imza edilen Andlaşmanın, en ziyade müsaadeye mazhar millet şartı hakkında, Türkiye Cumhuriyeti ile Kıbrıs Cumhuriyeti arasında nota teatisi suretiyle yapılan Anlaşmanın onaylanması hakkında kanun tasarısı ve Anayasa, Dışişleri ve Millî Savunma komisyonları raporları (1/24) (S. Sayısı : 387) [Dağıtma tarihi : 19 . 9 . 1963]

80. — Çay ilçesinin Genelî (Aydoğmuş) köyü hane 65, cilt 12 ve sayfa 107 sayısında nüfusa kayıtlı Abdurrahmanoğlu Elif'ten doğma 21.4.1928 doğumlu Kadir Ceylân'ın ölüm cezasına çarptırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Adalet Komisyonu raporu (3/745) (S. Sayısı : 528) [Dağıtma tarihi : 10 . 12 . 1963]